

Naročnina
 Dnevna izdaja
 za državo SHS
 mesečno 20 Din
 polletno 120 Din
 celoletno 240 Din
 za inozemstvo
 mesečno 35 Din
 nedeljska izdaja
 celoleto no v Jugoslaviji 90 Din, za inozemstvo 100 D

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
 Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
 pisma se ne sprejemajo • Uredništvo
 telefon št. 2030, upravnštva št. 2328

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
 1 stolp, peti-vrsta
 mali oglasi po 150
 in 2 D, večji oglasi
 nad 45 mm višine
 po 3 in 4 Din, v
 uredniškem delu
 vrstica po 10 Din
 Pri večjem g
 naročilu popust
 Izide ob 4 zjutraj
 razen ponedelka in
 dneva po prezniku

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 • Celoviti
 račun: Ljubljana št. 10.630 in 10.349
 za inzerate, Sarajevu št. 7.563, Zagreb
 št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Večje ljubezni nima nihče, kakor je ta,
 da kdo dá svoje življenje za svoje brate.

Veliki teden pravemu kristjanu ni golo
 praznovanje preteklih zgodovinskih dogod-
 kov niti samó niz cerkvenih obredov in sim-
 bolizirajočih ljudskih navad. V velikem tednu
 doživlja krščanska duša na najresničnejši
 način sama sebe, svoje najgloblje življenje,
 mistično pogreznjeno v trpljenje in vstajenje
 Boga-človeka, ki nas izveličuje. Tako do-
 živelja te praznike iz roda v rod mali slo-
 venski narod kot dramo svojega lastnega
 življenja, ne kot simbol, ampak realno isti-
 nitost, kot dogmo o Trpljenju in Vstajenju
 Onega, ki je edino resnično življenje in
 vsem drugim daje večno življenje. In
 malokateri narod jih doživlja tako globoko
 in resnično kot slovenski.

Ko bodo zbrane naše družine okoli
 velikonočnega blagoslova, se bodo spom-
 nile onih, ki jih ni več ob slavnostno po-
 grnjeni mizi: rajnih, v tujini bivajočih iz-
 seljencev, v svetovni vojski padlih in v
 neznani zemlji pokopanih, živih in umrlih,
 poveljancja čakajočih udov slovenskega
 občestva. Pa, ko se mnogi drugi narodi
 vesele, da so vsi njegovi živi člani zbrani
 okoli enega omizja, da žive skupaj eno svo-
 bodno življenje v nepretrgani zvezi s sre-
 diščem in medseboj, da je vsak najmanjši
 ud tega telesa zaščiten, kjerkoli biva, slo-
 venski narod britko pogreša sinov in hčera,
 ki so odrgnani od njega, ki še živi in krepki,
 usihajo daleč od svoje matere... Sredi
 Vstajenja, ko eni svobodno živimo skupno
 državno življenje, celotno telo narodovo
 trpi trpljenje od njega odrezanih, v enem
 ritmu z njega sremem utripajočih udov;
 praznuje Vstajenje, se zvijamo še v bole-
 cinah Razpetega, kliče: Bog, naš Bog, za-
 kaj si nas zapustil!? In naš pogled se ozira
 po čeli zemlji, po kateri polje naša kri:
 sledi bisernemu blesku naše gorske veli-
 kane odsevajočega toka Soče, objemlje še
 v nežno cvetje vseskozi odeto vipavsko do-
 lino, naša Brda in trpki Kras, se ljubeče
 odpočije na zemlji, ki je v svoji otožni le-
 poti najmilejša jugoslovanskemu srcu, na
 rodovini velikega in dobrega Jurja Dobrile,
 in utone v morju, ki obliva obali od vekov
 naše domovine... Vse to nam je dal Bog, je
 naša kri polila, naš znoj obdeloval in naše
 roke lepšale, vse je odtrgalo od nas zlobna
 človeška roka, nenasitni pohlep po tujem
 in premišljena krivica. In na dnu našega
 vstajenskega Aleluja zamolklo plaka naše
 srce v žalnici: »Poslušajte, prosim vsa ljud-
 stva, in poglejte moje bolečino: moje device
 in mladeniči so odpeljani v sužnost«...

Velike križe je nosil skozi zgodovino
 slovenski narod, toda bili so mu vsi v
 Vstajenje. Danes nam najtežjega, pa mu
 bo v največjačnejše Vstajenje, če dobro
 prestane preizkušnjo. Ko toliko narodov
 tone v uživanju, si hoče prilastiti še več
 in kopiči bogastva v svoj propad, nam je
 Bog naložil trpljenje, ki naj preizkusi, ko-
 liko smo vredni, trpljenje naroda, ki ga je
 razrezala osvajaška roka. V blagoslov nam
 bo, če spoznamo, kako dragocena je svo-
 boda in državna neodvisnost, v kateri ži-
 vimo eni, in kakšno odgovornost nam na-
 laga, da ne razdiramo, ampak gradimo v
 prvi vrsti za one, ki so naši, pa od nas
 ločeni. Njihovo trpljenje je najjačji pod-
 net k razvitku naših najboljših sil, ohranja
 naš idealizem in nas varje okužanja po
 materializmu stih in zadovoljnih. Iz vsak-
 danjih zdražb nas dviga k onemu, kar je
 celemu rodu skupno. Po svojih trpetih
 bratih in trpeti z njimi se darujemo Bogu,
 da nas še bolj izčisti, okrepi in zbudi naše
 natepse moči. Najkrasnejše proizvode na-
 šega duha se imamo zahvaliti njim, ki sdi-
 hujejo daleč od nas in orošajo naš trud s
 svojimi solzami; oni so skriti vir, iz ka-
 terega poteka pogon k najlepšim tvorbam
 našega genija po Osvoboženju. Blagoslov
 je to naše trpljenje tudi onim, ki jih pre-
 ganjajo, ko se izkaže, da je ljubezen in
 žrtev za druge močnejša ko nasilje in gra-
 beljivost, ko bo svet videl, da je naš
 nacionalizem tudi spoštovanje do drugih,
 pravica za vsakega in mir vsem, ki jih je
 Bog ustvaril v svojo podobo na zemlji. Osvo-
 bodivši sebe od malenkosti, medsebojnega
 zdražbarstva, sebičnosti in koristočevstva,
 tvoreč velika dela duha, lepe besede, ob-
 čestvenega čuta, razvijajoč svojo slovensko
 kulturo do viška, postanemo vredni, da
 osovobodimo vse, ki jetičjo pod jarmom krivice.
 Mistimo nanje, delajmo zanje, žrtvuemo se
 zanje, živimo njim, celemu rodu, in
 zasije nam končno Vstajenje. Aleluja!

Voja Marinković ponudil Uzunoviču svoj vstop v vlado.

RADI NOVEGA SPORA Z ITALIJO. — UZUNOVIČEVA IZJAVA. — RADIKALNI KLUB ZA VLADO. — PAŠIČEVCI POPUŠČAJO.

Belgrad, 15. aprila. (Izv.) Obvestilo, ki
 ga je italijanska agencija »Stefanie« poslala kot
 obvestilo predsednika italijanske vlade, v ka-
 terem se med ostlim trdi, da tiranski pakt
 spl. h ne more biti predmet direktnih poga-
 janj med Italijo in Jugoslavijo, češ da se ti-
 ranski pakt Jugoslavije ne tiče, je v vseh
 tukajšnjih krogih izzval veliko vznemirjenje.
 Dosedaj je Italija pokazala precej pripravlje-
 nosti za direktna pogajanja, s tem komunike-
 jem pa so vsa nadaljnja pogajanja ostala sko-
 ro brez vsakega pomena. Z ozirom na to, da
 je istočasno italijansko časopisje pričelo novo
 obširno kampanjo proti naši državi, se v ne-
 katerih krogih smatra, da stojimo pred novi-
 mi zapletljaji z Italijo, ki bo vse poskušala iz-
 koristiti proti naši državi. Zato je ravno ta
 vznemirjenost ponekod temvečja.

V zvezi s tem smatrajo nekateri krogi za
 potrebno naglasiti, da bi bilo v notranji poli-
 tiki treba storiti takšno spremembo, ki bi dale
 močno vlado vseh strank, vlado najširše kon-
 centracije, da bi v vsakem danem slučaju lah-
 ko energično nastopila proti italijanski vladi
 in proti vsem n meram proti naši državi.

Posebno demokrati naglašajo potrebo raz-
 širitve sedanje koalicije z vstopom demokrats-
 ke zajednice. V tej smeri so storili direktno
 korake.

Tekom dopoldneva je Voja Marinković
 najpreje obiskal predsednika vlade Nikola
 Uzunoviča in mu ponudil v imenu Demokrati-
 ske zajednice vstop v sedanjo vlado. Popol-
 dne je bil sprejet Voja Marinković v dvoru
 v avdienco, po kateri je bil v dvoru Nikola
 Uzunović. Nato sta se v predsedništvu vlade
 ponovno sestala Voja Marinković in Nikola
 Uzunović.

Obiskom Voje Marinkoviča se daje po-
 seben pomen. Kakor znano, Voja Marinković
 že davno ni odobral stališča Demokratske
 zajednice. Mislilo se je, da vodi posebno akci-
 jo za približanje nekaterih demokratskih po-

slancev sedanji vladi. Dosedaj njegovi razgo-
 vori n so obrodili nobenega uspeha.

Predsednik vlade Nikola Uzunović je po
 šestankih izjavil, da naj časnikarji, ki nepo-
 steno pišejo o krizi, malo pregledajo, kaj so
 vse pisali, potem bodo pač videli, da so bile
 njihove kombinacije samo kombinacije in naj
 iz tega izvajajo potreben nauk.

Klub temu se tekom večera vzdržuje
 vest, da namerava Voja Marinković z nekate-
 rimj poslanci na vsak način vstopiti v sedanjo
 vlado.

Zanimivo je, da je predsednik demokrat-
 skega kluba Ljuba Davidović že več dni bolan
 in ne zapušta sobe. Voja Marinković se je te-
 kom dneva posvetoval s svojimi prijatelji.

Večina krogov je mnenja, da za sedaj
 klub tem najnovejšim ponudbam demokratov
 ni še v prihodnjih dneh pričakovati večjih
 sprememb. Časopisje, med njim sam. dem.
 »Reč«, se je popolnoma pomirilo s stanjem.
 Današnja »Reč« piše, da ni pričakovati spre-
 memb do 19. aprila. Na ta način odlaga časo-
 pišje svoje sen-acije od dne do dne.

18. aprila se bo sestal radikalni klub. Na
 tej seji se bo pravljalo o obtožbi in seda-
 nem političnem položaju. Nikola Uzunović bo
 ob tej priliki zahteval od radikalnega kluba,
 da se izjavi za obtožnico ali proti njej, za za-
 upnico radikalnim članom vlade ali proti, da
 bi na ta način končno že enkrat preiskal
 različne verzije, ki krožijo v javnosti.

Gotovo je, da bo Nikola Uzunović na tej
 seji dobil veliko večino. Zato odpadejo vse
 možne kombinacije, ki se delajo na račun raz-
 dvojnosti v radikalnem klubu. Pašičevci sa-
 mo zadnje dni skrajno popustljivi. Videti
 je, da je bila njihova akcija bolj osebne-
 znača. Z ozirom na to, ker so uvideli, ne-
 možnost svoje borbe, se popolnoma umikajo
 in se solidarizirajo z vodstvom in večino ra-
 dikalnega kluba.

Nota kantonske vlade.

v London, 15. aprila. (Izv.) »Daily Tele-
 graph« poroča, da je vseh pet velesil naročilo
 svojim admiralom, da izdelajo načrt za sank-
 cije, katerih bi se poslužile velesile za slučaj,
 da kantonska vlada ne izpolni zahtev, katere
 so ji bile stavljene radi dogodkov v Nan-
 kingu.

v London, 15. aprila. (Izv.) »Times« po-
 roča iz Tokija, da je edina podlaga za vesti
 o mobilizaciji dejstvo, da bodo odpuslali eno
 divizijo vojaštva v Mandžurijo, da izmenjajo
 dosedanje tamošnje divizije, kakor se to iz-
 vrši običajno vsako leto v maju. Čas za od-
 hod še ni določen in je mogoče, da bo letos
 Japonska obdržala v Mandžuriji dve diviziji.

v Hankau, 15. aprila. (Izv.) Reuter po-
 roča, da je nacionalistična vlada odgovorila
 velesilam, ki so protestirale proti dogodkom
 v Nankingu z identičnimi notami. Naciona-
 listična vlada predlaga, da se sestavi medna-
 rodna preiskovalna komisija in v odgovoru
 na angleško in ameriško noto izjavlja zuna-
 nji minister Cen, da so angleške in ameriške
 vojne ladje bombardirale Nanking, ko se ni
 bilo mogoče braniti. V odgovoru Angliji in
 Franciji spominja na obstreljevanje neutrje-
 nega Šamena. V notah na vse države pravi
 zunanje ministrstvo, da so taki spopadi ne-
 izogibni, dokler bodo obstojale neenake po-
 godbe. Zunanji minister Cen izjavlja, da ne
 prevzame za dogodke v Nankingu nobene od-
 govornosti.

Velik potres v Argentini.

Mendoza, 15. aprila. (Izv.) Tukaj je bil hud
 potres, ki je trajal 20 sekund. V mestu je 15
 mrtvih, 50 težko ranjenih. Cerkev je močno
 poškodovana. V provinci Mendoza je potres
 prizadel velik škodo. Mrtvih je okrog 100
 oseb. (Mesto in provinca sta v Argentini v
 južni Ameriki nekako na 33 vzporedniku in
 69 poldnevniku).

Nemci o nas.

Belinska »Germania«, ki zastopa raspro-
 naši državi dosledno kar najsimpatičnejše
 stališče, priobčuje dne 13. t. m. obširen čla-
 nek Gilberta In der Maur pod naslovom »Ju-
 goslovanska politika«. Članek dokazuje, kako
 se vse prizadevanje jugoslovanske države in
 njenega prebivalstva osredotočuje na gospo-
 darsko konsolidacijo in kako ni nikjer opa-
 ziti najmanjšega vojaškega vojnega razpolo-
 ženja. Jugoslovanska zunanja politika se suče
 okolu treh točk: miren sporazum z Italijo,
 prijateljsko razmerje z Ogrsko in sprava z
 Bolgarijo.

»Jasno je — pravi »Germania« — da se
 more doseči sporazum z Italijo le na podlagi
 popolne enakosti. Kakor je Jugoslovan trezen
 in nešovinstičen, tako se z upravičenim po-
 nosom ozira na svoje žrtve za narodno zedi-
 njenje. Na pritisk reagira prav tako malo,
 kakor se ne bo nikdar ponižno udal. Kakega
 sovraštva proti Italiji ali razburjenja ni nikjer
 opaziti: povsodi vlada mir, toda ne mir pred
 viharjem, marveč mir svoje moči se zaveda-
 jočega discipliniranega naroda. To je ozačje
 za sporazum. Pogoj je seveda: neodvisnost
 Albanije mora ostati v vsakem oziru nedotak-
 njena. Čim boljše bo Italija izvedla začeta
 pogajanja, čim točneje bo sodelovanje velesil
 zagotovilo samostojnost Albanije, tem golo-
 veje je, da se mir na Balkanu ne bo kršil —
 čisto gotovo pa ne od strani Jugoslavije. Bal-
 kan balkanskim narodom, je logično geslo
 spoznanja, da je predvojna rivaliteta velesil
 na Balkanu danes čisto nesodobna in more
 roditi le odpor in zmedo.«

Nato preheja članek na odnošaje med
 Jugoslavlani in Nemci v zadoščenjem ugo-
 tavlja, da so se med vojno in po njej oboji
 tako daleč spoznali, da se medsebojno cenijo
 in spoštujejo. Sovražnikov nemškega naroda
 bi danes v Jugoslaviji ne našel. Ob sklepu
 pravi članek:

»Ako po vseh danih vidikih motrimo
 Jugoslavijo kot državo in narod, ne moremo
 dvomiti, da čaka to, na temelju narodnostnega
 načela nastale nove državne tvorbe velika bo-
 dočnost. Mladi, krepki narod, preprost, skro-
 men, trezno misleč in brez velikih zahtev v
 svojem življenju, je bil l. 1918. kot velika
 država sprejet v družino evropskih narodov,
 dočim je še pred štiridesetimi leti plapolala
 na Kalimegdanu zastava turškega paše. Nemi-
 ci moramo priti s tem narodom v osebno do-
 tik in pokazati zanimanje in razumevanje
 za njegove probleme; jugoslovanski krogi
 pripravljene, da nam podajo roko v vzajemno
 prijateljstvo.

Direktni sporazum z Italijo nemogoč.

Belgrad, 15. aprila. Italijanska vlada je
 obvestila zunanje ministrstvo, da smatra ti-
 ranski pakt za italijansko notranjo zadevo, ki
 se Jugoslavije v nobenem oziru ne tiče. S tem
 je Italija odbila vsako revizijo tiranskega
 pakta, a brez te bi bil vsak sporazum iluzo-
 ričen. Italija je svoje stališče še na žaliv na-
 čin podčrtala s tem, da ga je istočasno objavi-
 la v listih. Po vsem tem naši državi ne pre-
 osta drugega, nego da se obrne na Društvo
 narodov, ki je v albanskem vprašanju ne-
 dvomno kompetentno. Merodajni krogi izjav-
 ljajo, da se že v bližnjih dneh izvrše potrebni
 koraki v Ženevi in naglašajo, da ni naša
 krivda, ako nastaja za Društvo narodov koč-
 ljiva preizkušnja. Jugoslavija si mora zagoto-
 viti miren razvoj, kar pa ni mogoče, dokler ji
 prete na južnizapadni meji neprestani zaplet-
 ljaji. Društvo narodov mora albansko vpraša-
 nje slednjič korenito razčistiti in trajno ure-
 diti.

SPALAJKOVIČEVE IZJAVE O ALBANIJ.

Belgrad, 15. aprila. (Izv.) Naš poslanik v
 Parizu odločno demantira izjave, ki jih je pri-
 nesla berlinska »Tägliche Rundschau« o
 albanskem vprašanju, češ da niso resnične in
 da ne odgovarjajo razgovoru, ki ga je imel po-
 slanik Spalajković z dopisnikom imenovanega
 lista.

PRORAČUN SPLITSKE OBLASTI.

v Spl't, 15. aprila. (Izv.) Splitski oblastni
 odbor je izdal proračun, ki bo znašal 6 mili-
 jonov 200 tisoč dinarjev. Tri milijone dinar-
 jev bo dobila skupščina od bivših deželnih
 doklad, dva milijona od posebne trošarine na
 alkohol, ostale izdatke pa misli skupščina
 kriti s poselnim posojilom.

Velika železniška nesreča.

Brno, 15. aprila. Včersj dopoldne se je
 dogodila strašna železniška nesreča na brn-
 skem kolodvoru. Neki vlak, ki je pripeljal v
 postajo, je trčil v tam stoječi drugi vlak. Uda-
 rec je bil tako hud, da sta polomljeni obe
 lokomotivi in več voz. 25 polnikov je mrtvih,
 nad 120 pa težko ranjenih. Vlakovodjo so
 zaprli.

Nemško zastopstvo v albaniji komisiji.

Berlin, 15. aprila. Nemško časopisje se
 peča z zastopstvom Nemčije v albanski komi-
 siji. Nacionalistični listi pišejo proti udeležbi,
 češ, da njeno zastopstvo ne bo enakopravno,
 ker bo zastopana po civilnem uradniku, ostali
 dve velesili pa po vojaških atašejih. Drugi listi
 naglašajo, da versailška pogodba Nemčiji pre-
 poveduje odpošiljanje vojaških komisij, ne pa
 imenovanje posameznih vojaških atašejev.
 Vprašanje naj vlada predloži parlamentu.

Turčija in Balkan.

Belgrad, 15. aprila. Iz Angore poročajo,
 da je turški zunanji minister Rudžij bej o pri-
 liki proračunske razprave v parlamentu go-
 voril o političnem položaju na Balkanu. Re-
 kel je, da se na Balkanu križajo nasprotu-
 joče si orientacije in da je tačas malo nade,
 da bi se izkristalizirala enotna smer. Turčija
 je ob vsaki priliki pokazala, da je navdušena
 za iskrene odnošaje med balkanskimi drža-
 vami. Vsako grupacijo, ki bi se izvršila brez
 njenega sodelovanja, bi smatrala proti sebi in
 bi po tem uravnala svoje ravnanje. — Glede
 likvidacije sekvestriranih turških posestev v
 Jugoslaviji je zunanji minister poročal, da se
 je Jugoslavija načelno že izjavila, da ta po-
 sestva vrne in zagotovila, da bo likvidacijo
 kar najbolj pospešila.

SESTANEK MALE ANTANTE.

Bukarešt, 15. aprila. Poluradna »Indrep-
 tera« ugotavlja, da se bo vršil prihodnji se-
 stanek Male Antante na Češkoslovaškem in
 ne v Rumuniji, kakor so te dni poročali neka-
 teri listi.

ANGLEŠKO-GRŠKI FINANČNI SPORAZUM.

Atene, 15. aprila. Finančni minister Ka-
 fandaris je poročal parlamentu o sporazumu
 z angleško vlado glede plačila grškega dolga
 Angliji. Kapital in obresti znašajo 23,527.000
 funtov sterlingov; to vsoto bo odplačala Grčija
 v 62 letih. Od Anglije dobi sedaj novo poso-
 jilo v znesku 5 in pol milijona funtov.

VOLIVNA REFORMA V BOLGARIJI.

Sofija, 15. aprila. Sobranje je sprejelo
 vladni predlog v volivni reformi ki določa
 proporcionalno zastopstvo kandidatnih list,
 ki dobe minimum glasov.

Samoupravni proračun ljubljanske oblasti

Oblastna skupščina mora po členu 69 zakona o samoupravah najdalje dva meseca po svojem rednem sklicanju rešiti svoj proračun. Ker se sestane ljubljanska oblastna skupščina v torek 19. aprila, bo prihodnji teden vršila svojo najvažnejšo nalogo. Dasi še ne bo mogoče, ugotoviti proračuna v vseh točkah, dokler ne bodo z državo dogovorjene vse podrobnosti o finansiranju oblastne samouprave, bo vendar ta proračun izredno važen, ker bo pokazal oblike področja oblastne samouprave. Preden se je bavi finančni odsek naše oblasti, najprej posle, ki bi jih naj prevzela samouprava od države. So to predvsem posli, kakor jih je vršil že nekdanji deželni zbor in sicer: 1. nadzorstvo nad občinami, 2. pospeševanje kmetijstva (kmetijski pouk in kmetijska izobrazba; gospodinsko šolstvo; pospeševanje živinoreje, perutninarstva, ribarstva in čelablarstva; pospeševanje vinarstva, sadjarstva, vrtnarstva; pospeševanje zadrugništva, zlasti mlekarstva) in oblastno veterinarstvo, 3. skrb za oblastne ceste, mostove in visoke stavbe, 4. pospeševanje obrti in trgovine (podpore za nadaljevalne in strokovne šole, za domačo obrt, zavod za pospeševanje obrti, tujski promet in turizma), 5. zdravstvo (oblastvene bolnice; splošna bolnica v Ljubljani z otroško in žensko bolnico, bolnica za duševne bolezni, bolnica v Brežicah; skrb za zdravstvo v okrajih) ter socialno skrbstvo (varstvo mladih; dežji domovi, vzgajališča za dečke, zavod za slepe otroke in gluho-nemice) in 6. gasilstvo. Naša samouprava bi torej po tem načrtu prevzela vse področje bivšega deželnega zbora izven šolstva, ki ostane državno, razven tega bi pa še prevzela agrarne operacije, oddelek za zgradbo hudournikov, vse državne drevesnice in Osrednji zavod za žensko domačo obrt z vsemi tečajji. Načrt proračuna predvideva tudi ustanovitev nekaterih važnih naprav, n. pr. zavod za kmetijsko pre- in poizkusstvo (z oddelki za semenogojstvo, za zatiranje rastlinskih škodljivcev in za kmetijske poizkuse). Proračun polaga posebno važnost na kmetijski napredek: na uvedbo novih metod obdelovanja in novih strojev, na zadrugno propagando, na razstavnništvo in gozdarski pouk. Stroški za socialno skrbstvo predvidevajo podpore našim iz- in preseljencom, delavstvu za specialno strokovno izobrazbo in za izobrazbo delavskih gospodinj.

Stroški znašajo okroglo svoto 50 milijonov dinarjev. Od te svote odpade:

1. za splošno oblastno upravo (za obl. skupščino, obl. odbor in obl. urade)	Din 2.500.000
2. na kmetijstvo	Din 7.000.000
3. na javna dela (zlasti ceste)	Din 13.000.000
4. na obrt in trgovino	Din 1.225.000
5. na zdravstvo in soc. skrbstvo	Din 24.500.000
6. na prosveto	Din .500.000
7. na razno	Din 1.200.000

Lastnih dohodkov je proračunjenih krog 9.000.000 dinarjev, največ od zdravstva.

Končno bodi še omenjeno, da se po načrtu zvišajo dosedanje sramotne plače cestarjev za okrog sto odstotkov.

Proračun obsega le redne, tekoče izdatke, izredni stroški za nove ceste, vodovode, melioracije itd. se pa naj bi krili iz dolgoročnega investicijskega posojila — stališče, ki zavzema odločno glede državnega proračuna sedanji finančni minister. Finančnemu odseku je bil predložen tudi investicijski načrt, ki seveda še ni izdelan v podrobnostih in je še jako pomanjkljiv. Vendar se pa vidi iz tega načrta, da bo samo vzpostavitev oblastnih poslopij v redno stavbeno stanje stala 5 milijonov dinarjev brez ozira na povečanje in nove zgradbe, ki so proračunane na 26 milijonov dinarjev. Zgradba hudournikov bo stala v prihodnjih 15 do 20 letih do 40 milijonov dinarjev, regulacija rek in melioracije do 90 milijonov dinarjev (od tega regulacija Ljubljanice 33 milijonov in Kamniške Bistrice 14 milijonov, vodna preskrba bi stala po tem načrtu do 40 milijonov dinarjev, vzpostavitev cest v redno stanje 12 milijonov dinarjev (ta znesek je dolžna po zakonu država na upravn. okr. cestnim odborom), vremenske katastrofe so povzročile na cestah, ki večinoma še niso popravljene škode do 15 milijonov dinarjev. Končno bi stale nove zgradbe cest, ki so že izdelane v projektih nad 50 milijonov dinarjev, od tega skoraj polovico nova cesta za Savo, popravila in nove zgradbe mostov pa do deset milijonov.

Naša oblastna skupščina stoji torej pred važnimi gospodarskimi nalogami. Če se ji posreči, vsaj da zagotovi izvršitev dela tega gospodarskega programa, se bo s tem bistveno ublažila sedanja naša gospodarska kriza.

Volitve v Nacionalrat in v deželni zbor na Koroškem.

Koroški Slovenci gredo samostojno kot »Slovenska stranka« v volivni boj. To je samoočelna umevna. Odkar obstoji v zgodovini Gorotani kot samosvoja dežela, smo mi Slovenci prvorodni v deželi. Tlačili so nas grofje, mi smo ostali. Vsenemška Avstrija se je zarotila, da nas ugonobi, mi smo jo preživeli!

Najhuje pa, kar je prišlo na nas koroške Slovence, je bil plebiscit in poblebiscitno peklensko divjanje zoper nas. Vse stranke v deželi — krščanske in protikrščanske v divnem obsevu — so se zarotile, da našo eksistenco zanikajo.

Tem bolj je sedaj naša dolžnost, da pokazemo v tem volivnem boju, da smo kot samostojni narod še v deželi. Trenotek je resen, je zgodovinski!

Vse stranke — in sedem jim je na Koroškem! — vabijo Slovence, da bi jim oddali svoje glasove. Agitatorji vseh sedem strank letajo po slovenskem delu Gorotana od hiše do hiše, od volivca do volivca, da bi dobili naše glasove. Zakaj? Da bi nas absorbirale, utopile v svojem nemstvu in potem reklo: Slovencev, kot narod ni več na Koroškem! Še nikoli v zgodovini še ni bilo take nevarnosti za obstoj koroških Slovencev kakor sedaj!

In še se najdejo krakovidneži, ki prav očetovsko-modro svetujejo, naj grejo koroški Slovenci vsaj (!) pri teh volitvah z nemškimi krščanskimi socialci, ali vsaj z »Einheits-listo«!

To bi bila naša narodna smrt. Vsa Germanija z Mussolinijem vred, bi zakrohotala: Na Koroškem ni več Slovencev!

Za deželni zbor je voditelj liste: župnik Stare v Hodišah, za njim dr. Petek, zdravnik v Velikovecu in mednarodni zastopnik koroške manjšine, tretji posestnik Vošpernik, stara narodna korenina v Podravljah blizu Beljaka. Za Nacionalrat pa kandidira župnik Vinko Poljanec, Stajerc, pa je študiral in pastiriral vedno na Koroškem in je bil dosedaj tudi naš deželni poslanec.

Kdo na vsem krščanskem svetu bo nam koroškim Slovencem zameril, da gremo s svojimi kandidati samostojno v volivni boj?

Pač!

Kdo je? Koroški škof, prevz. g. dr. Hefter, ki ga osebno in kot škofa vsi spoštujemo, zoper njegov politični korak pa najodločnejše protestiramo!

On ni dovolil, in sicer šele post festum, ko je rok za spremembo volivnih kandidatov postavljen že minul, da bi župnik Poljanec kandidiral za državni zbor. (Po novem cerkvenem zakoniku ima namreč škof to pravico.) Izgovarja se pa g. škof (št. 970, ddo 11. aprila 1927), da ni mogel prej ugoditi prošnji župnika-kandidata Poljanca, ker je bival (škof

namreč) v Karlovi varhi. Dalje, da je kandidatura Slovencev v državni zbor »rešila nuzlo« (popolnoma brez koristi), da je ta kandidatura, tako je v dekretu, za duhovnika škodljiva demonstracija (»Schädliche Demonstration«); dalje pravi, da »večji del slovenskega klera v deželi ni za to kandidature«!

Tako torej! V zadnjem trenutku tak afront proti koroškim Slovencem! In od take strani!

Kdo se ne spomni pri tej priložnosti famoznega odloka istega g. škofa, ki ga je tik pred plebiscitom izdal proti proštu Randlu v Dobrlivasi in ki je veljal vsem Slovencem v plebiscitni coni, in ki je bil — značilno — naslovljen na: Katoličane koroške dežele (an die Katholiken Kärntens) ter je škodoval sodočilno nam vsem koroškim Slovencem. Tedaj je bil škof, ki je rodom Bavarac, slabo informiran ter se je pozneje opravičeval.

Če postavimo mi koroški Slovenci svojo samostojno listo tudi za nacionalrat, je vendar to naša stvar. To nujno zahteva naša taktika. Ze zaradi enostavnostnega ravnanja z volivnimi listki, ker se oba (za Celovec in za Dunaj) držita vkup. In ti volivni listki so že vsi tiskani in vsi razposlani! Pristavimo še, da je župnik Poljanec nam koroškim Slovencem najbolj priljubljen poslanec in kandidat.

Korak g. škofa dr. Hefterja pomeni udarec, ki zoper njega ogorčeno protestiramo vsi Slovenci, ker je v škodo vsemu našemu narodu!

BAZPRAVA PROTI ZANNIBONIJU.

v Rim, 15. aprila. (Izv.) V popoldanski razpravi proti Zanniboniju in tovarišem je izpovedal Quaglia med drugim, da je Zanniboni 1. novembra zahteval od generala Capello 4000 lir. Zanniboni izjavi, da je dobil le 500 lir kot posojilo zase, Quaglia pa vztraja na svoji izjavi. Zanniboni je izjavil tudi, da je bil Quaglia pripravljen sam sodelovati pri atentatu, kar pa je Quaglia energično zavrnil. Priča Biastri je izjavil, da je ob priliki zborovanja v Franciji, ki se je vršilo nekaj mesecev pred atentatom in na katerem so bili navzoči tudi protifašistični izgnanci, padla izjava, da so dogodki v Italiji zreli in da bo kmalu padla odločitev. Priča Barnava je izjavil, da mu je Caligaro po atentatu rekel, da so mu ponudili 250.000 lir, da bi organiziral posebno akcijsko četo. Zalsiševanje se je nato odložilo na 19. t. m.

Spominjajte se
Podpornega društva slepih,
Ljubljana, Wolfova 121

F. K.—n.

Oblastva in protialkoholni boj.

Eppur si muove! Tudi oblastva dobivajo vedno več zmisla za odvratanje alkoholne epidemije. V rokah imam najnovejšo okrožnico velikega župana ljubljanske oblasti od 28. marca 1927, U. br. 3590.

»Pobijanje pijančevanja ob priliki rekrutovanja« se glasi napis te okrožnice. Njen namen je prepričati ona včasih naravnost škandalozna dejanja, ki jih uganjajo ne le tangle tedaj, ko prihajajo na vojaške nabore in mladi rekruti, ko nastopajo dejansko vojaško službo, marveč tudi starejši in dosluženi vojaki, ko prihajajo na vojaške vaje (vojni obvezniki), i. dr.

Ce je bil še kdo v dvomu, da je tudi tu potreben brezobziren protialkoholni boj, ta se je lahko prepričal o tem nedavno, ko so prihajali rekruti — poleg vsega še na nedeljo, kar res ni bilo potrebno in naj se vojaška oblast ozira na to v prihodnje! — na aktivno službovanje v kadru. »Ajurkamo, auf prim...« itd. Reči moram, da je bilo zlasti popoldne tisto nedeljo tam ob vojašnici v bližini cerkve Srca Jezusovega toliko kletvine in drugega — oprostite izrazu! — svinjarskega klanjanja, da je morala stare moze oblivati rdečica sramu v obraz. Ni lepo, da moramo pisati o tem. Toda, ali naj zakrivamo grde gnojne rane z angleškim obličjem, mesto da jih izrežemo in izžgemo? Vojaška oblast sama je smatrala za potrebno v javnosti ugotoviti, da so morali pobrati fantom cele steklenice žganja in ga zlit v kanal, kamor pravzaprav spada. Občine, društva, šola, cerkev: vsi naj nastopijo, da se ne bodo več ponavljali taki prizori, ki nas sramote pred javnostjo in pred očmi častnikov bratskega srbskega naroda, ki vedo, kaj pomenja trezna armada v službi domovine.

Da se povrnem na kratko k omenjeni okrožnici. V njej naroča veliki župan na podlagi § 54 veljavnega obrtnega reda vsem okrajnim glavarjem in mestnemu magistratu v Ljubljani, da naj izdajo ob vsakoletnih naborih uredb, s katero naj se izreče za kraje in dneve, ko se vrši rekrutovanje, prepoved, totiti ali ponujati v gostilniških in kavarniških lokalih alkoholne pijače rekrutom dotlej, dokler traja nabor. Prepoved ne velja samo za gostilničarje in kavarnarje, ampak tudi za goste, ki rekrutom ne smejo ponujati pijače v gostilniških prostorih. Ta prepoved velja tudi za druge prilike, ko se sestanejo v večjem številu vojaški službi zavezane osebe, ko prihajajo vojni obvezniki (nekdanji rezervisti) na orožne vaje, ali ko prihajajo k priobčevanju vojnega razporeda. — Dalje odreja okrožnica, da naj se rekruti in obvezniki še posebe sware, naj nikar ne odhajajo pijani v kadroško službo odceno na orožne vaje; naj ne povzročajo med vojnjo nemirov ali neredov; in naj ne zagreše kakih drugih kaznivih dejanj, ker bi jih tudi vojaška oblast zavoljo njih najstrožje kaznovala.

Mi predstavljamo še s svoje strani: Naj z eno besedo rečeno — ne bodo sirovine, marveč naj dejanski pokažejo, da so sinovi visokokulturnega slovenskega naroda, čigar imena naj ne sramote pred svetom s pijanostjo in z nedostojnim obnašanjem. Veselega in poštenega petja, ki je mogoče in še vse lepše v treznosti, jim pač nikdo ne bo oporekal.

Orožništvo ima nalog, paziti na to, da se bo naredba velikega župana v resnici tudi strogo izvrševala.

Otrok ne v gostilno!

Tudi poglavje v protialkoholnem boju, ki se tudi poglavje o protialkoholnem boju, ki se stihlhal, kavarnah in ostalih obratovalnicah z alkoholnimi pijačami (Uradni list, št. 268, z dne 3. 9. 1925, št. Ur. l. 83.) določa v členu 55, lit. c) izrečno, da je lastnikom obratovalnic prepovedano dajati osebam pod 18. leti v javnih lokalih alkoholne pijače, najsi se v družbi odraslih oseb. Po prav tej določbi smejo zahajati osebe pod 18. leti v kavarne, gostilne in restavracije le zaradi hranjenja, ali pa le v družbi odraslih (starišev, i. dr.). Toda niti tedaj se jim ne smejo točiti alkoholne pijače.

Bi se jim ne sme — moramo reči na žalost. Kajti do danes res še ne poznamo gostilničarja, ki bi se držal teh predpisov, niti tedaj, če je samo celo župan, ki mora predpisati tudi izvrševati. Imel sem že priliko grajati prav v »Slovenec«, kako vlačijo brezvestni starši — celo matere! — v gostilne še napol dojenčke. A kar je najhuje, da jih nalivajo celo z vinom, ki dostikrat niti ni vino, ampak kakla ponarejena brozga. Taki »materice bi jih odmeril jaz, če bi imel moč in pravico, — z brezovko eno manj kot štrideset. Ze veste kako! Če nimam mafi svojemu otroku dati drugega varstva doma, ostani doma pri njem sama! To bi

Učinek kopeli za noge s soljo sv. Roka

Prvi dan

četrti dan

Ako raztopimo malo množino soli sv. Roka za noge v topli vodi, dobimo vodo, ki je nasičena s kislinom, ki čudovito dobro učinkuje na bolečo nogo in ustavi bolečino, ki so se pojavile vsled tiščanja čevljev. Ozdravi najbolj zastarele ozeblino, neznosno srbečico, ki jo povzroča ozeblina, in vsako rano na nogi. Pri daljšem namakanju postanejo kurja ocesa in trda koža tako mehka, da se morejo odstraniti brez noža ali britve. Prav gotovo je, da sol sv. Roka za noge popolnoma uredi najbolj zanemarjeno nogo. Ozki, celo novi čevlji postanejo udobni, kakor bi jih nosili že več let. Lahko poljubno hodite in večinoma stojite na enem mestu, ne da bi občutili najmanjšo bolečino ali utrujenost. Velik zavoj sv. Roka soli za noge stane dinarjev 16.—. Dobiva se v vsaki lekarni. Ako pa je ne dobite, obrnite se takoj na glavno zastopstvo za S. R. S.

NADA DROGERIA

Kolar i Gabrič

Subotica, Strossmayerova ul. 2. Telefon 637.
ali na DROGERIJO SANTAS
Ljubljana, depot za Slovenijo.
Izvirni samo v zelenem zavoju.

bila prava materinska požrtvovalnost. Ne dajaj prednosti »požit«—vovalnosti, egoistične v zabavo sebi! Naša zahteva pa je in bodi, da se navedeni pravilnik res tudi izvaja in krivci kaznujejo.

Ali se ovažbe umestne?

Ne morem si kaj, da ne bi ob tej priliki reagiral na neko notico, ki sem jo čital v »Narodnem Dnevniku« z dne 29. marca t. l., ko je hotel namestiti pravične ocene poročevalca nekako persiflirati Ant. Mrkunovo knjigo »Alkoholno vprašanje«.

Ondi trdi poročevalec, da je vsaka ovažba zadnje sredstvo, ki se ga more poslužiti kak pokret. Naj mi dovolijo gospod od »N. D.«, da sem drugačnega mnenja. Res je: prvo je vzgoja, je organizacija. Toda kjer se tako dobra in lepa vzgoja ne zaleže pri trmestem otroku, kaj hočem drugega nego vzeti v roko leskovo in ga namazati z ajo? To je pač zdravilno sredstvo. Znan je naš lepi slovenski pregovor, da »šiba novo mašo pojec. Kako pa naj oblastno našeška nepoboljšljivega člana človeške družbe, če ne ve, da je kaj zagrešil. Če naj obvelja teorija, da so ovažbe morda amoralne, potem se nam salamensko lahko razruši cel družabni red in ustroj. Logično bi bila lahko potem amoralna tudi ovažba poškode taje lastnine, tatvine, ali kršenja kakršnegakoli zakona ali predpisa. Vsaka ovažba, ki gre zoper osebo radi kakkega v pijanosti storjenega dejanja, ima osnovo v veljavnih zakonih, določbah in predpisih, in je zato ne le opravičena in dopustna, marveč tudi obvezna. Toliko v tem pogledu

Ker sem že pri stvari in sem omenil knjigo »Alkoholno vprašanje«, naj se dotaknem še dr. Mikličevih izjavljanj v »Jutru« od 2. aprila t. l. Čisto kratko rečeno: Jaz polagam vseeno precej nade na oblastva. Gre pa zopet za princip: Kjer ni tožnika, ni sodnika. Zato je pač treba, da sodeluje v oblasti roko v roki vsa javnost, predvsem n. pr. javna krajevno-policijska uprava občine in orožništvo, pa tudi sicer vsak dobromiselni državljani. Oblastva bodo že — in prav gotovo storila svoje. Samo vedeti morajo, kaj in kje naj primejo.

Še to naj omenjam, da knjiga kaj malo govori o prostituciji in o spolnih boleznih, pač le prav rahlo in kolikor je v zvezi z oblastvenimi predpisi glede nemorale, ki je nesporno najvsestejša sestra alkoholne kuge. Menim, da ne morem bolje zaključiti teh vrstic kakor da priporočam: vsak naj si nabavi A. Mrkunovo knjigo »Alkoholno vprašanje« ter naj jo s pridom bere in se ravna po njej.

Žerjavovci in pucljevci zopet skupaj.

V Zagrebu se mude voditelji slovenskih radičevcev: Ivan Pipan, Albin Prepeluh in dr. Lončar, da pojasnijo Stjepanu Radiću svoje stališče glede spora med Pucljem in Radičem. Vodstvo SKS je sklenilo, da bo SKS pri prihodnjih volitvah v okrajne samouprave nastopala skupno z vsemi strankami, tudi s samostojnimi demokrati proti SLS, da se tako ustvari napredna fronta, kakor jo že dve leti propagira dr. Gregor Žerjav. Na seji je prišlo do velikega prepira med ljubljanskimi in mariborskimi delegati radi »Panonijec« v Mariboru.

IZDELUJEMO
V PRVOVRSTNI IZDELAVI RAZLIČNE KU-
HINJSKE IN GOSPODARSKE POTREBSČINE
BAKRENE KOTLE ZA ZANJEKUNO, PRAVICE, ITO
JOS. OTOREPEC & SOJ
V LJUBLJANI
KOLDOVSKA UL. 41

Kaj se godi doma

Zopet velik uspeh SLS.

Maribor, 15. aprila.

Bolnice na Štajerskem in ona v Prekmurju so bile pod prejšnjimi režimi vedno na tehtnici in so morali poslanci SLS zastaviti v Belgradu vse moči, da so nam oteli te zavode pred zatvoritvijo. Za obstoj slovenskih bolnic žerjavci ter pučjevi na odločujočih mestih v Belgradu niti z mezinem niso mignili in gre zahvala edinole Jugoslovanskemu klubu, da so nam ostale bolnice po večjem neokrnjenosti do sedanje vlade, v kateri sodeluje z vso poštrevnostjo naša SLS. Pri vseh uspehih, katere so dosegli naši poslanci v Belgradu, niso pozabili tudi na najbednejše in to na bolnike iz revnejših slojev, ki si ne morejo začet z brezplačnim poklicati zdravnika in plačati zdravil iz lastnega žepa. Te danj so prejete vse bolnice na Slov. Štajerskem in ona v Murski Soboti od zdravstvenega ministrstva nalog, da morajo začeti z brezplačnim ambulatorijem zdravljenjem raznih bolnikov in to vsaka v svojem okolišu. Vsaka bolnica bo otvorila ambulatorij, v katerem bodo zdravili v bolnicah nastavljeni zdravniki one bolnike, ki se izkažejo z ubožnim spričevalom brezplačno in bodo prejeli tudi zdravila brezplačno. V mariborski splošni bolnici se bo vršilo ambulatorijsko zdravljenje revnih slojev ob ponedeljkih, sredah ter petkih od 4.—5. ure popoldne. Zdravila in to brezplačno bo razdeljevala mariborska bolnica takoj, kakor hitro jih bo prejela iz Belgrada in to bo kmalu.

Uspeh izposlovanja brezplačnega ambulatorijskega zdravljenja bolnikov iz revnih slojev je gotovo zelo velik in bodo deležni njegovih dobrot predvsem mestni siromaki, a najbolj pa podeželske sirote in viničarji, katerim sta bila doslej zdravniki in zdravila nekaj tujega.

SDS-arsko časopisje bo seveda razkazovalo, da to ni prav nobeden uspeh in to pisavo bo širilo v javnost radi tega, ker so bile svoj čas ogrožene slovenske bolnice ravno SDS-arskim poslancem deveta brigada!

Občinske volitve v Slovenski Krajini.

Vse pokrajine v državi so že imele ali pa bodo v kratkem imele občinske volitve. Celo v Bački in Baranji se bodo v kratkem izvedle občinske volitve. Ne samo ljudstvo, ampak tudi država kot taka, se zaveda, kolikšne važnosti so za zdrav razvoj državnega življenja občine z avtonomnimi občinskimi odbori. Naša stranka je zato vedno in povsod zahtevala razpis občinskih volitev, v Slov. Krajini. Gospod poslanec Klekl in »Novinec« sta to tirjala ob vsaki priliki, ker sta se zavedala, kolikšno zlo za našo Krajino so občinski komisarji, ki so bili in so še v veliki večini eksponenti demokratske gospode v Murski Soboti, katere voljo so do prav zadnjega časa hlapčevsko izpolnjevali gospodje na vladnih mestih. Nadejamo se, da bo tudi v Slovenski Krajini kmalu konec demokratske samovlade. Pri zadnjih okrožnih volitvah se je naše ljudstvo kljub demokratskemu terorju in radičevski demagogiji izreklo s tolikšnim zaupanjem za Slovensko ljudsko stranko, kakor je mogel to le redko kdo pričakovati. Prav nikakršnih razlogov ne more biti, da se ne bi izvedle občinske volitve v najkrajšem času tudi v Slovenski Krajini. Da so upravne razmere pri nas toliko slabše, kakor v ostali Sloveniji, tiči vzrok v precejšnji meri tudi v tem, da še do danes nismo imeli občinskih volitev. To ni le naš prekmurski madež, ampak madež vseh Slovencev. Ostala Slovenija se pripravlja že

Pravkar izšel:

Srbskohrvatski - slovenski slovar.

Sestavil dr. Albin Vilhar. V platno vezan izvod Din 60.—.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA.

drugič za občinske volitve, upamo, da se bo Slovenski Krajini ob tej priliki dala priložnost, da si prvič svobodno izbere svoje občinske zastope ter pride tako končno do uprave svoje glavne upravne edinice. Gospod poslanec Klekl je iz bolniške sobe interveniral, da se to zgodi.

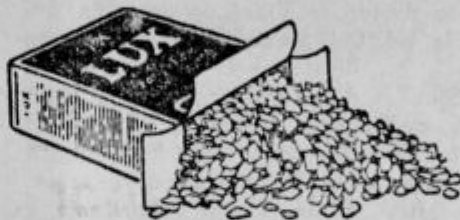

Svilo samo iztisniti -

ne ožemati in izvijati!

Nekdaj je bilo nošenje svilene obleke redek dogodek. Danes nosite svilo sleherni dan, ker se ista pere z lističi Lux-a brez vsakega truda in nevarnosti. Opustite ribanje in izžemanje svile, ker se pri tem nečne svilene niti terejo in trgajo. Pri pranju z milnatimi lističi Lux pa je vsako ribanje nepotrebno, kajti sama pena razkroji in odstrani nečistočo. Perite nošene svilene predmete takoj, ker znoj škoduje svili.

LUX

Dnevne novice

Blagoslovljene velikonočne praznike vsem naročnikom, čitateljem in dopisnikom! Uredništvo in uprava.

★ **Akademski mladini v Ljubljani** je poslal g. Kostov sledeče pismo: U Beogradu, u Zagrebu, u Ljubljani — svuda ideja ujedinjenja južnih Slovena naišla je na veliko oduševljenje, ali manifestacije za jugoslovensko ujedinjenje, koje je ljubljanska akademska omladina priredila, prevazilaze granice slovenskog naroda i odjekuju u sve krajeve, gde jugoslovenski duh živi. Ja neću da Vam zahvaljujem za sve. Moje bi reči bile suviše slabe. Ja odnosim sa sobom Vaše oduševljenje, Vašu veru, Vaš borbeni duh. To je oduševljenje, vera i borbeni duh moga budućeg rada. To je duh Ljubljane, predstraže Jugoslovenstva, koji ja odnosim iz bratske države Srba, Hrvata i Slovenaca. — Maribor, 11. IV. 1927. — M. Kostov.

★ **Shodi SLS**. V Metliki je shod Kmetijske zveze na cvetno nedeljo izvrstno

Vlom v župnišče.

V noči od velike srede na četrtek ob 11. uri sta vlomila dva dvajsetletna fantiča v župnišče na Razborju. Ko se jima tatvina ni posrečila, je eden od njiju oddal v veži dva strela; le 10 cm je manjkalo, da ni gospodinja obležala v krvi. Vse priznanje in hvala orožnikom iz Zidanega mostu, ki so ob 8. uri na vel. četrtek že uklenjena tička pripeljali na lice mesta, kjer sta vse priznala.

Svilene predmete perite na sledeči način:

Napravite v vroči vodi lepo Lux-ovo peno, pridenite isti hladne vode, da postane mlačna, in jo nato potisnite skozi predmet, katerega hočete čistiti. Potem izplahnite istega v mlačni vodi, zavijte ga v čisto krpo in ko je že skoro suh, likajte ga s toplim toda ne vročim železom.

Pri slabih prebavi želodca, zaprtju telesa, napihovanju črev, slabotnem delovanju čreves, hemeroidih, arteriosklerozi, izpuščajih, obolenjih na mokračni kislini (Harnsäure), obolenju jeter, žolca in žolčnega kamna izborno deluje kři osvježujući in kři čistilni „Planinka“ zdravilni čaj. — Izdeluje: lekarna Mr. Ph. L. Bahovec, Ljubljana. — Dobi se v vseh lekarnah.

je tudi oblastni odbornik in poslanec Alojzij Supanič. Ljudstvo odobrava vstop SLS v vlado in je popolnoma zadovoljno z uspehi naše parlamentarne delegacije. — Na velikonočni ponedeljek po rani sveti maši priredi SLS shod pri Sv. Petru niže Maribora. Govori poslanec Zebot. — Na belo nedeljo pa bo po pozni sveti maši veliki tabor SLS za okraj Sv. Lenart. Vse krajevne organizacije celega okraja pripravljajo veliko udeležbo za to prireditve. Na taboru pri Sv. Lenartu, ki se bo v slučaju lepega vremena vršil pod milim nebom, govorijo naši oblastni in narodni poslanci. Shod se vrši pri vsakem vremenu.

★ **Oblastna skupščina ljubljanske oblasti** se sestane dne 19. t. m. Na dnevnem redu je razprava o začasnem proračunu.

★ **Umrli** je v Kamniku na veliki pefek zjutraj daleč na okoli znani in splošno spoštovani gostilničar in posestnik gosp. Lovro Bergant v 74. letu starosti. Pokojnik je bil dober krščanski mož in dolgoleten pristaš naše stranke. Svetila mu večna luč!

★ **Starosta kranjske duhovščine**, vpokojeni župnik in biseromašnik Janez Wester, rojen na Bledu 16. aprila 1838, sedaj v Škofji Loki, stopa na veliko soboto v svoje 90. leto. Se na mnoga leta!

★ **Promocija**. Na veterinarski fakulteti zagrebske univerze promovirata gg. Josip Jenko iz Jame pri Kranju in Franc Kováč iz Domžal. Častitamo!

★ **Finančna delegacija** objavlja uradno: Dosedanji delegat ministra financ v Ljubljani g. dr. Karel Savnik je dne 14. aprila t. l. oddal posle delegata svojemu nasledniku g. dr. Ivanu Rupniku. Le-ta bo sprejemal stranke vsak delavnik, izvzemši ob ponedeljkih in sobotah.

★ **Velik shod SLS** bo v ponedeljek, 25. apr. t. l., ob 11. uri v zgornjih prostorih »Nove pošte« v Kranju. O delu naših poslancev poroča g. poslanec Brodar. — Pridite v obilnem številu!

★ **20% odtelglaj** velja tudi za poslance. Predsednik narodne skupščine Marko Triškovec je odredil, da se 20% odtelglaj za poplavljenca nanaša tudi na dnevnic narodnih poslancev. Vlada je stala na stališču, da se poslancem sme odtrgati del dnevnice le na podlagi posebnega zakona. V ta namen je vlada predložila poseben amandman. Vsakemu poslancu se bo odtrgalo 1080 Din. 1. maja se bo odtrgalo za dva meseca, skupno 2160 Din za vsakega poslanca.

★ **Belgijski visokošolci v Splitu**. V četrtek so prispeli v Split dijaki bruselske politehnike. Sprejel jih je tamkajšnji konzul. V Splitu so si ogledali vse starinske zanimivosti in izprehajališče Marjan.

★ **Umrli** je v Kamniku g. I. N. Potočnik, krojaški mojster in posestnik. Pogreb se vrši na veliko nedeljo ob 6. uri popoldne.

★ **Našim izletnikom: čuvajte lepe cvetke!** O velikonočnem času cvete po gorovju od Sv. Katarine do Polhovega gradca kraljica naše flore — blagajevl volčin (Daphne Blagayana — Freyer). Opozorjam, da je ta silno redka cvetica svetovnega slovesa pod var-

Modne potrebščine in obleke za praznike

nudi najceneje najsolidnejša trrdka

Drago Schwab — Ljubljana.

Ivana Cankarja Zbrani spisi.

(Ob izdaji V. zvezka.)

Nova Založba je poleg dveh zvezkov Shakespearea, dveh zvezkov grške drame v Sovretovem prevodu, nadaljevanja Finžgarjevih izbranih spisov dosedaj izdala tudi pet zvezkov spisov Ivana Cankarja. S temi deli in še z vrsto drugih je dokazala, da hoče skrbeti za čist in zgolj umetniški književni program; ta založba dosedaj ni izdala še ene take knjige, ki bi ne bila za naše duševno življenje res potrebna, še manj pa take, da bi s spekulacijo iskala zgolj gmotnega ali kakršnegakoli dvomljivega uspeha.

Ivan Cankar je za Prešernom naš najlepši književni in splošno narodni kapital; njegova velava se ne ceni po osebnem naziranju in okusu; te cene tudi nismo postavili mi sami, določa jo široki svet. Ivana Cankarja stopnjema sprejema vase scodobna Evropa in po njem sodi naše ime. Najbolj pa je treba oceniti, spoštovati in prav razumeti njegovo delo nam samim, saj je za nas pisano. Posamezna Cankarjeva dela so že redkost in so le udje brez telesa, le del njegovega duha. Nova Založba je sprejela nase težko in odgovorno nalog, da omogoči veliko kritično izdajo ter zbere in ohrani vsa Cankarjeva dela. Uredniško delo je zaupala Iz. Cankarju, ki nam radi svojih tesnih osebnih zvez s pisateljem danes v marsikaki sporni zadevi more edini podati

pravo osnovo. Ta izdaja z dosedanjimi zvezki dokazuje, da bo to ogromno delo, ki nam bo ohranilo živo pisateljevo besedo in odkrilo vso velikost njegovega dela.

Če presodimo dosedanje zvezke, ki segajo šele do leta 1902 in vsebujejo z uvodi in opombami vred skoraj 2000 strani, spoznamo, da bo ta izdaja zrasla v monumentalno delo, ki ga ne bo prekosila nobena druga slovenska izdaja in da je urednik v dveh letih izvršil res ogromno delo. Uvodi k posameznim zvezkom so po svoji strnjivosti bogata zakladnica književno in kulturno zgodovinskih dognanj, in se dotikajo pisateljeve dobe, njegove naddostne literarne družbe, ožjega in širšega duhovnega obeležja, zlasti pa notranjega življenja Ivana Cankarja samega. Tu najdemo točno orisano pot, po kateri se je Ivan Cankar zvesto razvijal in preko svojih mladostnih pesniških teženj prešel v zavestnega duhovnega boritelja, katerega najlepša čednost je bila že od vsega početka: neustrašena odkritosrčnost, ki je neprecenljiva vršina v vsakem boju. Res njegove etične vsebine tu še ni mogoče sprejeti za merilo v življenje, pač pa jo je mogoče razumeti kot boj bogatega duha, ki si z bridkostjo, nihajočo med voljo in obupom, išče potov iz nižin, v katere je vrgel neduhovni materializem tedanja in tudi sedanjega družbo. Ivan Cankar je naša živa vest, in borivec za tisto našo svobodo, ki nam je ne more vzeti noben čas več. Če naslednji zvezki nam bodo pokazali, kako dosledno in mogočno je rasla v Ivanu Cankarju vera, da iz trohnebe teda-

njih dni vstane lepši človek in boljši čas, da v življenju morajo vladati samo etični zakoni in da vse, kar je iz samega mesa rojeno, zgine sproti brez sledu. — Vse delo pa je priča brezprimerne vdanosti v svojem pesniškem poklicu in neugneane ljubezni do miline našega jezika, ki ga je on prelil v lepoto, kot je izza Prešerna še nismo slišali.

Opombe v teh zbranih spisih nam odkrivajo zanimive zgodovinske okoliščine, v katerih je Ivan Cankar snoval svoja dela. Zlasti pa nam kažejo, kako je tedanja javnost sproti sprejemala ta dela. Povečini so te zgodovinske priče slabo spričevalo, dokazujejo pa, kako težko so se Slovenci skušali uživet v novi svet pisateljev, kako so ga deloma upravičeno odklanjali iz načelnih vidikov, deloma pa mu nasprotovali iz osebnih in nekaj častnih nagibov. Tu stopajo nekatere osebe v vedno temnejši luči pred nas in zgodovina jih že sedaj sodi.

Iz celote petih zvezkov naj navedemo, da so med njimi dosedaj najpomembnejša dela: Vinjete, Jakob Ruda, Za narodov blagor, Knjiga za lahkomišelnice ljudi, Tujci. Kralj na Betajnovi in Na Klancu. Nebroj je pesmi, črtic, polemčnih in drugih spisov.

S petim zvezkom urednik nekako zaključuje dobo pisateljevega borbenega razdrtja in podrtja in kaže, kako je nastopila v pisatelju kriza, ki je morala iskati svoje rešitve izven Niet scheja in duhovnega anarhizma in kako se je prvič ustavil ob podobi trpeče matere, ki ji je v povesti Na Klancu postavil spome-

nik, edinstven v naši književnosti. V tem zvezku se je urednik podal tudi v globlje razmotrivanje o formi Ivana Cankarja. Ob drami Kralj na Betajnovi ugotavlja zakone realističnega in idealističnega ustvarjanja in nam osvetli marsikako dosedaj napačno ali netočno pojmovanje pisateljevega pogleda v svet in njegovega oblikovanja.

Slovenci smo lahko ponosni na to izdajo in založnica zasluži vse priznanje in podporo naše kulturne javnosti.

VOIRA

Din 149.—

Centralne kurjave

izvršuje

inženir Gustav Zemánek, Ljubljana, Gorupova ulica 17.

Čipke klekane, pristno domače ročno delo la. laneni sukanec najcenejše pri Osrednji in Čipkarski zadrugi Ljubljana, Kongresni trg

stvom zakona in je vsako prodajanje — zlasti tudi od domačinov — kaznivo z zaporo do 14 dni odnošno z globo do 1000 Din. Izletniki naj torej ne kupujejo od domačinov ne cvetice in naj jim ne dajejo s tem potuho za uničevanje te redke in znamenite cvetke, ki je že zapisana pogin, ako se nje uničevanje ne prepreči. Prebivalci dotičnih krajev pač sami nimajo dovolj zmisla za kras svojih planin, in ne znajo ceniti vrednosti dragocenega cveta. Naj jih mi o tem poučimo. Žal je pa tudi med izletniki preveč takih, ki bi jih skoro lahko prištevali med četveronožce pri uničevanju planinske flore. Apeliram na županstva in na župne urade onih krajev, naj pouče ljudi, da je vsakršna prodaja omenjene cvetke prepovedana in kazniva. Ohranimo kras našim goram, ki ga jim je naklonil sam Stvarnik. — Fran Kristan.

★ **Radovljica.** Interesantom se naznanja, da je loterijsko žrebanje za župno cerkev preloženo od 18. aprila na 8. september. Župni urad v Radovljici.

★ **Zgradba nove državne ceste št. II—Velka** napreduje. Zaposlenih je sedaj že okoli 100 delavcev. Po Veliki noči bo podjetje, ki ima svojo pisarno v št. IIju, rabilo še več sto delavcev.

★ **Reven akademik brez vsakih sredstev** se obrača s prošnjo do dobrotnih src, da bi mu kdo podaril kako obleko, bodisi ponošeno ali kakršnokoli. Odda oziroma pošlje naj jo Dijaškemu podpornemu društvu, Ljubljana, Miklošičeva cesta 5. Imenovano društvo bi s hvaležnostjo sprejelo še več takih naklonil za svoje revne člane.

★ **Izlet na Poljsko.** Našo večerajšjo notico pod tem naslovom popravljamo v toliko, da daje informacije in sprejema prijave g. K. Golebiowski, Ljubljana, Stari trg 19, II.

★ **Umrla je v Stari Loki** ga. M. Šifrar. Pokojnica je mati štirih odličnih mož, od katerih sta dva izvrstna duhovnika v Ameriki, tretji je uradnik državne železnice, četrti pa je obrtnik in gospodar na domu. Naj blaga mati v miru počiva!

★ **Šentvitska orlovska družina** priredi na belo nedeljo, 24. aprila 1927, ob 7. uri zvečer v Ljudskem domu v št. Vidu nad Ljubljano telovadno akademijo z zanimivim sporedom. Sodeluje članski moški zbor in salezijanska godba Mladinski dom, Kodeljevo. Prijatelji orlovstva ugodno vabljeni. Bog živil!

★ **Spominjajte se šmarnogorskih zvonov** z velikonočnimi prispevki. Če letos pošteno poprimemo, pa bodo zapeli pred zimo!

★ **Pokrajinski zbor** Jugoslovanske Matice se vrši v nedeljo, dne 24. aprila, v Ljubljani ob 10. uri v Mestnem domu.

★ **Šolskim vodstvom** sporoča konzorcij, ki je zgradil leseni most čez Savo ob deželni cesti Lesce—Bled v svrhu zveze z Bledom, da ne bo o priliki majniških izletov od ljudsko-šolskih učencev in dijaštva vseh vrst pri prehodu čez ta most zahteval nikake mostnine.

★ **Razstava umetnin na ljubljanskem velesejmu.** Na letošnjem velesejmu, ki se vrši od 2. do 11. julija, je zamišljena v K-paviljonu razstava umetnin (slike, kipi, arhitektura, grafika itd.). Paviljon je opremljen že od lanske jeseni ter se bo potrebam primerno preuredil. Umetniki, ki se nameravajo udeležiti razstave, naj pošljejo svoje prijave na ravnatelstvo velesejma v Ljubljani najkasneje do 28. t. m. Razstavo prireja uprava velesejma ter se je lahko udeležijo vsi slovenski oblikujoči umetniki. Prijava naj vsebuje točen naslov umetnika, približno navedbo razstavnih del in njih velikost, da zamore ravnatelstvo velesejma razstavljalcem dostaviti obvezno prijavnico ter prijavljenim umetnikom primerno urediti razstavni prostor. Istočasno s prijavnico naj vsak umetnik navede imena sedmih umetnikov, ki naj po njegovem mnenju tvorijo razstodišče razstave. Razstavni pogoji in event. potrebna druga pojasnila bodo razstavljalcem pravočasno dostavljena.

★ **Srbskohrvatsko-slovenski slovar.** Sestavil dr. Albin Vilhar. Cena za platno vezan izvod 60 Din. Pravkar izšli slovar je velikega pomena, ki zadošča za vse prilike in potrebe. Rabi ga dijak pri pouku, uradniki vseh branž v pisarnah, trgovci za svojo korespondenco in sploh vsakdo, ki ima posla v javnem življenju. Slovar je namreč sestavljen na podlagi vsestranskih službenih virov, ki jih moramo opozoriti pri svojih vsakdanjih poslih in potrebah. Poleg besed, ki jih rabimo v praktičnem življenju, so upoštete tudi šolske knjige, službene novine, carinska tarifa, vojaške knjige, trgovski in tehniški izrazi itd., tako da bo služil slovar za vse prilike. V tisku pa je tudi obratni del slovarja, to je: Slovensko-srbskohrvatski slovar. Sestavil dr. Albin Vilhar. Cena za platno vezan izvod 70 Din. — Oba slovarja je založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

★ **Kolo jahačev in vozačev »Prestolonaslednik Peterc«** v Ljubljani objavlja vsem interesantom za razpisane kasačke (trab) dirke, da je takozvana slovenska dirka, ki je v že objavljenem programu navedena kot druga točka, odprta samo za konje, ki so rojeni in vzgojeni pri kmetih v Sloveniji. Potemtakem se te dirke ne morejo udeležiti konji, ki so rojeni, vzgojeni in v posesti raznih žrebčarn.

★ **Z naše rivijere.** Kakor poročajo dalmatinski listi, se obeta za letos zelo živahna sezona. Ze zdaj je naval tujcev velik. Samo v Split je dospelo zadnje dni okoli 2000 tujcev,

največ iz Avstrije in Nemčije. Dumajsko društvo »Uranias« potuje po Dalmaciji z več sto izletniki.

★ **Iz delovanja poštne organizacije.** V nedeljo, dne 10. aprila t. l., se je vršila VIII. redna letna glavna skupščina Oblastne organizacije poštne, telegrafskih in telefonskih službenec v salonu Mikličevega hotela v Ljubljani. Zveza izkazuje ob koncu poslovnega leta 704 člane. Ostanek v gotovini iz l. 1925. je znašal 6242.95 Din. Ob koncu minulega leta je pa bilo društvenega premoženja v gotovini 12.616.76 Din. Vseh dohodkov je bilo lanske leto 49.088.80 Din, izdatkov pa 36.472.04 Din. Čeprav se ni zvišala članarina, vendar je premoženje v gotovini naraslo. Izvoljeni so bili: za predsednika Joško Jakše, za tajnika Jože Ferluga, za blaginika pa Franc Martinšek. — Poročila predsednika, tajnika in blaginika so navzoči z zanimanjem sledili in se ob koncu dnevnega programa zadovoljni razšli.

★ **Elektrifikacija Crikvenice.** Večletna prizadevanja, da bi dobila Crikvenica električno razsvetljavo, so končno dosežena. Že od meseca marca je dobila Crikvenica povsem novo lice. Ulice so razkošno razsvetljene, posebno šetališče ob obali in kopališki park. S tem je v resnici prodrla v vrsto svetovnih kopališč. Vso elektrifikacijo Crikvenice je izvedel z lastnimi sredstvi g. Martin Balen, kateremu je dala občina koncesijo za eksploatacijo skozi 20 let. To je bil v resnici edini način, da dobi Crikvenica dobro in ceno razsvetljavo. Sama investicija elektrifikacije znaša okrog 2 milijona dinarjev. Cena struje je maksimirana za javno razsvetljavo 5 Din po kva, za privatno razsvetljavo 8.50 Din. V primeri z drugimi novimi centralami je cena dovolj primerna. Centrala in mreža za provajanje struje je urejena zelo solidno in na najmodernejši način pod nadzorstvom inž. Edv. Kürschnerja. Izvedbo je napravila poznana svetovna tvrdka »Brown-Boveri«. Kopališki gosti bodo iznenadeni, ko ugledajo prvič Crikvenico električno razsvetljeno. Tudi domačini pozdravljajo ta napredek, ker je s tem odpadla zapreka, ki je ogrožala napredek kopališča.

★ **Pot na Grmado ob Šmarni gori.** Iz kogov S. P. D. nam poročajo: Šmarna gora je dobila nov dostop iz Vikra po robu na vrh Grmade in od tod preko sedla na Šmarno goro. To je po Westerjevem idejem načrtu trasa B. Steza je dobro markirana ter na obeh izhodiščih, za Božičevo gostilno v Vikerčah in ob križišču na sedlu, označena s kazipoti. Za hojo na Grmado se priporoča pot navzgor, manj pa sestop iz nje. Vzpon se pričene v Vikra izprva jako strmo (45—60°), nato še vedno strmo s prostim pogledom proti jugu in zapadu (30—40°), končno pa dokaj zložno do vrha Grmade. Vztrajen pešec potrebuje za vso to pot 45 minut; kdor pa se hoče odpočivati in razgledovati, bo hodil seveda sorazmerno več. Vsekar se lahko pride v poldrugi uri iz Vikra preko Grmade na Šmarno goro. Občinstvo opozarjamo, da se priporoča ta novo markirana pot zlasti tistim turistom, ki se hočejo dobro pretegniti, prezačiti, osebčiti in prepotiti. Vsekar je hoja na Grmado brez nevarnosti za tistega, ki se bo držal markirane poti. Resno pa svarimo, da bi se nespretni ljudje spuščali izven steze po skalah ali siskali druge smeri kakor po markirani stezi. Naravno, da se priporoča za to hojo okovana obutela. V higijskem in turističnem pogledu pomen ta steza za šmarnogorske izletnike velik napredek. Končno še pripominjamo, da prevaža brodnik pri Mednem od vsakega vlakca in k vsakemu vlakcu, razen če je Sava toliko narasla, da brodnik ne more predložiti.

★ **Opozorilo izletnikom.** V pomladanskem času se žal čisto dogaja, da napravijo občinstvo nedeljski izletniki dokaj škode v prosti naravi. Nesmiselno trgajo in puljo cvetke, hodijo po tratah, njivah in gajih, koder ni nobene poti, lomijo veje, teptajo setve, sploh se vedejo prostaško in divjaško. Zlasti velika škoda se lahko dogaja s hote ali nehoti zanetenim ognjem. Tako n. pr. so takli občinstvo izletniki o pomladanskem času zanetili že večkrat požar v gozdnih parcelah na Grmadi. Zato resno opozarjamo naše izletnike, da naj nikar ne mečejo proč tlečih utrinkov in ogorčen cigarete, ker s tem lahko povzročijo veliko škodo na mladih gozdnih nasadih. Sploh pa pričakuje vsa javnost, da se bodo naši izletniki vedli tako, kakor pristojna olikanim ljudem. Le tako se moremo nadejati, da bo prebivalstvo na kmetih z večjo ljubeznivostjo in uslužnostjo šlo izletnikom in turistom na roko kakor doslej.

★ **Stanovanjski zakon.** V Zagrebu se je te dni vršil kongres stanovanjskih najemnikov iz cele države. Sprejeta je bila resolucija, ki zahteva podaljšanje sedanjega stanovanjskega zakona do 1. maja 1934.

★ **Poročil se** dne 12. t. m. v Novem Sadu g. Miroslav »K« v a s z gđ. Emilijo »Szikla«, hčerko direktorja v Novem Sadu. Čestitamo!

★ **III. književna tombola Jugoslovanske Matice.** S številkami: 24, 7, 43, 33, 34, 68, 21, 6, 53, 51, 48, 49, 72, 81, 31, 12, 75, 14, 25, 46, 82, 9, 36, 11, 38, 57 so bili zadeti vsi dobitki od ambov do činkvin. Dne 15. t. m. so se izžrebale sledeče številke: 85, 76, 16, 59, 8, 41, 40, 1, 90, 79, 27, 66, 29, 74, 64, 30, 63 in 2 in s temi se prične igra za tombolo. Kdor je torej zadel tombolo (vseh 15 števil), naj pošlje svojo tablico na naslov Jugoslovanske Matice, Ljubljana, Šelenburgova ul. 7, II.

Za slučaj, da bo zadetih več tombol, kakor je dobitkov, se bo vršilo za dobitke še ožje žrebanje. Tablice je poslali najkasneje do 23. t. m.

★ **Kozje. Sejmarji, kupci in prodajalci,** pozor! V torek po beli nedelji, t. j. 26. aprila, se vrši v Kozjem živalski in kramarski sejem. Opozarjamo že danes na ta sejem, ki je zelo na široko razglašen in na katerem je pričakovati tudi mnogo kupcev. Na zadnji sejem je došlo zelo od daleč kljub slabemu vremenu prav veliko kupcev. Marsikdo bi bil lahko dobro prodal. Le žal je bilo živine premalo. Vzrok je bilo deževno vreme. Vabimo torej kmetovalce, da priženejo obilo živine, saj je prigon živine na kozjasko sejmišče najlažje in vstopnina malenkostna. Vsakdo pa ima tudi obenem priložnost, da živino stehta, ker je mostna teh'nica na razpolago. — Občina trg Kozje.

★ **Zvonarna Strojnih tovarn in livarn d. d. v Ljubljani** je v zadnjem času med mnogimi drugimi dobila naročilo za štiri težke zvonove za Kamnik in podružnico Zale, za dva težka zvona za podružnico Sv. Trojice na Vrhniki in enega težjega za Sv. Rok v Savinjski dolini. Srednja in lahka zvonovja so v delu za več drugih cerkev. Zopet nov dokaz, kako veliko zaupanje imajo interesi v to staro, povsod najbolje poznano zvonarno.

★ **Naraščanje Drave in Donave.** Osiješki hidrotehnični urad poroča, da je začela Drava zopet naraščati. V Varaždinu je dosegla 200 nad normalo, v Miholjcu 276 in v Osijeku 348 cm nad normalo. Največji naval Drave pričakujejo v Osijeku danes zvečer. Tudi Donava narašča in je vodna gladina 548 cm nad normalo.

★ **Katoliški shod v Vinkovcih** se bo vršil 15. in 16. maja. Vsem slovesnostim in zborovanjem bo prisostvoval tudi škof dr. Akšamović.

★ **Zborovanje hrvatskih učiteljev.** Večraj se je vršilo v Zagrebu zborovanje zastopnikov hrvatskih učiteljskih društev. Zastopanih je bilo 22 društev s 1050 člani. Sprejeli so resolucijo, v kateri se izjavljajo za skupno sodelovanje vsega učitelstva v državi. O sporazumu pa ne more biti govora, dokler se ne prekliče policijske prepoved nad delovanjem HUD. Za pogajanja so kompetentni samo zastopniki, ki jih bo določil občni zbor zveze.

★ **Velik potres.** Observatorij pod Triglavom javlja, da so seizmografi zabeležili močan potres v veliki daljavi. Ta potres je dr. Belar napovedal že pred dvema mesecema.

★ **Podružnice Hipotekarne banke.** V Zagrebu, Ljubljani, Osijeku, Banjaloki in še nekaterih večjih mestih se v kratkem otvorijo podružnice državne Hipotekarne banke.

★ **Išče se.** Ga. Marija Jurković iz Hailesboro, N. Y., se je obrnila na generalni konzulat v New Yorku s prošnjo, da pošle sedanji naslov in dobi informacije o Stjepanu Grmoji, bratu dotične Jurković. Ga. Jurković je dala kot naslov svojega brata vas Struge, pošta Novo selo, in trdi, da je prejšnji dve leti nekolikokrat pisala in pošljala bratu denar, a da od njega ni dobila nobenega odgovora, pa tudi pošta ji ni vračala pisem. Kdor bi vedel o sedanjem naslovu Grmoje, naj to sporoči Izseljeniškiemu komisariatu v Zagrebu, Kamenita ulica 15.

★ **Rogaška Slatina** je najceneje in najudobnejše zdravilišče za ozdravljenje žlezočnih in črevesnih boleznih posebno v času pred glavno sezono. Zahtevajte prospekte!

★ **Cvetličarna Nizza,** posestnica gospa Fani Hvala v Ljubljani, se je preselila iz Prešernove ulice na Dunajsko cesto št. 9 poleg slaščičarne Novotny ter se priporoča cenjenemu občinstvu za nadaljno naklonjenost tudi v novih lokalih.

★ **Velikonočnim izletnikom na Gorenjsko** (Sv. Jošta in Šmarjetno goro) se priporoča na novo preurejena restavracija na Šmarjetni gori, pol ure od postaje Kranj. Za praznike izborna pečena šunka in pristno vino. Diven razgled.

★ **Ledvični kamenc, pesek in kriz raztaplja in odstranjuje Radenski zdravilni vrellec.** Pije se pričeni tri čaše do 2 litra dnevno.

★ **Pri pomanjkanju teka, slabem želodcu,** leni prebavi, črevesnem zaprtju, težkočah prebave, koprivastih izpahkih, srbečici osvobod naravna »Franz-Josef«-grenčica telo strupov gnjilobe, ki se nabere v njem. Ze stari veččaki zdravilstva so priznali, da slovi »Franz-Josef«-voda kot vseskozi zanesljivo čistilo za črevesje. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

★ **Samo predsodek je,** če kdo misli, da iz rži ni kave. V tisočih rodbinah uživajo Ziko brez primesi zrnat kave v popolno zadovoljnost.

★ **Žive postvri!** Tvrdka Riba, Ljubljana, Grad šče 7 kupi vsako količino živih postvri po izredno visoki ceni.

★ **Oljivo olje,** pristno dalmatinsko sladko, sveže došlo. Liter 22 Din. Bučno olje, pristno. Liter 15 Din. Viktor Šober, specerijska trgovina, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 4.

★ **Nogavice** najceneje v trgovini Dobele, Pred škofijo 15.

★ **ITO — zobna pasta** najboljša.

★ **Moške in ženske** nogavice dobite po zelo nizkih cenah za velikonočne praznike pri tvrdki Franc Pavlin, Ljubljana, Gradišče 3.

★ **»Y« kretalni kondenzator.** Pri dosedanjih kretalnih kondenzatorjih se natiskajo vse postaje na dolnem kraju skale, vsled česar

Obdržite v spominu,

da je najbogatejša izbira svil, modnih gumbov, trakov, čipk, okrasov, nogavic, rokavic, kravat, ovratnikov, robčkov in sploh vseh potrebščin za izpolnitev damske in moške toalete edinole pri tvrdki **T. EGER**, Sv. Petra cesta št. 2.

se med seboj motijo pri sprejemu — taki sprejemalci niso »selektivni«. Ta kondenzatorski problem je popolnoma rešil »Y« kondenzator tt. »TUNGSRAM«. S specijalno obliko plošč se doseže enakomerna razdelitev emisijskih postaj preko vse skale; karakteristika kondenzatorja je pravec; s premišljeno konstrukcijo so znižane električne izgube na minimum, početna kapaciteta je samo 3 odst. popolne, torej velik valovni obseg. Kontakt z okretalnimi slogom daje napajana spirala tako, da nima nikakih »kontaktnih« motitev. Pri specijalnih spojih se lahko »Y« kondenzatorji opremijo z mikroskalo. Kondenzatorji s takimi kvalitetami dajo seveda z ostalimi priznanimi radio-sestavimi deli tt. »Tungsrām« najboljše rezultate pri sprejemanju.

★ **Pri nakupu** testenin zahtevajte vedno in povsod samo »PEKATETE«, ki prekašajo po okusu in kakovosti vse druge.

★ **Ameriške** posle, pooblastila in sploh vse inozemske zadeve, tudi v Južni Ameriki, oskrbi hitro in ceno dr. Ivan Černe. Gospodarska pisarna, Ljubljana, Miklošičeva 6, poslopje Ljudske posojilnice.

★ **Pralne** ovratnike — znamke Leo — priporoča gospod duhovnikom modna trgovina Jos. Podkrajšek, Ljubljana, Jurčičev trg. 2670

★ **Perilo, kravate, nogavice** itd., srajce po meri v 24 urah. — Oglejte si te lepe in ugodne stvari brezobvezno v trgovini. — P. Magdič, Ljubljana.

BREZ KONKURENCE

so naši lastni izdelki pomladanskih oblek in površnikov!

Jos. Rojina, Aleksandrova c. 3.

Ljubljana

© **Iz** policijske službe. Na lastno prošnjo je upokojen nadzornik državne varnostne službe za Slovenijo v Ljubljani g. Peter Gerzinič.

© **Odvetniški izpit** je 15. t. m. napravil pri višem deželnem sodišču v Ljubljani s prav dobrim uspehom g. dr. Stanislav Zitič, odvetniški kandidat v pisarni dr. Načlačena v Ljubljani.

© **Zveza** služkinj priredi na velikonočni ponedeljek 18. t. m. izlet k Sv. Urhu nad Dobrunjani. Odhod je točno ob poltrih, ne ob polštirih, kakor je bilo večeraj pomotoma objavljeno.

© **Seja** Kršč. ženske društva bo v torek popoldne ob petih v Jugoslov. tiskarni.

© **Vstajenje pri sv. Jožefu** bo nocoj ob polnosmih. Kongregacije pri sv. Jožefu so vabljeni, da se udeležijo procesije. Sveče se dobe pri cerkvenih vratih. Na veliko nedeljo je v cerkvi ob 8. slovesna sv. maša, popoldne potresna procesija.

© **Sentpetersko** prosvetno društvo vabi svoje člane, da se v obilnem številu udeležijo velikonočne procesije pri sv. Petru. — Zbirališče pri društveni zastavi ob škofijskem vrtu.

© **Društvo za ljudsko zdravstvo** priredi v torek, dne 19. t. m., ob polnosmih zvečer v šolski polikliniki (Učiteljske na Resljevi cesti) predavanje o prvi pomoči (nadaljevanje). Predava g. dr. R. Blumauer.

© **Predavanje za zdravnike.** V torek, dne 19. aprila 1927, ob 11. uri predava v bolnici za ženske bolezni dr. Jos. Benčan s projekcijo bioskopičnih slik Faurovih gynecoloških operacij. Kolegi vabljeni!

© **500 potnih listov** je izdala ljubljanska policija te dni potnikom za velikonočen izlet v Italijo. Da ne bo preveč razburjenja, je na mestu konstatacija, da so to večinoma primorski Slovenci, ki žele za praznike obiskati svoje znanec in sorodnike, česar jim ne more seveda nihče zameriti.

© **Predprodaja vstopnic** za tekmo Hertha : Ilirija 17. in 18. t. m. se vrši v trgovinah J. Gorec, Dunajska cesta, Drago Schwab, Dvorski trg ter trafik Sever v Selenburgovi ulici in sicer za sedeže na tribuni in navadno stojišče. Dijaške in članske karte se bodo izdajale samo pri dnevnih blagajnah proti izkaznicam. Občinstvo se naproša, da si po možnosti nabavi karto v predprodaji, da se izogne navalu pri blagajnah na igrišču. Vstopnice veljajo tudi za predtekmo. — Sk. Ilirija.

© **Umrli so v Ljubljani.** Luka Pušnik, obč ubog, 76 let; Marija Sajovic, zasebnica, 72 let; Elza Mikec, zas. uradnica, 42 let; Juljana Rupnik, žena viš. sodn. ofic., 48 let; Franc Borštnar, posestnik, 24 let; Franc Gašperšič, delavec, 35 let; Avgustin Viršek, sin posest.

Pomlad je tu

Varčna gospodinja prezrači in prečisti svoje stanovanje. Pri tej priliki preno- vite pohištvo s

„FURMOTO“

Kdor poižkusi enkrat, ostane stalen odje- malec! Dobi se v vseh boljših trgovinah.

15 let; Anton Fabiani, zasebnik, 73 let; Stan-ko Bernik, šol. učenec, 14 let; Alojzija Lavtar, zasebnica, 45 let; Stefan Fajdiga, delavec, 37 let; s. Fabijana Terezija Petino, boln. sestra, 69 let; Marijeta Černič, zasebnica, 50 let; Rudolfa Kolesa, mizar, pomočnik, 44 let.

○ **Združenje vojnih invalidov**, krajevni odbor v Ljubljani, javlja svojim članom, da zopet redno uraduje v svojem društvenem lo-kalu v šentpeterski vojašnici. Uradne ure so začasno vsak ponedeljek, torek, četrtek in pe-tek od 9. do 12. in od 16. do 18. ure ter vsako sredo in soboto od 9. do 14. ure.

○ **Sumljivo nagovarjanje**. Gospa Eliza-beta Kovačeva z Iga je prijavila policiji, da sta dva neznanca individuira sumljivo nago-varjala njeno hčerko Anico v Florjanski uli-ci. Obljubovala sta ji, da ji preskrbita lepo službo v Zagrebu, da naj gre kar z njima. De-kele je bilo pametno in je sumljivo ponudbo odklonila, enako tudi povabilo v bližnji gos-tilno. Gospa Kovačeva je prepričana, da sta bila to dva trgovca z dekleti, ko sta hotela spraviti zalo Anico v kako hrvatsko javno hišo.

○ **Ogenj**. Na Turjaškem trgu je neka stranka postavila zaboj z gorečimi smetmi v prostorem kamin, nakar je nastal tu precej ve-lik ogenj in seveda še večji dim. Domačini so avizirali gasilce, vendar pa so ogenj sami po-gasili, še predno so gasilci prišli.

○ **Zopet samomor**. Z Lizolom, ki je dose-daj v modi, je prišel na vrsto drugi, mnogo nevarnejši strup, namreč solna kislina. Prvi je uporabil ta strup strojnik Bricej v Hrade-kega vasi in zastrupljen tudi podlegel. Vče-raj zjutraj pa je izpil večjo dozo solne kisline mesar Lacko I. v Slomškovi ulici. Prepeljali so ga z rešilnim avtom v bolnico, kjer so mu izprali želodec, vendar pa je le malo upanja, da okreva.

○ **Vesele praznike želi** in se priporoča dosedanjim in novim gostom-naročnikom (naročnicam): Ivan Kosce ml.; higijenski preure-jena brivnica, Prisojna ulica 3.

○ **Opozorjamo** na oglaševanje E. Gostin-čar, strojno pletenje šmarca pri Kamniku.

○ **Opozorjamo** na današnji oglaševanje Ključavničarstvo Jos. Weibl, ki se je pred kratkim preselila iz Slomškove ulice na Co-povo cesto št. 10 (vhod z Resljeve ceste).

○ **Velika izbira modernih bluz, nogavic, rokavic ter perila** za dame in gospode se do-bi po jako nizkih cenah v trgovini A. ŽIBERT, Kongresni trg.

○ **Rozine, mandeljne, lešnike itd.**, najfi-nejše kvalitete po zelo nizkih cenah dobite za velikonočne praznike pri Francu Pavlinu, Gradišče št. 3.

Maribor

○ **Proslava 1. maja** za krščansko sociali-stično delavstvo v Mariboru se vrši letos po-sebno slovesno. Popoldne bo izlet naših orga-nizacij na Gorco pri Sv. Petru, na kar opo-zarjamo že sedaj vse naše somišljenike v Ma-riboru in okolici.

○ **Petje pri slovesni službi božji** na Veli-konoč v stolnici bo izvajalo Cecilijino pevsko društvo skupno z vojaškimi in po civilistih po-množenim orkestrom. Izvajala se bo Dvoja-kova »Missa solennis« v D duru.

○ **Priklopitev občine Krčevina k mestni občini**. Ponovno želijo nekateri interesirani, da se načne vprašanje priklopite občine Krčevina k mestni občini. Ker je potrebno, da se to vprašanje v javnosti razpravlja, poudar-jamo tu nekatere momente, ki so dovolj moč-ni argumenti, da se vsaj del občine priklopi mestu. Ta del občine bi bil predvsem Petrovo selo, Tomšičev drevored vključno do klavnice Wögggerer-Welle. V teh delih je velika večina prebivalcev meščanov. Krčevinska občina bi po tej oddelitvi nikakor ne bila na škodi, ker se zdaj nanjo stavijo zahteve v gospodarskem, zdravstvenem, policijskem in socialnem ozi-ru, kakor na meščansko in ne podeželsko ob-čino. Za one javne naprave, ki jih uporabljajo od mestne občine, pa morajo občani plače-vati veliko višje pristojbine kot v mestu. Tako recimo vodarino plačujejo v mestu le 5 odstot-kov, v Krčevini pa 12 odstotkov. Občinski od-bor v Krčevini se je zdaj ponovno izrekel pro-ti prikloplitvi v celoti kakor tudi le enega dela. Vendar je upati, da se bo ta stvar na zadovolj-nost vseh kmalu rešila.

○ **Obnovljen spomenik Tegethofu**. Na Tegethofovi rojstni hiši v Slomškovi ulici je pritrjena spominska plošča, na kateri pa je bil prebarvan spomenik z oljnato barvo tako, da je bil skoro popolnoma nečitljiv. Lastnik hiše je sedaj dal napeti zopet obnoviti z zlatimi črkami. Prav je tako! Junak Tegethof je rešil slovansko Primorje pred italijansko invazijo — tega ne zbrisaj nihče iz zgodovine! Če so Lahi demolirali njegov krasni spomenik v Pulji, ni povoda, da smo ga mi.

○ **Sestanek duhovnikov tretjerednikov**. V sredo, dne 20. t. m., bo na tretjerednem du-hovniškem sestanku, ki se vrši ob polpetih v frančiškanskem samostanu referat o mladins-kem gibanju. Pridite v obilnem številu.

○ **Kongresa avtonomnih mest**, ki se bo vršil v Zagrebu 7., 8. in 9. maja, se bosta ude-ležila za Maribor g. župan dr. Josip Leskovar in magistratni ravnatelj g. Alojzij Köchler.

○ **Poskus samomora**. Občinski delavec Karl N. si je poskušal prerezati vrat v samo-morilnem namenu. Zadel si je opasno rano, ki pa ni bila smrtna. Prepeljali so ga v bol-nico. V smrt ga je gnala žalost radi smrti ženo.

□ **Razstava tombole »Doma ubogih«** v palači Zadružne gospodarske palače, je sicer že otvorena, vendar pa sprejema še do Ve-liknega ponedeljka dopolndne nadaljnje darove. Dosedaj je poslalo mnogo novih darovalcev lepa darila, imena sledijo v prihodnjem se-znamu darovalcev. Poleg glavnih dobitkov vzbujajo na razstavi pozornosti dve oljnati sli-ki (Naše morje, od tvrde »Ažbe« in Pokrajina od ge. Albine dr. Irgoličeve.

Celje

○ **Demokratska uvertura za občinske volitve**. Ogromni zeleni plakati so oznanjali, da se vrši v četrtek zvečer v mali dvorani Celjskega doma stranki zbor celjske esdesarije. In se je tudi vršil in ni to nikogar moglo razburjati. Stvar je namreč potekla mirno. Govorniki so pobijali kle-rikalnega zmaja, nato pa se je izvolil nov general-štab, v katerem sede gg. Kalan, Rebek, Zabkar, Sajovic i. dr. Pezo kandidatne liste so založili dr. Hrašovec, kar pač že manira zahteva. Da bo kan-didat g. Rebek, se razume, ker je sicer v ne-varnosti celjska tradicija. G. Prekoršek se bo tudi podpisal. Drugih kandidatov »program« si bomo ogledali kdaj prihodnjič. — Glede udeležbe mo-ramo po ponovnem šteju poročati, da je bila na-ravnost »slajpnac«. Vseh skupaj jih je bilo 127, všteto tudi one, ki nimajo volilne pravice, in one, ki so bili samo radovedni.

○ **Cerkvena glasba** na veliko nedeljo. Na Veliko nedeljo bodo v vseh celjskih cerkvah na-stopali pomnoženi pevski zbori. V opatijski cerkvi bodo ob 10. uri izvajali M. Filke, op. 80, Misa in hon. St. Caroli Borromei in istega skladatelja Regina coeli, op. 102a. Velikonočna pesmi bodo pete predvsem iz zbirke Sicherl-Premri 15 veliko-nočnih pesmi. V Marijini cerkvi je ob 9. uri sle-dečji glasbeni spored: 1. M. Schaidacher: Misa solennis in A-duru, izjava mešani zbor s popolnim orkestrom; 2. za ofertorio Jos. Gruberjev »Regina coeli«; 3. po maši: M. Schaidacherjev »Feierlicher Aufstehungschor«; 4. dr. Faist: Tantum ergo. — Pri Sv. Jožefu izjava pri slovesni sv. maši po procesiji pomnoženi zbor Sattnerjev »Missa se-raphica«, introitus bo v koralu, ostalo pri maši Griesbacherjevo.

○ **Spored velikonočne procesije** pri opatijski cerkvi. V opatijski cerkvi se prične velikono-čna procesija ob 6. uri zvečer in okroži Glavni trg. Spored: 1. Križ; 2. otroci; 3. mošje; 4. deklj-ska Marijina družba; 5. Najsvetejši; 6. ženske. — Može in mladeniče katoliških organizacij vabimo, da se v obilnem številu priključijo skupini moš-je. Vsi odseki celjskega orlovskega okrožja priredijo ob binškoletnih praznikih dnevni izlet za člane in mlade na Sv. Planino. Natančnejše podatke o tem izletu dobe odsekovni predstniki o priliki splošnih tekem v nedeljo 24. aprila v Celju.

○ **Shod somišljenikov SLS** za bližnjo in dalj-no celjsko okolico se vrši v nedeljo 24. aprila ob 8. uri zjutraj v vrtni dvorani hotela »Beli volc« v Celju. Na shodu poroča narodni poslanec g. dr. Jakob Hedžar. Agitirajte že sedaj za čim števil-nejšo udeležbo.

○ **Umrlj so**: Dne 10. aprila Marija Kladen-šek, hišna posestnica, Pred Grofijo 9, stara 59 let. — Dne 11. aprila Pavla Doberšek, hči posetnika na Ostrožnem, stara 51 let. — Dne 12. aprila Frančiška Sajovic, vdova po odvetniku, Gaberje, stara 85 let; Stefanija Oprešnik, hči delavca, Za-grad, stara 15 let; Ladislav Cepuš, sin žagarja v Zavodni, star 1 leto. — Naj jim sveti večna luč! — **Tajništvo Slovenske ljudske stranke** ter **podružnica uprave in uredništva »Slovenec«** v Celju se prihodnji teden preseli iz dosedanjih pro-storov pri »Belem volcu« v preurejene prostore v Cankarjevo ulico št. 4, kjer je imela doslej svoj lokal trdnja Gatej & Comp. Pisarno bo moglo klicati tudi telefonično na št. 8.

Urhnika

Za pravdo in srce. To Medvedovo igro bodo vpriporili na velikonočni ponedeljek zvečer naši rokodelski pomočniki v svojem domu. Prijatelji le-pe igre vlijudno vabljani!

Aeroplan, ki pluje zadnje čase skoro vsaki nad Vrhniko v smeri proti Trstu, je baje italijanski tip s tremi propelerji.

Za velikonočne praznike vpripori Kat. društvo rokodelskih pomočnikov na Vrhniki A. Medvedovo »Za pravdo in srce«. Dejanje se vrši v 16. stoletju za časa kmetijskih uporov. Ker je ta drama ena izmed najlepših, obisk toplo priporočamo, posebno, ker je ta predstava zadnja v sezoni. Igra se upripori na velikonočni ponedeljek in se ponovi na belo nedeljo dne 24. t. m., obratno ob pol 8 zvečer. Vstopnice v predprodaji pri g. Jezeršku.

Škofja Loka

Mestna hranilnica se je 14. t. m. preselila v novo preurejene prostore poleg mestne hiše. Godba prostovoljnega gasilnega društva pri-redi v ponedeljek ob 11 dopolndne promenadni kon-cert na glavnem trgu.

Orlovske tekme. Dne 8. maja od 8 zjutraj dalje se bodo tu vršile tekme Krekovega orlovskega okro-žja, na kar odseke že danes opozarjamo.

Jesenice

Velikonoč. Kakor smo že kratko poročali, bo letos pri velikonočni procesiji novost ta, da bo godba kat. del. društva igrala mesto koračne velikonočne pesmi »Zveličaj naš je vstal iz groba«. »Skalovje groba se razgane« itd. Nekaj veličastnega bo to, kar na Jesenicah in še marsikje drugje ni bilo slišati. — Na »Triglavu« na novem društvenem prostoru se bo o praznikih streljalo na stari koroški način, namreč s »kanonico«, četudi le lesenim. Pokalo bo, da bo odmevalo šom jeseniške fane ter naznanjalo, da »Kristus je vstal in še živi«. — Na velikonočni pon-edeljek bo v kat. del. prosv. domu igra »Legionarij«. Kdor je to lepo domače odsko delo že videl ali pa kdor še ni, naj prede pogledat. Ne bo mu žal. — Na Belo nedeljo zvečer pa se igrajo Rokovnjači, kot na-daljevanje Legionarjev. Na Belo nedeljo je popol-dne ob treh v društvenih prostorih redni obni zbor 1. del. kons. društva na Jesenicah. — **Nov zdravnik**. V hotelu »Triglav« blizu kolodvorja na Jesenicah se je nastanil nov zdravnik gospod Viktor Maršič, ki ordinira vsak dan od 8—12 in od 2—6. Z ozirom na prezaoposelnost obeh tukajšnjih gospodov zdrav-nikov je bila prav umestna misel, da se je nastanil še tretji zdravnik v tako obširnem in obljubenem kraju kot Jesenice. — Da na Jesenicah nismo zaostali v napredku je znamenje tudi to, ker imamo od 1. aprila na jeseniškem kolodvoru postrežka, ki nosi ime: »Nosač št. 1.«

Poravnajte naročnino!

Trbovlje

★ **Premog za razstavo**. Za razstavo v Za-greb se kopljejo v jami kosi premoga. Iz zapad-nega obrata se odpošljejo trije komadi, eden je težek čez 4 tone, drugi 3200 kg, nič manj ne bo tehtal tretji. V kocki obsega prvi 1.60 m³, drugi nekaj manj. Iz vzhodnega obrata se pošlje 1 ko-mad, eden tudi iz dnevnega kopa. Ti kosi pre-moga se izkopljejo od sredaj s strojem, v ozadju z roko. Da je te kolose premoga prav lepo videti, se razume.

★ **Pogozdovanje nasipov**. Ravnateljstvo rud-nika hoče to leto nasaditi smrekove sadike po vseh nasipih nad Terezijo. Misel je jako pametna in hvale vredna.

Hrastnik

Umestna prepoved. G. okrajni glavar je dal razglasiti, da je prepovedano otrokom do 14. leta obiskovati gostilno. Tudi pošiljati male otroke po alkoholne pijače ni dovoljeno. Ker v Hrastniku ni cerkve in se torej ni osebno razglasilo, se s tem opo-zarjajo stranke, da ne bo vsled nevednosti kakih sitnosti.

Priročna izletna točka je Mrzlca. Tja prihaja vsako leto mnogo izletnikov iz vseh strani. Opozar-jamo pa, da je nujno potrebno popraviti polomljeno razpelo na križu, ki stoji na tem mestu. Tudi koča, v kateri so nahaja že mnogo podžan, je zelo zano-marijena. Morda se najde kdo, ki bi se za to stvar zavzel.

Ptuj

Pasijon so igrali že dvakrat na odru mest-nega gledališča, ki je bilo obratno razprodano. Prva predstava se je vršila v nedeljo popoldne, druga pa v torek zvečer. V četrtek se je pasijon tretjič uprizoril. Tudi po velikih noči ga bodo še igrali. Igro vodi ravnatelj našega gledališča g. Bratina. Sodeluje pa mesto in okolica.

Zveza trgovskih gremijev iz cele Slovenije bo zborovala dne 24. aprila v Ptuj. Zborovalci si bodo ob priliki tudi ogledali znamenitosti ptjskega mesta.

Ekspkurzija. Dijaki belgrajske realke bodo napravili izlet v Hrvatsko in Slovenijo. Na potu bodo obiskali tudi Ptuj, kamor prispejo dne 27. aprila dopolndne iz Varaždina. Ekspkurzijo bo vodil prof. Borivoje Pujič.

Sejsko poročilo. Na sejem dne 5. aprila so prignali 146 volov, prodali 33 po 10—9 Din; 274 krav, prodali 125 po 7.50—2.25 Din; teleta po 10.50 Din; 51 juncev, prodali 26 po 8.50—7; 124 junic, prodali 39 po 9—6 Din; 15 bikov, prodali 7 po 8.50—6 Din; 77 konj, prodali 12 po 5000 do 750 Din; 100 kobil, prodali 12 po 5000—750 Din; 20 žrebet, prodali 13 po 1250—400 Din.

Na svinjski sejem dne 6. aprila so pripeljali 134 svinj, prodali 73 po 13.50—11 Din; 117 pra-šičev pod 3 meseci; cena se je gibala med 200 do 75 Din.

Šoštanj

Ljubezen do lepe knjige. Lani smo pri številu udov Mohorjeve družbe napredovali od 170 na 211, letos smo pa poskočili na 300 in še malo čez. Tako bo jeseni prišlo nad 1500 lepih knjig v naše družine. **Prosečna knjižnica**. Kako je priljubljena ta knjižnica dokazuje najboljši kratek pregled o pre-teklelem poslovnem letu. Članov šteje 210, ki so si izposodili 2450 knjig. Knjižnica si stalno nabavi vse novo izišle knjige, če so le dostojno pisane, zato se priporoča samoposebi.

Kako se čisti mesto. Novi dozidek pri osnovni šoli je izgotovljen v temeljih. Do 1. avgusta mora biti po pogodbi stavba dokončana. Proračun znaša 630.000 dinarjev. V dozidku bodo štirje razredi, dva kabineta, sobi za ročna dela in klet. Nasproti šole bo začelo tudi v kratkem zidati več meščanov kakor le-karnar Vrabčič, sedlar Erhart in drugi.

Slovenska krajina

Smrt priljubljenega moža. Pred desetimi dnevi so pokopali v Veliki Polani N. Zimmerja. Umrlj je bil 25 let gospodar na veleposestvu grofice Zichy v Bel-tinich. N. v. m. p.l

Dolnja Lendava. Prostovoljno gasilno društvo na velikonočni ponedeljek ponovi igro »Izloški študen-tent«. Zanimanje občinstva za igro je bilo pri do-seđanjih dveh predstavah tako veliko, da bo gotovo tudi ta predstava imela popoln uspeh. — V Treh mlinih pri Lendavi se je pojavila škrlatica. Bilo je že več smrtnih slučajev. — Dne 5. t. m. ob pol 4 se je začutil močan potresni sunek. Najbolj se je dal opaziti na hribu in v nadstropnih stanovanjih.

Požar. Ivanu Pintariču na Melinich je pogore-la hiša z gospodarskim poslopjem. Vzrok požara ni pojasnjen. Ker je Pintarič precej reven, je škoda za njega velika.

Metuljavost neče prenehati. — V najnovejšem času razsaja med govedjo v Slovenski krajini metu-ljavost. Dasi je poginilo že okoli 2000 govedi od te kužne bolezni, vendar bolezen še vedno ni zatrla. Nešteto hlevov je zaprtih, ker je vsa živina poginila. Država in oblast sta priskočili, kolikor je bilo v nju-nih močeh na pomoč. Upali smo, da bo to zaleglo. Ali bolezen neče pomehati. Sprva je bila razširjena bolj v gornjem Prekmurju, v zadnjem času pa pri-hajajo žalostna poročila tudi iz dolenskega in ra-venskega Prekmurja. Gospod posl. K. l. e. k. l., dasi še vedno navezan na bolniško posteljo, je na merodaj-nem mestu interveniral 1. da se oškodovanim ži-vinorejcem da preko posojilnice na nabavo živine cenov kredit; 2. da se zanje izposlujejo nujno potrebne davčne in druge olajšave in 3. da se za Prekmurje dovoli carine prost uvoz distola in fileksa iz Avstrije, kjer je isto cenejšje. Poleg tega pa je zaprosil, da bi g. minister za kmetijstvo odredil anketo, na kateri naj bi se določilo vse potrebno za pobijanje metu-ljavosti.

Dopisi

Radeče pri Zidanem mestu. Od. 10. januarja do 4. aprila t. l. se je vršil v Radečah kmetijsko-gospodinski tečaj, ki ga je priredila za tukajšnja dekleta Orliška zveza. Tečaj je obiskovalo 16 go-jenk. Spretnost voditeljice in marljivost tečajnice je pokazala zelo bogata in okusno prirejena raz-stava dne 3. aprila. Razstavljeni so bili različni priprost, pa tudi najfinjši kuharski izdelki. Po-leg ženskega, moškega in otroškega perila ter drugih ročnih del smo videli v razstavi tudi dva lepa oltarna prta, ki so ju tečajnice izdelale za Betlehem. O razstavi se je obširno jako laskavo izražalo. — Mnogi so spraševali, kdaj bo v Ra-dečah zopet tak tečaj, da bi prišla na vrsto tudi druga dekleta. Voditeljice tečaja gni. Kristofovi na tolikem uspehu iskreno čestitamo.

Svečina. Dne 11. aprila smo pokopali Jožefa Sebrinke iz Vrtič. Pokojna je bila mati Jožefa Sebrinka, dolgoletnega cerkv. ključarja v Svečini in Ivana Sebrinka, oblastnega poslanca. Kakšen ugled in kakšno spoštovanje je blaga pokojnica uživala je kazala velikanska udeležba pri pogrebu. G. duh. svetnik Ewald Vračko iz Sv. Ilje je vodil pogreb ob spremstvu treh duhovnikov in je imel na grobu krasen poslovinni govor. Učakala je

visoko starost 84 let. Naj v miru počiva! Ugledni rodbini Sebrinkovi pa naše iskreno sožalje.

Krka. Dne 3. aprila se je na Krki zaključil že drugi 10 tedenski kmetijsko-gospodinski tečaj s prav lepo uspešo razstavo. Razstavljenih je bilo mnogo najrazličnejših kuharskih izdelkov, kakor tudi razen druge gospodinske potrebščine, ki so jih izdelale tečajnice. Prav prijetno nas je iznena-dil krasen, 6 metrov dolg oltarni prt, delo tečaj-nic, ki so brez izjeme preprosta dekleta. — Da je bilo v nekaj mesecih mogoče prirediti dva 10 tedenska kmetijsko-gospodinska tečaja (prvi se je vršil od 14. oktobra do 22. decembra 1926), je v prvi vrsti zasluha preč. g. župnika Vrhovca, ki je oba tečaja moralno in gmotno podpiral. Zato smo starši in gojenke prav hvaležne gospodu žu-pniku, Orliški zvezi, ki je oba tečaja priredila, pa tudi gospodini Grosovi, ki je z umevanjem oba tečaja vodila.

Cerkveni vestnik

PROCESIJA VSTAJENJA V STOLNICI

Velika sobota: ob 4 popoldne slovesne veliko-nočne jutranjice, ob četrta na 5 procesija vstajenja po sledečem redu: rdeče bandero in moški, belo bandero in ženske s prizganimi svečami, vojaška godba, polovica vojakov, akademiški, zastopstva uradov: mestni magistrat, trgovaška zbornica, poštni uradniki, gimnazije, sodni uradniki, univerza. Duhovščina z Najsvetejšim. Veliki župan, divizi-onar, pokrajinska uprava. Častniški zbor, polovico vojakov. — Po procesiji zahvalna pesem in bla-goslov. — Procesija se vrši le ob lepem vremenu. Stanovaleci Pred škofijo in na Mestnem trgu se prosijo, da razsvelle okna.

Velika noč: Ob 5 blagoslov jestvin, ob pol 6 pridiga, ob 6 slovesna sv. maša, ob pol 10 slav-nostna velikonočna pridiga, ob 10 pontifikalna sv. maša, po maši papežev blagoslov s popolnim od-pustkom pod navadnimi pogoji (sv. zakramenti in molitev na papežev namen). Ob tridelet na 3 po-poldne ob vsakem vremenu potresna procesija k sv. Jožefu.

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 20. uri zvečer.
Nedelja, 17. aprila: HAMLET. Ljudska predstava po znanih cenah izven.
Ponedeljek, 18. aprila ob 15: LUMPACIJ VAGA-BUND ali zanikrna detelja. Ljudska pred-stava po znanih cenah izven.
Torek, 19. aprila: Zaprti.

OPERA.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.
Nedelja, 17. aprila: AIDA. Ljudska predstava po znanih cenah izven.
Ponedeljek, 18. aprila: ORLOV. Opereta. Izven.
Torek, 10. aprila: Zaprti.

Mariborsko gledališče

Nedelja, 17. aprila ob 15: PASIJON. Kuponi.
Ob 20: LOGARJEVA KRISTA. Premijera.
Izven.
Ponedeljek, 18. aprila ob 15: PASIJON. Kuponi.
Zadnjič.
Ob 20: LOGARJEVA KRISTA.

Pevska zveza

Izšla je 3. in 4. števec »Pevca« z naslednjo vsebino: Ant. Dolinar: Ob stoletnici Beethovneve smrti; dr. J. Cerin: Zgodovinski razvoj vojaških godb. Vestnik Pevske zveze. Iz naših okoliš. No-ve skladbe. Iz ljubljanskega koncertnega življenja. Razne vesti. Iz glasbenih listov. — Glasbeno prilo-ga prinaša: Premlov 6-glasen zbor: Molitev in Vodopivčev: Vipavsko (meš. zbor). — Na naroč-bo »Pevca« ponovno opozarjamo vse pevce in po-samezna pevska društva. Nekateri zbori so se od-zvali zadnjemu vabilu in naročili list za vse pev-ce. Tako je prav! Prihodnja številka izide začet-kom maja.

Knjige in revije

Novo šmarince. — Izšle so »Evharistične šmarince«. Po raznih virih spisal Franc Bernik, župnik v Donžalah. Natisnila tiskarna A. Slatnar v Kamniku. Cena v platno vezani knjigi (331 strani) 16 Din. Pošlje se na ogled. Komur ne ugaja, naj jo blagovoli vrniti!

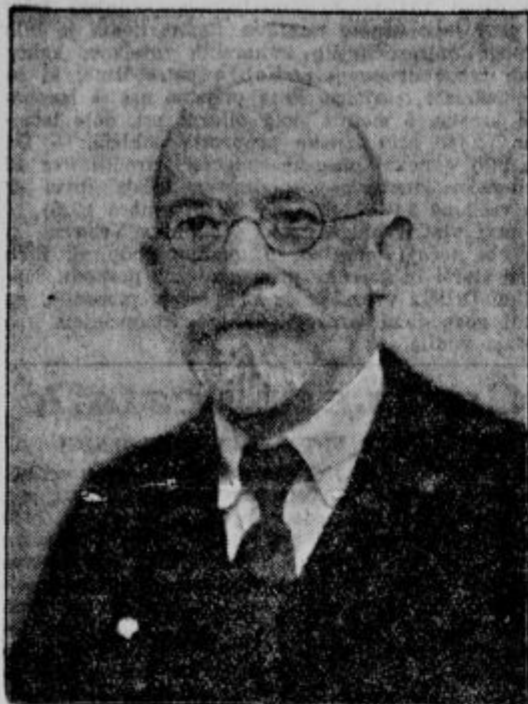
Dr. Jakoba Kelemine: Literarna veda, ki jo izda Nova Založba, je domala dotiskana in bo izšla takoj po velikih noči. Pisatelj je dozdaj edini naš znanstvenik, ki se peča z literarnimi vprašanji kot predmetom znanosti, zato bo njegovo delo gotovo uspešna opera za vsakogar, ki se zanima za lepo knjigo, zlasti pa dober učni pripomoček za visoko-šolsko dijaštvo.

Pravilice o Gralu. Po francoekih virih pri-redila Anka Nikoličeva. Iz prebogatega gradiva pravilice o Gralu, o čudežni posodi z Jezusovo krvjo in iz obsežnega romana o legendarnem kra-lju Artu in njegovem omizju slavnih vitezov je pisateljica sestavila 10 pravilice za našo mladino. Knjiga je namenjena mladini od osmega leta dalje, in je tudi posebno primerna za pomožno čtivo v ljudskih in srednjih šolah. Obsega 80 stra-ni in je tiskana na finem papirju v okusnem for-matu, z lepo naslovno sliko. Cena v knjigotrajstvu je 20 Din za broširan izvod.

Ksaver Meško: Kam plevemo. Povest. Novi, predelani nativ. Izdala Zveza kulturnih društev, založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. 1927. 205 strani. (Prosveti in zabavi knjiz. 15) »Kam plevemo« je Meško napisal v svojem 22. letu. Prof. Bežek, tedanji urednik Ljubljanskega Zvona, je priobčil povest na uvodnem mestu, a Meško jo je pisal v neugodnih razmerah mariborskega bo-goslovja sproti ter med letom marsikaj drugače za-snoval, kakor je bil prvotni načrt, od tod nekatere neenotnosti in njeni prvi objavi. Pisatelj se je tega dobro zavedal in je povest temeljito predelal. V prenovljeni obliki je ob njeni tridesetletnici ra-dostno pozdravljamo kot še vedno svež in drago-cen spomenik iz prve dobe naše bogate moderne! Okusno opremljeno knjigo prodaja Tiskovna za-druga v Ljubljani broširano po 36 Din, v platno vezano po 46 Din, poštnina 3 Din.

Miran Jare: »Človek in noč. Te dni je izšla pesniška zbirka Mirana Jarca z naslovom »Človek in noč«. Miran Jare je eden najodličnejših pred-stavnikov mladega rodu in njegova zbirka pomeni pozitiven dogodek v sodobnem slovenskem slov-stvu. Ta knjiga je verno ogledalo pesnikovega no-tranjega sveta in priča njegovega duhovnega raz-voja, v enaki meri pa se v njej odziva občečlo-veška borba našega časa. Zbirko je z lesorezi opremil slikar Božidar Jakac, tako da pred-stavlja tudi po zunanji opremi vzor lepe knjige. Obširnejše poročilo in oceno priobči naš list pri-hodnjič. »Ilustrirani Slovenec« pa bo prinesel pesnikovo sliko. Prijateljem slovenske literature priporočamo zbirko v nakup. Dobi se po vseh knjigarnah, naroča se tudi pri avtorju: Mestni trg 17-II. Stane 25 Din.

Čast možu dela.

Leon Brože.

G. Brože je bil mož dela in zvestobe in ko je stopil s 1. aprilom v zaslužni pokoj, je prav, da se njegovemu delu in zvestobi javno zahvalimo.

Leon Brože je bil rojen 11. marca 1857 v Konjicah ter je meseca septembra 1870 vstopil kot vajenec v takratno »Narodno tiskarno«. Ko se je izučil, je bil nekaj časa na potovanju po Nemškem, da se je spopolnil v stroki. Po odsluženih vojaških letih je stopil v službo v sedanjo tiskarno, ki je zdaj last zadruge »Tiskarne sv. Cirila«. Leta 1882 je postal v njej faktor ter je ostal njen tehnični vodja do letošnjega 1. aprila.

Kratek življenjepis, a dosti dela, kulturnega dela, ki ga ni mogoče preceniti. Čisto iz malega je dvigal podjetje, tiskarno sv. Cirila, do današnjega precejšnjega razvoja, ker ni bil zgolj mehanični delavec, pač pa je težil za napredkom. Kot poseben svoj patent je izumil tako zvano »Tellerabreibung« pri malih tiskarskih strojih, kar je še sedaj splošno v uporabi.

G. Brožetu želimo, da zdaj v pokoju preživlja mirne in brezskrbne dneve, ki mu jih naj boljši Bog da še v obilnem številu kot plačilo za njegovo zvesto delo!

Glasba

OB KONCU SEZONE.

S koncertom Glasbene Matice je bržkone zaključena letošnja pevka sezona. Kaj posebnega menda ne bomo več doživeli. Zato samo nekaj aforizmov ob sklepu.

Težišče glasbenega življenja je bilo letos po vsem glasbenokulturnem svetu v proslavi Beethovne stoletne posmrtnice. Ves svet se je in se bo še klanjal nesmrtnemu geniju, ki je po 100 letih še vedno pravi vzor, ker še ni dosežen in ne presežen. Nam Slovincem ne bo mogel nihče očitati, da smo storili premalo v proslavo Beethovne muze. Poleg več komornih koncertov, ki so vsi veljali več ali manj njegovemu spominu, smo slišali v vzorni izvedbi njegovo mašo v c (franciškanski zbor) in — celo v dveh različnih aparatih — njegovo največje delo, IX simfonijo. Ta zadnja se je izvajala v Mariboru (2 krat), v Celju (1 krat) in v Ljubljani (3 krat).

Ta dejstva, mislim, opravičujejo trditve, da smo se oddolžili velikemu mojstru gotovo v dostojni meri in nihče nam ne bo mogel očitati, da smo bili skopi z žrtvami. Priprava dveh aparatov za »Develo« je stala gotovo neluternega dela. Denarno so Slovinci samo na vstopnini za pet polnih dvoran žrtvovali

nad 200.000 Din. Tudi to je za naš mali narod dovolj. Torej ta stvar je v redu.

Pred tednom je priredila Glasbena Matica svoj prvi vokalni koncert. Matica je naš prvi glasbeni zavod, njen zbor štejemo med svoje najboljše zборе, njeni koncerti so bili vedno niso konsolidirani, tretji praznike, četrti slabo »gumno« stanje in prazne uradniške žepi, peti koncerte, ki so minili itd. Kdo ima prav? Ali vsakdo nekaj?

Pred tedni je prišel iz Zagreba v Ljubljano eden najboljših hrvatskih skladateljev dr. Božidar Širola. Napovedal je interpretacijo svojega najnovejšega oratorija Sv. Cirila in Metoda. Prišlo je na zelo skopo objavo 19 poslušalcev! To je pač nekaj. Toda pomisliti je treba, da je to delo posebne vrste. 1. Za nas nad vse zanimivo, ker opeva naša dva verska in narodna apostola. 2. To delo je spisal naš najbližji rojak, ki ga je gredo v zibeli gorko belokranjsko solnce ob Kolpi. 3. To delo je dobilo priznanje pred razsodiščem 30 držav za konkurenčno proizvajanje v Frankfurtu. To delo je torej oznanilo nas pred vsem svetom! Pa ta pičila udeležba, pa to malo zanimanje! Časopisi so je izvzemli »Slovenec« menda vsi prezrli. 4. Pa je za nas tudi to važno in zanimivo, da bo vodil delo v Frankfurtu Slovenec prof. Kumar in bodo peli menda naši najboljši pevci Betetto, Križaj in Rijavec.

Sklepam: Sezone je konec. Mislim, da ne sodim napačno, če rečem, da nismo slišali letos niti ene slovenske novosti — izvzemši »Slovenec« menda vsi prezrli. 4. Pa je za nas tudi to važno in zanimivo, da bo vodil delo v Frankfurtu Slovenec prof. Kumar in bodo peli menda naši najboljši pevci Betetto, Križaj in Rijavec.

M. B.

J. L.:

Mlada »Danica«.

Po vojni smo presadili katoliška akademika društva z Dunaja in iz Gradca v Ljubljano. To je bil tako naraven akt, da se mu nihče ni čudil; kajti če se je preselila večina naših akademikov na ljubljansko univerzo, naj se iz tujine preselijo i njih društva. Ali pa je bilo pričakovati, da se bodo ista razvijala na novih tleh od »tiste točke dalje, kjer so pred prevratom nehala — z drugimi besedami, če smo smeli takrat smatrati vse njih moralne pridobitve v tujini, prinesene v domovino, kot svojo last? Izkušnja je pokazala, da ne! Nekaj časa so res živela od te zapuščine, potem pa je začelo iti navzdol. Iskati so se začele nove oblike skupnega dela, ki pa so ohranile na sebi znake eksperimenta, ustanovilo se je novo društvo z radikalnejšim programom, moči so se drobile naprej, dokler ni nekako pred dobrim letom nastopil vrhunec krize (razpust »Danice«). To je bila kapitulacija starejše generacije, ki se ni umela vživeti v novi položaj in je morala popustiti krmilo. Od »Danice« ni ostalo drugega nego ime — prapor, pod katerim so se zbrali mladi, pripravljeni delati. Tradicija je bila zaklenjena v arhiv, začelo se je novo konstitutivno delo.

Najprej je bilo treba izdelati nekako ideologijo, iz katere bi se razvil močan, realen, pa gibčen program, zadosten za desetletje. Zato smo ustanovili več krožkov, ki naj empiričnim putem doženejo, za kaj se akademiki danes najbolj zanimajo, kaj smatra za potrebno, da se vzajemno diskutira itd. Evo jih nekaj!

Politični ima nalogo, pripraviti Daničarje na splošno politično delo, v kolikor je to dolž-

nost vsakega katoliškega akademika že na univerzi, posebno pa še potem v poklicu. Politično se povprečen akademik izobražuje zdaj le po dnevnem časopisu, kar pa je gotovo zelo enostranska in negotova pot. Iz tega začetka naj bi se razvila trajna ustanova, ki bi sčasom postala komponenta našega javnega življenja.

Žurnalistični krožek je z gornjim v tesni zvezi. Razlaga naj osnovno teorijo žurnalistične in naj s strokovnim poukom daje iniciativno. Pritegne naj akademika iz tiste abstinence, kamor ga je vrgla povojna desorientiranost, k sodelovanju za dvig katoliškega tiska.

Za narodnomajnske probleme imamo svoj krožek, ki utegne zavzeti v poživljenem narodnoobrambnem delu primerno vlogo. Dosedaj so stali akademiki — razen posameznikov — pasivno ob strani, a v prejšnjih desetletjih je bila to ena izmed glavnih praktičnih nalog.

To so najvažnejše praktičnoidejne smeri dela in bodočega programa. Poleg njih pa skrbi za razvedrilo in ljudsko prosveto dramatični krožek s prirejanjem iger po deželi, radio-klub zbira pri pouku naše amaterje. Tekloča vprašanja pa se rešujejo na rednih društvenih sestankih, kjer se ponavadi vname kritična debata.

Vse te institucije so najmlajšega izvora, kar pa nas ne plaši. Dokler se ne doseže ustaljenost, bo še marsikaj izpadlo, kar ne bo imele življenjske nujnosti, marsikaj bo priraslo, glavno je, da smo preživeli krizo! Zdaj so mlade moči na delu in zato mirno gledamo naprej!

Pismo iz Kanade.

Ford City, (Windsor) Ontario, Kanada. 22. 3. 1927.

Od vseh strani se oglašajo naši rojaki, le iz Kanade so njihova poročila bolj redka, dasi nas je tukaj nad 30.000 Slovencev, kateri živimo, brez večjih skupnih naselbin, po raznih provincah neskončne Kanade.

Kako, da Vam poročamo naše razmere? Ni ravno najboljše in tudi zasluži, da lahko prav dobro izhaja. Poletni čas se dobi delo kjerkoli, a zima je navadno ona doba, ki prinese vsako leto veliko brezposelnost.

Tukaj nas je okoli 50 Slovencev, dasi malo, a smemo reči, ena izmed večjih slovenskih naselbin v Kanadi. Mesto leži čisto na meji Združenih držav, tik mogočnega Detroit (Michigan), kateri slovi, kot središče avtomobilne industrije na svetu. Tam živi nad 3000 naših rojakov in mnogo od njih pride ob nedeljah k nam na obisk.

Dasi nas je malo število ter smo gumno še šibki, nas je duh narodne zavesti zedinil v eno, da smo dne 30. januarja t. l. ustanovili Slovensko pevsko društvo »Lira«. Društvo šteje 32 članov, med temi zbor 20 pevcev, katerega uspešno vežba pevovalca g. Iv. Pregelje. Njemu gre tudi največje zaslug, da se je društvo ustanovilo. Narodnjaku, duhovite mu in zmožnemu pevovalcu smo sledili vsi ostali, ter vsak po svoji moči pripomogli do ustanovitve lepega pevskega društva, katerega namen je širiti v daljni tujini našo prelepo slovensko pesem in krepiti duha narodne zavesti. V drugi vrsti se nam je zahvaliti sosednemu pevskega društvu »Ljubljanski vrh« iz Detroit, posebno predsedniku in tajniku omenjenega društva, bratoma Gaber, rodom z Vrhnike, za njuno prvo pomoč z notami, za vzpodbudo in lepe nasvete.

Lep dokaz narodne zavesti naših sobratov Hrvatov je to, da pridno pristopajo k našemu društvu, kar naj bi storili še ostali Slovenci, ki do danes še niso v krogu našega nepolitičnega društva. Tujec obstoji, strme poslušajo, na uličnem hodniku pred dvorano stojijo številni pesantje, poprašujejo, kdo so ti pevci? Odkod ta nepoznani narod? Njih prekrasno petje? ... In Ti? Zakaj drviš mimo — nemo? Kje si se rodil?

Meseca junija priredimo prvo veliko veselico. Program bo kar najbolj skrbno sestavljen. Med izvajanjem najlepših slovenskih pesmi bomo igrali tudi lepo igro, nato sledi še več komičnih nastopov.

avtotaksometer in naročil šoferju, naj vozi za žive in mrtve k cerkvi sv. Janeza.

Ko sta v divjem diru dospela tja, je res videl, kako Jack stoji pred cerkvenimi vrati, sam, čisto sam.

»Kaj pa počenjaš tu, ti bedak neumni!« je zatulil Fred na obupajočega ženina. »Vsi so zbrani in čakajo v cerkvi St. Mary. Hitro skoči v avto, sicer ti vse kosti polomim!«

Med vožnjo je, ves prepaden nad to nesrečo, pripovedoval Fredu, da se je to zgodilo najbrž vsled njegove splošne zmedenosti in razburjenosti. Vso noč ni zatislil očesa. O, uboga Margareta! Mu bo li kdaj mogla odpustiti?

Medtem pa je nevesta slonela na stolu v cerkvi St. Mary in debele solze so ji drsele po lepem licu. Družice so bile nevoljne, vse se je jezilo, najbolj pa še Margaretin oče, ki je pri tem najbolj tako robate besede, kakršne morda še niso bile izgovorjene na takem prostoru.

Zunaj cerkve so se začuli glasovi in takoj nato sta dva moška planila v cerkev. Prvi je bil Jack. Stopil je k nevesti in rekel: »Ali mi moreš odpustiti? Pozneje bom vse pojasnil.«

Pogledala ga je, z vso ljubeznijo uprla vanj oči, malo prej jok, sedaj pa že smeh in poroka se je začela. Margareta pa je bila svojega Jacka, ki je vseeno prišel, tako vesela, da zase ni zahtevala niti pojasnila o zakasnitvi. Je že tako na svetu!

Računamo, kar nam je tudi obljubljen, da nas poseti več slovenskih društev iz Detroit, ravnotako tudi par hrvaških društev pride korporativno na našo narodno prireditev, kjer hočemo pokazati, kdo je oni neznani narod!

Vsem rojakom in rojakinjam v domovini želimo vesele velikonočne praznike!

Šteblaj Albin, predsednik Slov. pev. društva »Lira«, Leskovšek Daniel, tajnik Slov. pev. društva »Lira«, Smole Josip, blagajnik Slov. pev. društva »Lira«, Pregelje Ivan, pevovalca Slov. pev. društva »Lira«, Štular Urh, Štritar Andrej, Zeljko Ignac, Krašovec Lovrenc, Farkaš Matko, Pogačar Vinko, Sodnik Anton, Znidaršič Majk, Šurik Alojz, Kos Franc, Čop Matko, Krtović Stevo, Jurčič Kresimir, Švajger Josip, Pirnat Vinko, Pirnat Ivan, Jerše Ivan, Trošt Ernest, Tadej Živko, Magdič Karel, Grile Florjan, Urbanc Josip, Zdravje Alojz, Godiša Franc, Avsec Ivan, Magdič Franc.

Naznanila

Godbeno društvo »Gradašče Viš-Glince« javlja svojim ustanovnim in podpornim članom, da ne bo igralo pri velikonočnih procesijih na Viču, ker je bila za to naročena že prej druga godba, ampak v Šiški. Obenem naznanja, da je zbrališče za na Sv. Katarino pred novo šolo na Viču ob 5. odkoder se odpotuje velikonočno Dobrovo k Sv. Katarini.

Poizvedovanja

Izgubila se je večja vsota denarja na Celovški cesti. Najditej se prosti, da jo odda proti dobri nagradi na policiji.

To in ono

RAZLIČNI NASVETI K PRORAČUNU.

Proračun je brez dvoma v vsaki državi najvažnejša in najbolj kočljiva zadeva parlamenta. Ko ima finančni minister potrjen proračun v žepu, se gotovo oddahne. Pa ni samo pri nas tako, pač pa tudi v drugih bolj naprednih državah. Angleški finančni minister ali kakor pravijo tam, zakladni minister Winston Churchill — (kateri pa mora biti skoraj gotovo slovenskega pokolenja ker njegovo ime je pravo gorenjsko ime čurcel, to je smrekov storž, kakor Gorenjci pravijo) — opisuje v angleškem časopisu, kaj se mu skozi celo leto nasvetuje od raznih strani, kako priti do večjih državnih dohodkov. Posebno, kadar je proračun v parlamentu, takih predlogov kar dežuje.

Dolga je lista onih, ki predlagajo davek na mačke. Eden izmed teh piše: »Trinajst milijonov mačk imamo v Veliki Britaniji. Ako jih obdavčite po pet šilingov, bo to prineslo na leto 3,250.000 funtov in ako se še izda prepoved mlade mačke nositi v vodo in jih potapljati, bo v dveh letih število mačk naraslo na 117.000.000, kar bo vrglo na davku lepo svoto 29.000.000 funtov (8 milijard dinarjev). Izpeljite to in smejali se bodete.«

Nekdo drugi predlaga, naj bo davek na vsako mačko en funt (275 dinarjev) in da naj vsaka mačka nosi na vratu znakom, kakor psi. Pismo zaključuje: »Ako se to izpelje, sem trdno uverjen, da v dveh letih ne bo nikjer več teh vrazjih mačk.«

Nekdo piše: »Tobak, cigare in drugo obdavčite, zakaj ne bi obdavčili tudi pipe? Ako naložite na vsak šiling, izdan za fajfo, le tri penije, računam, da boste dobili na davku nad 12 milijonov funtov.«

»Ako ogradite Hyde park, Hamstead itd. (to so angleški parki) in zahtevate en peni vstopnine, bo to doneslo 12 milijonov funtov na leto. Ako želite, izdelam načrt za pobiranje, proti primernemu plačilu seveda.«

Zopet nekdo drugi: »Predlagam, da se s pivovararji tajno domenite, da bodo le polovico tako močno pivo kuhali. To jim bo prineslo 90.000.000 dobička, od česar bi polovico odstopili finančnemu ministrstvu.«

Tale je pa najboljši: »Stotisooče Angležev imamo v deželi, katerim se dobro godi, ker so brez otrok. Predlagam, da bi vsak tak par moral plačati na leto 25 funtov (8875 dinarjev) za vsakega otroka, ki ga nista dobila. To bi doneslo milijone funtov.«

Med mnogimi drugimi predlogi je tudi tale, ki je zelo zanimiv: »Predlagam, da obdavčite vsako stanovanje, ki je na solčni strani, z enim funtom na leto. Kdor se preseli v boljše hišo, plača takso 10 funtov. Takso na nagrobne spomenike, nasprotno pa onemu, ki se da vpepeliti, pa nagrado. (Kedaj?) Takso na vsakogar, ki tehta več kot 90 kg, kajti taki so v napatje v tramvaju, železnici, omnibusu itd. Potem takso na papagaje in pave. Vsi ti predlogi so od enega samega dobro hotečega Angleža.«

Nekateri so, ki predlagajo, da prodamo Kanalske otoke Franciji, Gibraltar Španiji, Zahodno Indijo Ameriki itd.

Najboljša je pa ta, ko nekdo svetuje, naj bi bilo omogočeno sorodnikom ali znancom in prijateljem svoje drage proti gotovi taksi odkupiti iz zaporov. Velike vsote bi se iz tega dobile.

* * *

Lansko leto julija meseca je neki trgovec v Hamburgu spustil v zrak navaden otroški balonček, na katerega je pritril karto s pozdravom dotičnemu, ki bo balon dobil. Pred kratkim pa je dobil karto vrnjeno, na kateri je bila še sled balončka. Poslana je bila iz Accre v britski Zahodni Afriki.

* * *

Nekdanji avstrijski nadvojvoda, ki se sedaj nazivlje Leopold Woelfling, pravi, da je mnogo bolj vesel sedaj, ko večino dneva prebije za prodajalniko mizo svojega zeta, kot pa nekdanj kot nadvojvoda, ko je pasel samo lenobo.

Alice Delysia:

Raztresen ženin.

Cerkev St. Mary je bila polna boljše družbe, gospa in gospodov. Vsi ti so prišli prisostvovati poroki Jack Hawleya in Margarete Ogilvie. Pol tučata družje in štirje paži, oblečeni v čarobna oblačila, je pod korom pričakovalo ženina in nevesto. Orgle so pričele z izbranim sporedom, ženinov drug se je ravnokar pripeljal in z udarcem dvanajste ure je nevesta v spremstvu svojega očeta stopila v cerkev. Prihod neveste je celo družbo razmaja in bil povod marsikateri opazki in šušljanju, kot je pač ob sličnih prilikah običajno. Prekrasna poročna obleka je bila v pravem sorazmerju z nevestino telesno lepoto.

Toda kje pa ostaja ženin? Zakaj se je nekaj zakasnil? Drug je šel pred cerkevna vrata, toda o ženinu ne duha ne sluha. Kaj naj to pomeni? Preteklo je pet minut od določene ure, a ženina še ni od nikoder. Nevesta je postajala čimdalje bolj nemirna. Ali je Jack pozabil? Ali pa je — — —

Drug je hitel nevesti zatrjevati, da je Jack najpoštenjši človek pod solncem ter jo prosil, naj bo prepričana, da bo gotovo kak zelo važen in tehten vzrok ženinove odsotnosti.

Deset minut je minilo, pa ženina še vedno ni bilo na spregled. Margareta je bila že razburjena, kar so tudi družice in paži opazili, in nastala je splošna vznemirjenost med vso

zbrano družbo. Kaj naj to pomeni? so povpraševali drug drugega ter stikali glave.

Ko je ura v zvoniku udarila četrto, se pa tudi nevestin oče ni mogel več premagovati ter je glasno zaklical, da se je vsepovsod slišalo: »To je in ostane neodpušljivo. Na tak način moja uboga hčer insultirati, ne, tega mu ne more nikdar pozabiti.«

»Potrpite, prosim vas,« je odvrnil drug, »stavim glavo, da bo Jack v stanu podati popolnoma zadovoljivo pojasnilo, kje se je zakrčal. Takoj skočim k telefonu in telefoniram na njegov dom.«

Planil je iz cerkve na poštni urad, ki je bil le par korakov proč, ter urno zahteval Jackovo številko.

»Halo! Halo! Ali je tam Hawleyev stanovalnik?«

»Da, da,« je odvrnil Jackov sluga.

»Kje pa je vaš gospod?« je nestrpno vpil Fred v telefon.

»Pred pol ure se je odpeljal v cerkev, z se je glasil odgovor.«

»Toda v cerkev do sedaj še ni prišel. Ali je imel namen, da se med potjo še kje drugje oglasi?«

»Ne,« je odvrnil sluga, »natančno sem slišal, ko je naročil šoferju, da ga pelje k cerkvi sv. Janeza.«

»Kam? Sv. Janeza? O Bog se usmili! Napak, popolnoma napačno! Poroka se ima vršiti v cerkvi St. Mary.«

Fred je obesil slušalo, treščil iz poštnega poslopja na ulico ter ustavil mimovozeči

Zanimivosti

Piruhi.

Mnogo starih, lepih in slikovitih običajev izginja v pozabljenost. Piruhi pa so se ohranili v vseh kulturnih deželah do danes. Pri Angležih se je obdarovanje s piruhi v zadnjih letih celo poživilo. Velika angleška tvrdka Calley je poleg ogromne množine drugih novosti izdelala in razposlala za letošnje Veliko noč nič manj kot pet milijonov čokoladnih piruhov. Ti piruhi pa niso vsi enaki, pač pa je razlika tolikšna, da stane ta piruh dva penija (tri dinarje), oni pa pet funtov in pol (en tisoč petsto dinarjev). Ena najlepših letošnjih novosti je koklja naravne velikosti, ki sedi na gnezdu. Velikonočni zrakovtovi tudi vzbujajo mnogo pozornosti. V dveh gondolah sedijo piščanci ter gledajo »dol na svet«. Angleški konditorji trdijo, da že dolgo niso imeli toliko naročil za Veliko noč kot pa letos.

Močnejše kot puška in topovi.

Neki bivši angleški vojak iz svetovne vojne piše uredniku nekega lista: »Po večdnevni težki boji sem se končno zgubil, ostal sam, nevedoč, kje se nahajam. Tri dni sem okoli lazil ter se skrival, da ne bi mogoče padel v roke sovražnim Nemcem. Strahovito se stradam sem se vsedel na rob gozda, bil sem blizu obupa. Kar se pojavi pred menoj francosko dekle, me nekaj časa gleda, nato odide ter se vrne s kosom kruha, sira in lončkom kave. To preprosto kosilce je bilo najboljšje, kar sem jih kdaj v svojem življenju jedel. In če bi živel tudi sto let, vem, da mi ne bo nikdar nobena jed šla tako v slast. Opazovala me je, ko sem jedel. Ničesar se nisva mogla pomeniti, kajti jaz nisem razumel francoski, ona pa ne angleško. Nasmehnila se mi je ter izginila. Par ur nato sem našel na svoj polk. Vse bi dal, ako bi mogel ono dekletce še enkrat v življenju videti.«

Stroga kazen.

Angleški general Stawes je bil silno strog oficir, natančen, predvsem pa častilakomen. Nekega dne se je pa zgodilo nekaj strašnega, namreč, trobentač Weigh ni generalu izkazal časti, kakor je predpisano. Stawes je naravnost besnel in pozval predse polkovnika. »Knut«, ga je nagovoril, »pomisli trobentač Weigh mi danes jutraj ni salutiral. Nesramnost prve vrste, nekaj nezasišane. Kaj takega se mi še ni pripetilo. Glej da bo mož strogo kaznovan.« Polkovnik Knutt se je tresel pred mogočnim generalom in drugo jutro je poklical stotnika. »Bisket! Trobentač Weigh večerjaj ni pozdravil generala. Prosim, glejte, da bo strogo kaznovan.« — »Goto!«, je odvrnil stotnik ter šel v vojašnico do narednika: »Narednik, Weigh ni pozdravil generala, kaznujte ga!« Narednik je pozval korporala Binka: »Bink! Glej na to, da jih bo trobentač Weigh nekoliko šilal. Oni dan ni pozdravil starega generala.« Korporal je Weigha ogovoril: »Ti, če vdrugič zopet ne misliš pozdraviti starega kozjebračega osla, se raje skrij v kako vežo. Sicer boš zaprt.« — Seveda je to mogoče le pri prostodušnosti, ki vlada ali je vsaj svojčas vladala v angleški armadi.

Vroča pokrajina.

Bil je zelo vroč dan. Jinks, ki je slovel, da je cel svet prepotoval, je vročega poletnega dne vstopil v jedilni salon, ter izzival navzoče s tem, da se je delal, kot bi mu ne bilo prav nič vroče. »Vročje je danes, vroče, tudi tebi je vroče«, ga je nagovoril eden znanec.

»Vročje? Kaj? Kje? Kje pa je kakšna vročina?« je glasno vpraševal, tako da so ga lahko vsi gostje v salonu slišali.

»To pravite, da je vroče?« je nadaljeval satirično. »Spominjam se, ko sem bil na potovanju, da sem prišel nekoč v tako pokrajino, da so solnični žarki povzročali mehurje, ki so se delali na ledenih skladih, na katerih smo sedeli, da nam ni vročina udarila na možgane. Tam je bilo vroče, tam, ne pa tole, kar je danes tu pri nas. Voda v reki je vreła, živina goveja in druga, je lazila okolu, vsa osmojena kot kos suhega mesa iz dimnika. In kadar je deževalo, a le včasih, takrat nismo smeli iz hiš, ker sicer bi nas deževne kaplje poparile. Tako da je — — —«. »Če boš tako lagal, boš nekega dne zopet prišel tja,« je mirno pripomnil njegov znanec.

Za nekad lce.

Andrew Carnegie, ameriški milijonar, je ob priliki neke gostije povedal tale pripetljaj:

»Vozil sem se po železnici, ter se vsedel v vagon za nekadilce. Na neki postaji je vstopil starejši mož, se vsedel meni nasproti, ter prižgal navadno lončeno pipo. »Ta kupe je za nekadilce,« sem pojasnil možu. »Vem, gospod, samo tole fajfo bom pokadil.« Res jo je pokadil, toda takoj pa novo nabasal.

»Saj sem vam že povedal da je ta prostor za nekadilce. Ako mislite še nadalje vztrajati pri kajenju, vas moram naznaniti sprevodniku.« Pri teh besedah sem mu izročil mojo vizitko. Možakar jo je pogledal, spravil v žep ter — prižgal tobak. Na naslednji postaji pa je odšel v drug oddelček. Poklical sem sprevodnika, mu vse pojasnil ter zahteval, da dožene ime in naslov dotičnega moža. Sprevodnik je odšel ter se kmalu vrnil. Nagnil se je k meni ter mi zašepetal:

»Jaz na vašem mestu bi onega gospoda ne naznanil. Ravnokar mi je izročil svojo vizitko. Tu je, pogledajte. To je namreč Mr. Andrew Carnegie, ameriški milijonar.«

Vezano v človeško usnje.

Nekatere knjige so, katerih vezava je več vredna kot pa njih vsebina. Nobena redkost tudi niso knjige, vezane v usnje iz človeške kože. Francoski pisatelj Camille Flammarion je imel prijateljico, ki je imela na ramenih posebno lepo kožo. Ko je umrla, mu je v oporoki kožo zapustila. Dal jo je ustrojiti ter v usnje iz te kože pustil vezati svojo knjigo »Ciel et Terre«. V knjižnici Carnavellet v Parizu se nahaja knjiga »Ustava l. 1793«, ki je vezana v kožo nekega revolucionarja, ki je bil one dni ubit.

Kaznovana bahavost.

Neki londonski trgovec je imel vsega, kar si je kdo poželet. Nikdar ni bilo slišati, da bi bil rekel, te ali one stvari nimam. Nekega dne je vstopil v trgovino mož, ki je vprašal, ako

imajo hlače za moškega, ki ima samo eno nogo. »Seveda, seveda,« je hitel trgovec zatrjevati. »Kakšne vrste pa želite?« »Salonske hlače, najboljše kvalitete, ki jih imate.«

Trgovec je izginil v ozadje trgovine, poiškal par najboljših hlač, vzel škarje v roke ter odrezal desno hlačnico. Nato pa je prinesel v trgovino ter položil pred kupca. »Da, da, take vrste bi rad. Koliko pa stanejo?« — »Trideset šilingov (412 Din).« — »Dobro! Dajte mi jih en par, toda z odrezano levo hlačnico.«

Trgovec je omedlel.

Boj s tepeguas-mravljami.

Nemški učenjak dr. Ewers opisuje v angleškem listu svoje skušnje s strašno mravljo tepeguas, ki je doma v Mehiki. »Slišal sem kar naenkrat nekaki pip, pip, nato pa vedno močnejše in ugovoril sem, da prihaja glas izza kredence. Spomnil sem se, da se tam nahaja mišje gnezdo. Vedel sem, da so se mravlje lotile miši in da jih bodo žive požrle, kajti kar te črne, sesteronožne mravlje dosežejo, jim ne uide več. Prišlo so do mojega stola, dvajset, sto, tisoč, brezštevila. Ali hočejo mene? Mravljam je pač vseeno, miš ali človek. Stopil sem na mizo, prilezle so za menoj, vzel sem v roke robec, da bi jih prepolil, pometal sem jih raz mizo v pravo pravcato črno morje po tleh. Stoli so bili popolnoma na debelo pokriti z njimi. Treba je bilo misliti na to, da se umaknem, kajti vsak trenutek me bodo dosegli in prepoznali. Stopil sem na umivalnik v velikansko umivalno skledo, napolnjeno z vodo. V kratkem je bilo vse okoli mene pokrito z mravljami. Kaj hočem sedaj? Skočiti na tla in bežati iz hiše? Zdelo se mi je, da bom skočil do kolen v nakopičene mravlje, kajti vsepod je bilo videti kot črno valovje. Potem pa so pričele lezti v vodo in napravile nekaj most, da bi tako prišle do mene. Po glavi mi je šumelo, zdelo se mi je, da me mravlje že glodajo na tisočih mestih telesa, oči so me bolele od nenavadnega prizora, jezik se mi je prisušil in zakričal sem ter skočil. Ne vem, zakaj tega že prej nisem storil, skočil sem na sredo postelje ter zlezal pod odejo in bil sem rešen. Noge postelje so namreč stale v posodah, napolnjenih s petrolejem — niti ena mravlja ni prišla v bližino posod. Drugo jutro mi je stara postrežnica prinesla kavo, pogledal sem okoli sebe, toda nič posebnega nisem opazil. Vprašal sem jo, ako ni nič opazila ponoči. Smeje je prikimala: »Seveda, tepeguas so bile tu.« In pa še vesela je bila, kajti vsa golazen je zdaj proč, nobene podgane ali miši ni več, ne pajka, ne stonožca ali ščurka, vse so mravlje »pospravile«, nobeno desinfekcijsko sredstvo ne bi tako temeljito čistilo hiše.«

Iz življenja slavnega komika.

Fred Kitchen je brez dvoma eden največjih gledaliških komikov na Angleškem. V velikem angleškem listu objavlja svoje spomine, kjer med drugim pripoveduje:

»Nekoč sem bil na potovanju v gledališko družbo, s katero pa smo bili vedno v velikih finančnih težkočah. Ko smo nekega dne vrgli vkup, kar je kdo imel, češ, da si bomo potem na enake dele razdelili, je končno prišlo na vsakega po tri penije in pol (6 Din). Ker nismo bili že dalj časa nikjer na gostovanju in smo bili »brezposelnici«, je družba mene poslala v Runcorn, da bi se tam dogovoril s lastnikom odnatega gledališča glede gostovanja. Celokupna družba je komaj toliko spravila vkup, da sem imel za vlak. Seveda sem bil

lačen in ko sem se pripeljal v Manchester, sem se vrgel na kos svinjine in kruha, nato pa še kozarec piva. Za nadaljno vožnjo nisem imel denarja, zato sem šel peš. V bližini mesta Runcorn sem opazil, da je treba na mostu plačati mostnino. Imel pa nisem nobenega penija več v žepu. Že sem mislil, da se bom moral vrniti, ne da bi kaj opravil pri gledališču, ko sem opazil, da gredo preko mostu delavci iz bližnje tovarne, ter da ti nič ne plačajo. Moj problem je bil rešen. Potegnil sem ovrtnik sukniča čez ušesa, potisnil kapo na oči ter šel čez most kot tovarniški delavec. Dotični družbi še danes dolgujem mostnino. Ko smo v Runcornu gostovali, se nam je slabo godilo, kajti ljudstvo je bilo silno izbirčno. Po prvem dejanju, ki je slabo izpadlo, je prišel lastnik gledališča k meni v vprašanju, če znam peti, za nameček seveda. Povedal sem mu, da znam samo dva kupleta: »Jaz bom pa mam' povedale in »Več posla za pogrebee«. Pa tudi to sem mu povedal, da nimamo godbe, ki bi petje spremljala. »Nič ne de,« je rekel gledališki magnat, »le zaživite me naprev, pa vas bom skušal spremljati na glasovirju, moja žena bo pa gosli igrala.« Dobro, toda kako ta intermezzo vplesti v igro »Privatni tajnik«, katero smo igrali? Pa smo bili kmalu domenjeni. Vstopil sem z Marsdomom na oder in pričela sva dialog: »Prav dobro se imaš tukaj.« — »O, prav nič mi ne manjka, Cattermole.« — »Ali si ne zaželiš včasih nekdanih veselih dni, ko si bil še samec?« — »Koliko veselih ur sva vkup prebila.« — »Se li še spominjaš komičnih pesmi, katere si ob takih prilikah pel?« — »O, šel.« — »Pa poskusi. To mi bo poklicalo v spomin nekdane dni.« — »Pa naj bo!« — To je bila izhodnica za »godbo« in pel sem z velikanskim uspehom.

Naj še povem, kako sem prvokrat igral v Hamletu duha. Crellin in jaz sva bila za kralja ko določa angažirana pri družbi, ki je igrala po mestih severne Anglije. Nekoč sva morala kar »na brč« igrati, on kralja, jaz pa duha v Hamletu. Meni nikakor ni hotela vloga v glavo, in mislil sem, da bom moral vse vkup popustiti. Crellin pa me je potolažil in obljubil, da bo za kulisami bral vlogo, jaz pa bom samo usta odpiral. Ko sem nastopil, sem se od cele »toge« spominjal samo še na »Cuj, Hamlet, Cuj!« Ko sem te besede že večkrat ponovil, je nastala strašna pavza. Crellin je namreč pozabil, da bo za kulisami temno, zato je moral čakati, da je nekdo prinesel svečo in vžgalice. Potem pa je šlo prav izvrstno in gladko. Ko sem z ustnicami še vedno gibal, je kar naenkrat zmanjkalo glasu. Kaj se je neki zgodilo? Slišal sem, ko je Crellin klical: »Hitro še eno vžgalico!« — v prepihu mu je namreč sveča ugasnila. Meni ni drugega preostajalo kot da sem ta čas venomer klical: »Cuj, o Cuj!« To je bilo strahu! Nikoli več kaj takega! Gotovo sem oni večer shujšal za par kil.

Nekoč sem bil 15 dni angažiran v Alžiru, kjer se nam je precej dobro godilo, vendar pa sem mislil, da ne bom nikdar več odšel iz Alžira živ. Bilo pa je tako. Od trgovca sem si izposodil kolo, da bom lažje in hitreje ogledal pokrajino. In res sem jo, ne samo videl, pač pa tudi občutil, kajti padel sem pri vožnji preko neke ovire in prednje kolo je bilo v brezupnem stanju, nemogoče ga sploh popraviti. Mož je seveda hotel povračilo za škodo, toda kako naj plačam, ko sem pa imel komaj vliko, da sem se pripeljal nazaj v Marseille? Tri zaporedne večere me je trgovec čakal pri stranskem vhodu v gledališče, v rokah pripravljen dolg nož...

Nedosegljiva
Eau de Cologne Chypre
Bourjois - Paris

F. W. Thomas:

Sramežljivec.

Vedeti morate, da sem velike postave, slok in še kar dosti čednega obraza. Toda še bolj važno pa je, da veste, da sem neznansko sramežljiv, vsaka najmanjša stvarca me spravi v tako zadrego, da mi pri priči vsa kri bušine v glavo. Na univerzi sem se vsled te svoje napake izogibal vsake družbe, zato pa tembolj ljubil knjige in študiral. Toda nenadoma je prišlo drugače. Oče in stric sta mi skoraj v istem času umrla ter mi zapustila posest in premoženje v vrednosti trideset tisoč funtov (8.250.000 Din). Ker mi stričeva posest ni ugajala, sem jo prodal ter kupil drugo. Soeodje so me radi obiskovali, posebno taki, ki so imeli za možitev godne hčere. Rad bi bil sprejemal njih vabila, da jih obiščem na njih farmah, toda vedno sem se izgovoril, da še nimam vsega v redu in mi primanjkuje časa. Večkrat sem zajahal konja s trdnim namenom, da temu ali onemu vrnem obisk, toda vsakokrat mi je srce padlo v hlače, ko sem se približal farmi, kamor sem se bil namenil. Vrnil sem se s trdnim sklepom, da pridem naslednji dan. Končno pa sem se le odločil in sprejel vabilo dobrega sosedu, ki me je vabil na kosilo.

Sir Thomas Friendly je imel svoje posestvo dve milj od mojega ter bil na kraju gozda moj mejaš. Imel je dva sina in pet hčera, vsi odrasli in vsi doma pri materi. Poleg teh je bila pri njih še neporočena sorodnica. Ker sem se zavedal svoje precej nerodne hoje, sem v zadnjem času hodil k učitelju plesa, kateri je poučeval »odrasle gospode« v plesu in drugih umetnostih. Težko je šlo, toda moje znanje matematike, posebno glede ravnotežja, mi je pripomoglo, da sem se končno le priučil, posebno petim pozicijam, katere treba znati pri predstavljanju in drugih slič-

nih prilikah. Ko sem toraj vso to umetnost znal in znal hoditi, ne da bi se pri tem zibal, sem sprejel ponudbo, trdno zaupač, da se mi ne bo ničesar pripetilo, radi česar bi me bilo treba biti sram. Toda, kako prazna je vsa teorija, ako ni podprta s prakso navade!

Ko sem se bližal farmi, je bilo slišati zvonjenje (na Angleškem kličejo k obedu z zvonom) in že to me je vznemirilo, češ, da bom veljal za netočnega. Komaj sem se zavedal, kaj počnem, ko je sluga ponavljal moje ime ter me odvedel v knjižnico, kjer je čakala Lady Friendly. Ko sem se ji poklonil in napravil tretjo pozicijo z nogami, kakor me je naučil učitelj plesa, sem stopil na kurje oko Sir Friendlyju, ki je stal za menoj, da mi predstavi družinske člane.

Težko je povedati, v kakšni zadregi sem bil raditega, le sramežljivce bo to razumel. Toda Sir je bil ugačeni manir ter prikril svoje občutke in bolečine. Delal se je, kot bi se ne zgodilo prav ničesar.

Ljubeznivost gospe in vseh članov družine je pripomogla k temu, da sem nevede kmalu vrgel raz sebe svojo nespametno bojazljivost ter pričel kramljati in še celo sam napeljavati na raznotere konverzacije. Knjižnica je bila bogato zalozena z debelimi, bogato vezanimi knjigami, kar je značilo, da je Sir Thomas učen mož. Zato sem napravil tudi kako opazko glede grških klasikov in Sir Friendly mi je v vsem pritrdil. Na eni izmed polic sem opazil šestnajst knjig z imenom Xenophon. Ker še nikoli nisem tega imena slišal, sem seveda postal silno radoveden in vstal, da bi pogledal, kaj to more biti. Sir Thomas je videl, kaj nameravam, in očitno je bilo, da mi hoče trud prihraniti ter mi sam ponuditi knjige v pregled. To me je pa še bolj podvzvalo, da sem hitro segel po prvem zvezku Xenophona, toda — o joj — mesto da bi knjigo potegnil iz predala, je zagrnela deska, na kateri je bilo v usnju in napis naslikanih ohih

16 zvezkov Xenophona, ter padla na črnilnik, ki je stal spodaj na mizi.

Zaman mi je Sir Friendly zatrjeval, da ni nobene škode; jaz nisem videl nič drugega kot črnilo, ki je curkalo na dragoceno perzijsko preprogo in komaj vedoč, kaj počnem, sem segel po moj žepni robec ter skušal ustaviti usodepolni tok črnila. Ko je bilo moje razburjenje na višku, je drugič zapel zvonec in lakaj je naznanil obed. To me je pa zopet zveselilo, ker sedaj ne bodo rekli, da nisem bil točen.

Ko smo korakali v jedilnico, sem imel čas, da sem svoje živce zopet nekoliko zbral in ko so me posadili med gospo Friendly in njeno najstarejšo hčerko, sem bil odločen, da se mi sedaj ne sme ničesar več pripetiti, kar bi mi škodovalo na ugledu. Od padca lesenega Xenophona mi je lice žarelo kot ogenj in ravnno sem postajal nekoliko hladnejši, ko se je nepričakovano zopet nekaj pripetilo.

Namreč, krožnik z juho sem postavil preveč na kraj mize in ko sem se Miss Dini priklonil, ker je pohvalila, da imam dober okus za vzorec modnega telovnika, sem vso vrolo juho zli sebi v naročje. Kljub temu, da so mi takoj priskočili na pomoč ter brisali mokroto z moje salonske obleke, vendar mi niso mogli odvzeti bolečin, katere sem občutil na životu. Par minut mi je bilo, kot da bi se nahajal v kakem kotlu. Toda spomnil sem se, kako je prej Sir Thomas prikril bolečino, ko sem mu stopil na kurje oko, zato sem tudi jaz junaško prenašal bolečino, kljub hihitanju mladih gosposkičen in služabništva.

Ne bom pripovedoval o nerodnostih, ki sem jih še napravil, kako sem razrezaval piščanca, kako ponujal jedila, ki so stala v moji bližini, prevrnil lonček z omako, stresel sol po mizi, kako je bilo, ko mi je žlica padla na tla in kako sem jo pobiral, pač pa naj povem le še zadnje dejanje tega mojega nesrečnega obiska.

Ravno sem držal na vilicah velik kos vročega pudinga, ko me je Miss Louisa Friendly prosila, da ji ponudim krožnik z golobom, ki je stal pred menoj. V naglici, komaj zavedajoč se, kaj počnem, sem zabasal v usta puding, ki je bil vroč kot žareče oglje. Sedaj pa ni bilo mogoče prikriti moje bolesti, oči so mi izstopile in ker si v trenutku nisem vedel drugače pomagati, sem celo stvar izpljunil na krožnik. Sir Thomas in dame so me pomilovale in vsakdo mi je svetoval kako drugačno sredstvo za omiljenje bolečin. Ta je rekel, da je najbolje olje, drugi zopet voda, vsi pa so bili edini v tem, da je vino najbolje; vino da izvléče ogenj. Ponudili so mi torej kozarec šerija, katerega sem hlastno vtil v usta. Toda groza in strah, kako naj povem posledice? Ali je bil lakaj tako neroden, ali je to storil pomotoma, ne vem, vem le to, da mi je podal kozarec najmočnejšega žganja. Nikdar nisem bil vajen močnih pijač, sedaj pa v moja usta, polna mehurjev in opeklin, tako močno pijačo! Kaj sem hotel storiti? Pogoltniti to morilno pijačo? Ne, pritisnil sem roko na usta in tiščal, kar sem mogel. Toda pri tem pa je žganje brizgalo med prsti po mizi in po vseh krožnikih. Služabniki so se smejali, hčere skrivale svoje, od smeha solzne oči za sklode, Sir Friendly pa je miril in opominjal. Toda, to še ni bilo vse.

Da bi si vsaj malo olajšal nezno stanje, sem nevede, kaj delam, segel po robec, da si obrišem pot na obrazu. Ker pa je bil robec od padca Xenophona še poln črnila, si lahko predstavljate, kakšen je bil moj obraz, ko sem ga obrisal. Bil sem pisan na vse strani, črne črte so potekale v vse smeri, tako da se sedaj tudi Sir Friendly ni mogel več vzdržati. On in gospa sta se pridružila splošnemu smehu, vse je bilo solzno od smeha, jaz pa sem planil od mize, hitel po hodniku k izhodu, grede še vratarja pohodil ter bežal proti domu, kot da bi bile vse furtje sveta za menoj.

V deželi klubov.

V Londonu so klubi, kakršnega si človek pač misli. Delavni stan ima brezštevila klubov. Svoj klub imajo natakarike, dražbeniki, kočijaži, vdove, muzikantje, anarhisti, verižniki, dimnikarji itd., vse brez konca. Treba bi bilo celo stran, da bi bilo mogoče samo imena klubov navesti. Eden najimenitnejših klubov službujočih slojev je »Yellowplushers« klub, katerega tvorijo lakaji in strežaji največjih bogatašev londonskega West Enda. Pravila tega kluba so zelo stroga. Nekega člana tega kluba so izključili, ker so ga videli, da je po glavnih ulicah mesta nosil pod pazduho zavoj. Razsodišče je reklo, da bi bil moral obtoženec, ako je že moral zavoj nositi, najeti avtomatometer in račun predložiti svojemu gospodarju. Klub dimnikarskih pomočnikov se tedensko enkrat sestane ter se posvetuje o umetnosti ometanja dimnikov. Kuharice imajo svoj klub in k mesečnim sestankom se shajajo v salonu neke aristokratije, katere je večino leta odsotna iz Londona. Na takih sestankih pretresajo krivice, katere so se jim pripetile v teku meseca od strani gospode.

Konkurenca v filmski industriji

Znano je, da je Evropa najboljši odjemalec za ameriške filme. Nemčija, kakor tudi druge evropske države, se trudijo, kako bi ta nepotreben uvoz omejile. Seveda je to mogoče le na ta način, da razvajeni kino-publiko nudi res kaj primernega kot zna to Amerika. Nemčija je napravila velikanski film »Metropolis«, katerega kažejo že tudi na Angleskem, (Ravnokar ga predvaja v Ljubljani tudi »Kino Dvorc«). V tem filmu je videti prorokovanje, kako bo leta 2027, torej čez sto let, kaj bo do takrat industrija in delo doprineslo, kako bo živel kapitalist v svojih nebotičnikih in kako delavec v svojem posebnem mestu — pod zemljo. 37.000 ljudi nastopa v tem filmu, ki je res nekaj veličastnega. Vsebinska filma je, kako kapitalist zahteva od delavca, da dela avtomatično, kot stroj, ne pa da dela tudi s sreem. Konec tega velikega filma, ki traja polne tri ure, je, kako velikanška delavska armada koraka proti katedrali in se na cerkvenih vratih pobotata delo in kapital. — Angleži s skrbjo gledajo na razvoj nemške filmske industrije in ugibajo, kako bi se uvozu uprli. A ker to ni kar tako lahko, tudi sami pripravljajo velike filme, ki bodo ustrezali vsaj približno k ameriški in sedaj nemški.

Cudežni otroci.

Ali so bili veliki možje že v otroških letih nenavadno razvitega duha? Temu se je mnogokrat oporekalo. Pred kratkim pa je doktorica Katarina Cox, profesorica na kalifornijski univerzi, podala poročilo kot rezultat raziskovanja otroške dobe 300 znanih genijev. V poročilu dokazuje, da je bila večina velikih mož že v mladosti nenavadno razvitega duha. Irec Jonathan Swift, velik satirik in pisatelj, ki je živel v 17. stoletju, je znal sv. pismo brati, ko je bil tri leta star. Mozart je komponiral menuet v starosti pet let, italijanski pesnik Tasso je znal govoriti, ko še ni bil šest mesecev star. Prvo mesto v vrsti otroških genijev pa zavzema pri navedeni doktorici angleški filozof John Stuart Mill, umrl 1873. Ta je v starosti petih let z lady Spencer živahno razpravljal o zaslugah angleških vojskovodij Wellingtona in Marlborougha. Ko je bil star šest let, je spisal zgodovino Rima in govoril kot učenjak. Z osmimi leti je dajal pouk v latinščini. Doktorica Cox pravi, da je našla pri vseh teh veleumih kot najmarkantnejšo potezo brezobzirno vztrajnost.

Mehaničen uradnik.

Vedno hitreje se bliža čas, ko povprečnemu uradniku ne bo potreba nikake višje izobrazbe. Dandanes velik del uradniškega posla napravijo stroji in ni več daleč dan, ko mu ne bo treba drugega kot pritisniti na ta ali oni gumb, in stroj bo s sigurno natančnostjo izvršil najraznovrstnejše račune itd. Vzemimo današnji računski stroj. Ta seštevja, odšteva itd. V sekundi opravi to, za kar bi človek rabil celo uro, ali še več. Takoj odgovori stroj, ako hočeš vedeti, koliko stane n. pr. 376 in pol tucata tega ali onega blaga; po 27% dinarja s 5 % skonta. Samo tu pa tam po en gumb in vreteno zasukati, pa je natančen račun tu. In kakšen napredek so v zadnjem času napravili pisalni stroji! Nekj Anglež je pred kratkim iznašel stroj, ki piše z vsako znano pisavo. Normalno piše z latinskimi črkami, namreč angleško, pa pritisneš na gumb in pokažejo se gotške črke za nemški jezik. Zopet majhen premik, pa piše stroj z grškimi znamenji, potem indijskimi in celo kitajskimi. In vse to z enim samim strojem.

Pečenka soma.

»Ali je pečenka dobra?« — »Izborna!« — »Toda telečja ni, pač pa od soma.« — To je sedaj v Ameriki novost. V vsakem hotelu in restavraciji ga je mogoče dobiti. Le temu se čudijo, kako da so šele sedaj prišli na to, da je som tako izborna jed, boljša od vsake pojedine. Ena petina soma je užitnega. Petdeset čevljev dolg som tehta deset ton. Razlikuje se od vola v tem, da je njegovo meso povsod enako dobro in ne kot pri volu, da je ta ali oni del boljši. Na Japonskem že dolgo časa uživajo meso soma, celo jezik je užiten. Tehta do 500 kg. Srce tehta poldrugo tono in to imajo Japonci posebno v čislju. Povprečno da

som iz Tihega oceana 15 ton dobrega mesa, kar bi bilo enako 500 ovcam ali 100 volom. Pravijo, da znajo ameriški kuhinjski umetniki somovo meso tako prirediti, da kdor ni poučen o tem, ga sploh ne bo razločil od govejega.

Zdravi bolniki.

V Coningsby na Angleskem je pred par dnevi neka žena praznovala svoj stoti rojstni dan. Je sicer že 19 let slepa, drugače pa popolnoma zdrava. To ne bi bilo končno nič izvanrednega, saj o sličnih slučajih slišimo pogostokrat. Zanimivo pri tej ženi je le to, da ji je zdravnik povedal, ko je bila stara 18 let, da so ji ena pluća odpovedala in da diha samo z desnimi. Ako je temu v resnici tako, potem so imela tekom 82 let ta pluća mnogo opraviti.

Znani angleški slikar živali, Thomas Cooper, je v lastni biografiji zapisal, da mu je zdravnik svetoval, ko je bil 49 let star, naj pusti slikanje, ker nima več živeti kot kvečjemu še eno leto. Toda Cooper zdravnika ni poslušal, pač pa šel s svojo paleto iz mesta, se naselil na kmetih ter slikal zunaj na prostem. Živel je popolnoma preprosto. Umrl je star 101 leto.

Tasmania, otok južno Avstralije, je menda najbolj zdrav kraj na svetu. Neka parobrodna družba je po zdravniškem nasvetu poslala tja mladega kapitana, kateremu zdravnik niso prisodili niti eno leto življenja. Družba je kapitanu določila tudi izvanredno visoko pokojnino, češ, saj je ne bo dolgo užival. Pokojnino pa je od zdravnikov na smrt obsojeni kapitan vlekel 83 let. Umrl je na Tasmaniji šele pred par leti in sicer star 104 leta.

* * *

+ Cilinder-klobuk je iznašel 1797 znani londonski klobučar John Hetherington. Ko si ga je prvič nadel, ga je policija poklicala na odgovor in obsodila na globo 50 angleških funtov.

+ Prebivalci Islandije. Po statistiki živi na Islandiji okrog 80.000 ljudi. Sama Islandija pa lahko daje živil in hranil za 1 milijon prebivalcev.

+ Zlate ribice izvirajo iz Kitajske. So neka vrsta krapov. Radi svoje zlatorudeče barve so povsod zelo priljubljene kot sobni okraski. Razne vrste zlatih ribic so nastale po posebnih gojivnih metodah vzhodnoazijskih prebivalcev, ki so v tem pravi mojstri.

+ Najglobokejši premogovnik na svetu je v Chanslov-Chanfield v Kaliforniji. Globok je 2398 metrov.

+ Globokost Atlantskega morja. V Atlantskem oceanu polagajo nove kable. Pri otoku Sv. Helene so ugotovili, da se je globočina morja v zadnjih petih letih zmanjšala skoro za 3000 metrov.

+ Električne ure v Pragi. Mestni občinski svet praški bo v Pragi zgradil 60 novih električnih ur. Dosedaj jih je bilo 40, ki so pa bile v takem stanju, da niso odgovarjale svojim namenom.

+ Stroj za stenografiranje. Poročali smo že, da je Francoz Grandjean iznašel stroj, ki ne piše samo posameznih črk, ampak cele besede. Stroj deluje tako, da se ne tipkajo vse črke, ampak se odvečne črke izpuste in se napišejo samo kombinacije črk. V francoskem parlamentu so te stroje že uvedli. V Oslo so ustanovili šolo, na kateri se poučuje uporaba teh strojev. Učenec, ki se je vadil sto ur, more z veliko lahkoto napisati v minuti sto besed. Razlika od navadnega stenograma je ta, da tega stenograma ni treba prepisovati.

+ Največja globočina morja je po najnovjših raziskavanjih pri Filipinih. Ta globočina znaša 10.500 metrov.

+ Največja knjiga na svetu je zemljepisni atlas, katerega so leta 1660 amsterdamski trgovci darovali angleškemu kralju Karlu II. Knjiga je visoka 1.45 m, 68 cm široka in 1.5 m debela. Shranjena je v londonskem muzeju.

+ Krompir in solna kislina. Ako položimo krompir v solno kislino, postane krompir po dolgem času trd kot marmor. Z najboljšim nožem ni mogoče olupiti niti koščka.

+ Mline na veter so iznašli v Aziji. Najprej so jih začeli uporabljati na veliki ravnini Iran, kjer je veliko pomanjkanje vode. Evropski potniki so jih opazili tam okrog leta 900. V Evropo so jih prinesli križarji okrog leta 1040. V literaturi se mline na veter omenjajo prvič leta 1105.

+ Na Spitsbergih ne zraste nobena rastlina višje kot 5 cm. Ker so tam ogromne množine premoga, so morali biti tam pred tisočletji ogromni gozdovi.

+ Najbogatejši in najrevnejše dežele na svetu. Prebivalec Severne Amerike ima letno povprečno 120.000 Din dohodkov, Anglež ima 93.600 Din, Belgijec 64.000 Din, Francoz 54 tisoč dinarjev, Švica 48.000 Din, Kitajec 4800 dinarjev, Indijec 3600 Din. Kitajci in Indijci so torej najrevnejši ljudje na svetu.

+ Potapljači se potopijo navadno 60 metrov globoko. Ako gredo globlje, je vodni pritisk tako silen, da se ne počutijo več dobro. To globočino so dosegli tudi že s starimi aparati. Najnovejši aparati pa dajejo možnost priti celo do 200 metrov globoko.

+ Liter mleka ima v sebi ravno toliko hranil kot 2600 gramov ohrovtja, 2000 gramov zelenega graha, 1400 gramov jabolk, 750 gramov teletine, 600 gramov govejega mesa, 8 parov klobas, 9 kurjih jajc, 400 gramov svinjskega mesa ali 200 gramov makaronov.

+ Čudovito jezero. V nemški vzhodni Afriki je čudovito jezero Ruqua, ki je svoječasno vpadlo za 200 metrov. To je ugotovil raziskovalec Egon Kirschstein. Nad sedanjo gladino je v višini 200 metrov našel apnenec in druge podobne snovi, ki so mogle nastati samo kot usedline. Iz tega je sklepal, da je moralo jezero pred leti biti 200 metrov višje. Enako je vpadlo tudi Nyassa jezero. Iz tega sklepa Kirschstein, da sta obe jezera pod zemljo med seboj zvezani.

HERTHA (DUNAJ) : ILIRIJA.

Igrišče Ilirije 17. in 18. t. m. ob 15.30 — predigri ob 14: prvenstveni tekmi Jadran : Slovan in Jadran : Ilirija.

V nedeljo in ponedeljek se odigrata v Ljubljani dve veliki mednarodni nogometni tekmi. Program izpolnjujeta dve važni domači prvenstveni tekmi. I. team Ilirije ima za protivnika oba dni kompletno I. moštvo dunajske Herthe, enega najbolj znanih reprezentantov dunajskega profesionalnega nogometa. Hertha beleži letos vrsto lepih rezultatov proti najboljšim dunajskim in nekaterim znanim češkoslovaškim klubom, ki so dokaz za njeno izvanredno kvaliteto in ki jamčijo, da se bo nudil ljubljanski sportni publiko o praznikih odličnih internacionalni sport, tako proti W. A. C. 8:1, Sportklubu 1:0, Hakoah 2:2, Rudolfs-Hügel-u 5:1, Moravski Slaviji 4:1, Bratislavi 1:1. V Herthi igra avstrijska internacionalca Ostricek (goalman) in Dietrich (desni back), madžarski internacionalca Pruha (centerhalf) in reprezentančni dunajski igralci Witschel (levi back), Schlosser (levi half), Listopad - Kettner (desno krilo). Razume se, da Ilirija proti temu moštvu ne bo imela lahkega stališča, ker se doslej še ni pokazala v pravi formi. Z moštvom, ki ga ima letos na razpolago, pa bo vseeno sposobna postaviti tudi za renomirane dunajske profesionalne nevarnega nasprotnika. Z izjemo Ladota Zupančiča bo vporabila na praznike vse svoje najboljšje moči, med njimi Pleša, Martinaka, Zemljaka, Čirovića itd. — Obe prvenstveni tekmi, ki se vršita kot predtekmi, spadata v osmo kolo prvenstvene sezone 1926-27 in sta odločilnega pomena za končni placement v prvenstveni tabeli LNP. Za njima sledita še dva kola.

Sportni teden

Na oslabelosti srca je umrl jockey G. Archibald; za tri kilograme je hotel v kratkem shujšati, narava prevelikemu naporu ni bila kos. Bil je med najuspešnejših jahačev, jahal je v Ameriki, na Nemškem, Špankem, Angleskem. Najboljše njegovo leto je bilo leto 1924, 52 zmag.

Na Danskem so dobile ženske prvo svojo visoko šolo za telesno vzgojo; prvega tečajja se udeležuje 100 učiteljic.

O nogometu smo v »Slov.« obširno govorili 12. t. m. in 13. t. m. Pridenemo še: v boju angleške lige ima sedaj New Castle 49 točk, Sunderland in Huddersfield po 46. B. A. C. je premagal v Novem Sadu Volvodino 3:0. — Zadnjič smo pisali, da je gledalo tekmo med Angleži in Škoti 100.000 gledavcev. Na Angleskem je večkrat tako. A tudi kontinent prihaja počasi za Anglijo; pri štirih tekmah na Nemškem je bilo navzočih 110.000 gledavcev, pri tekmi med Avstrijo in Ogrsko na Dunaju pa 45.000.

Suzana a bo igrala v majniku par iger na Angleskem, in bo njena skupina zaslužila vsak dan 1000 funtov = 275.000 Din. To je denar! Maja gre Suzana tudi na Norveško. Dunajčani pa ne morejo spraviti toliko denarja skupaj, da bi jo vsaj za en dan spravili na Dunaj. Saj ni čudno. Suzana je popolna profesionalka, Tilden je pa amater ameriškega kova. Sedaj so tudi Avstrali vrgli krinko z obraza in dovoljujejo boje med amateri in profesionalci; razlika itak ni velika. Tilden se je moral po hudem boju ukloniti Alonzu, a to je bilo v halli; na prostem zmeraj Tilden zmaga. — Karel Koželuh je premagal brata Jana 6:1 in 6:4. Karel ima za letos velik načrt: najprvo bo treniral Berlinčane, nato angleškega lorda Westminstera, dalje dunajski Parkklub in bo slednjič učil tenis še v Stockholmu. — V seznamu italijanskih prvakov tenisa je Morpurgo na prvem mestu.

300 ameriških sportnikov bo nastopilo na olimpiadi v Amsterdamu; na lastni lažji se bodo pripeljali tja in bodo med olimpiado tudi ves čas slaneli na nji. Vsak dan pronikne kakšno poročilo o novih ameriških lahkoatletskih rekordih, temeljito se pripravljajo. Nič manj Nemci; doslej so imeli v Nemškem stadionu v Berlinu 114 tečajev s 335 udeleženci; sadovi se morajo poznati. Glej tudi včerajšnjo »Slovenca«. Ameriko bo zasopel na olimpiadi tudi Paddock, že prav pridno treni-

+ Sultani in pisalni stroji. Pisalni stroji niso še bili dolgo v rabi, ko je takratni turški sultan izdal irado (povelje), da naj se vsi pisalni stroji, ki se nahajajo v Turčiji, uničijo. Kot vzrok je navedel, da ni mogoče ugotoviti pisma, s čemer se daje prilika širjenju protidržavnih s strojem pisanih letakov.

+ V južnem morju raste morska trava, ki je večja kot velikanj v kalifornijskih gozdovih. Travo uporabljajo za vrvi. Stebla namreč posuše in spletejo iz njih vrvi.

Sport

ra; 29. in 30. t. m. se udeležijo izbirnih tekem univerze Pennsylvania. Pri teh tekmah nastopi tudi po svetu okoli potujoči angleški lord Burghley, pravak v teku čez lese. Drug Amerikanec, de Mar, je v Baltimore v maratonskem teku 42 km dosegel lepi čas 2:43:49.8. Wide je pa tekel 1 miljo v 4:15, ne dosti več kot je svetovni rekord. Poleti enkrat se bodo na Dunaju zopet udarili Nurmii, Wide in Peltzer, in tudi Francoza Baraton in Martin bosta prišla tja. V Rimu se bodo 21. t. m. kosali v lahkoatletskem boju Poljaki in Italijani. — Kako dobro znata hoditi Nemca Schwab in Siwert, smo pisali 14. t. m. Ponovimo, da je Švica Schwab prehodil v Berlinu 25 km v 2 urah 5 minutah in 12.2 sekundah, svetovni rekord; Nemec Siwert je bil pol metra za njim. Njega čas 2:05:12.4 je nemški rekord. — Iz Londona v Brighton (ob morju) je 86 km; angleška vrsta je pretekla to razdaljo v 4:41:17. Še Finca Maekijä bomo zapisali; na daljavo brez zaleta je skočil 3.275 m daleč, v troskoku z morda je dosegel 9.785 metra.

Dunajski »Kraftsportverband« praznuje letos 35 letnico. V proslavo so priredili na Dunaju tudi tekmo med dunajskimi in praškimi atleti; zmagali so gostitelji, odlikovali so se Kladler, Haas in Hipfinger. — Čudne novice prihajajo iz Kanade; beremo, da je predlagal predsednik tamonje tekoatletske zveze mednarodni zvezi, naj črta Caouttova a 2 rekordi: 90 kg poleg z levico in 137.5 kg obojerno težno. Nismo pa še brali, zakaj to.

Vršijo se rokoborbne tekme na Dunaju. V Pragi in v Münchenu. Omenimo zmago Steinbacha nad Bahnom in zmago Francoza Chevaliera nad Čehom Mrno.

Rösemann je že v 32 sekundah potolkel Baricka k. o.; Schmeling je v 8 rundi prisilil Charlesa, da je odnehal. — Capablanca je tekom enega meseca z najbolj napornim duševnim delom (šah) zaslužil 2000 dolarjev. Dempsey je pa v zadnjem boju, s Tunneyem, v eni minuti zaslužil 2400 dolarjev. Takšen je sedaj svet.

Osnabrück ni med večjimi nemškimi mesti, nekaj nad 90.000 prebivalcev ima, pa si je zgradil letos že drugo kopališče na prostem; 10.000 m² meri to kopališče, 50 m daleč lahko plavaš, za neplavače je namenjen poseben prostor, skakači z deske imajo svoj zaliv, vse je iz železobetona. To bi bila izborna pavalnica za Weissmuellerja in Borgia; neprestano tekmuje. W. je plaval 100 yardov v 51.4, 200 y v 2:10.8, B. 200 m v 2:13, W. 500 yardov v 5:28.4, doslej Borg 5:31.4; vidimo da zahaja B. v Weissmuellerjeve šprinterske razdalje, ta pa v Borgove srednje razdalje. — Edita Jensen je bila neprestano 24 ur v vodi, plaval je in počivala je. — Naša jugoslovanska pavalna zveza bo priredila balkansko pavalno olimpiado. — Dobro se še spominjamo, kako je plaval 17 letni Young čez kanal Catalina, v 15 urah in 45 minutah; te dni ga je pa prekosil doslej popolnoma neznan Loonval, v 15:11.

Sestredno dirko v Izarzu sta dobila Mac Namara in Aerts; znana dirkač Wambst in Lacquehay sta bila šele na 9 mestu. — Angleži ne bodo dirkali po nemškem Nürnberg-Ringu, ker so čististi amateri, tam bodo pa tekmovali amateri in profesionali v lepi slogi. Na to čistost amaterstvo pa ne verjamejo vsi. — Chesiju, ki je zmagal v cestni dirki iz Milana v San Remo, je poslal Mussolini pozdravno brozjavko. — »Rund um München«, 250 km, je prevozil Italijan Belloni v 8:48:47; v vrsti amaterov je pa vozil krajšo razdaljo, 185 km, Schmidt v 6:23:02.

Dirka Targa Florio, oddelek za motorna kolesa, 324 km, je v splošni vrsti dobil Nemec Köppen v 5:33:44.4; v drugi kategoriji pa Nemeč Geisler. — Japonci bodo v 10 letih zgradili 8000 km avtomobilnih cest, stroški 2800 milijonov dinarjev.

Vse polno novih aviativnih rekordov so potrdili; za splošnost ni zanimivega, ker so to razne kategorije itd. — Italijani so najprvo kričali, da so Pinedov hidroplan zažgali nasprotniki fašistov; nato se je izkazalo, da je nekdo slučajno vrgel gorečo vžgalico v vodo, po kateri je plaval benec. Pinedo so ponudili Amerikanci drug hidroplan; vzlet ga je in je letel do Velikega oceana. Tam bo menda počakal na novega italijanskega, ki je že na potu.

Radio

PROGRAMI:

Zagreb 310, Breslau 322.6, Praga 348.9, Frankfurt a. M. 428.6, Brno 441.2, Rim 449, Langenberg 468.8, Berlin 483.9, Dunaj 517.2, Varšava 980.

Nedelja, 17. aprila.

Zagreb: 20.30 vesela večerna glasba. — Breslau: 20.30 prenos iz Berlina: opereta »Das Dreimäderlhaus«, glasba Franza Schuberta. — Praga: 19.30 prenos iz Narodnih Divadlov: Smetanova »Prodana nevesta«. — Frankfurt: 19.30 Puccinijeva opera »Turandot«. — Brno: 19.30 prenos iz Prage. — Rim: 21.30 Selezione dell'opera in due atti »Il matrimonio segreto« di D. Cimarosa. — Langenberg: 19.30 Dortmund: Richarda Wagnerja »Tannhäuser und der Sängerkrieg auf der Wartburg«. — Berlin: 20.30 Schubertova »Das Dreimäderlhaus«. — Dunaj: 18.30 komorna glasba, Malcher-Quartett. 19.30 »Der Compagnon«, veseloigra Adolpha L'Arronge. — Varšava: 20.30 Audition pour tous.

Ponedeljek, 18. aprila.

Zagreb: 19.30 prenos operete iz zagrebškega operetnega gledališča. — Breslau: 20.30 prenos iz Hamburga, 21.30 Sylter-Kabarett. — Praga: 20.40 zabavni večer. — Frankfurt: 20.30 prenos z otoka Sylt: poskus pogovora z morskoga dna k letalu; 21.30 kabaretni večer. — Brno: 20.30 vesela recitacije in pesmi, 21.30 plesna godba. — Rim: 21.30 Gran-

de concerto strumentale col gentile concorso della violinista Maria Balbis. — Langenberg: 21.30 Köln: velikončni koncert, 23.15 plesna godba. — Berlin: 21.30 Sylter-Kabarett, nato plesna godba. — Dunaj: 19.30 komična opera »Der Postillon von Loujumeau« Adolpha Adama. — Varšava: 20.30 operna glasba.

Torek, 20. aprila.

Zagreb: 20.30 vesela večerna glasba. — Breslau: 21.30 koncert. — Praga: 20.40 koncert, 21.40 zabavna godba. — Frankfurt: 20.15 koncert komorne glasbe. — Brno: 20.45 Kreutzer-Sonate: Kudlacek (grosli), Kurz (klavir). 21.30 balajski orkester skupine »Moskva«. — Rim: 20.45 Concerto di musica leggera e di operetta. — Langenberg: 20.30 Josef-Plaut-Abend. — Berlin: 19.30 Halevyjeva opera »Zidinja«. — Dunaj: 20.05 velik koncert: večer avstrijskih skladateljev. — Varšava: 20.30 komorni koncert.

Sreda, 21. aprila.

Zagreb: 20.30 kabaretski večer. — Breslau: 20.30 »Der Dummkopfe« veseloigra Ludwiga Fulda. — Praga: 20.45 prenos iz Brna: vojaška godba. — Frankfurt: 21.15 »Potopljene zvone«, pravljčna igra Gerharta Hauptmanna. — Brno: 20.30 koncert 20.45 vojaški koncert. — Rim: 20.45 concerto strumentale e vocale. — Langenberg: 20.30 Köln: lahka glasba, 22.45 plesna godba. — Berlin: 21.30 veseli večer, 22.30 plesna godba. — Dunaj: 20.05 koncert Schubert-Schumann. — Varšava: 20.30 opereta »Bajadera«.

RADIO potreščine
v največji izbiri stajno v zalogi pri
FRANC BAR, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5 Telef. 407

Gospodarstvo

Živinoreja v naši državi.

V poljedelskem ministristvu smo dobili podatke o naši živinoreji v zadnjih treh letih, katere v naslednjem prvi objavljamo. Podatki za leto 1926. še niso sestavljeni.

Podatki veljajo vedno za stanje 31. decembra dotičnega leta.

Število konj v naši državi narašča, le z malim presledkom v letu 1924. Imeli smo leta 1923. 1.063.000 glav, leta 1924. 1.054.000 glav, leta 1925. 1.106.000 glav.

Od leta 1924. do 1925. je število konj naraslo za 52.000 komadov ali 5%.

Oslav so našli l. 1923. 95.000 komadov, l. 1924. 90.000, l. 1925. 95.000, mežgov in mul 15.000, oz. 14.000, oz. 14.500; bivolo 32.000, oz. 29.000, oz. 27.000 komadov.

Govedoreja nazaduje že par let sem stalno, vendar pa je nazadovanje od leta 1924. na 1925. manjše v primeri s prejšnjim letom. Bilo je goved

leta 1923. 3.870.000 glav,
leta 1924. 3.784.000 glav,
leta 1925. 3.768.000 glav.

Nasprotno pa prašičjereja napreduje. Tu je treba še opozoriti, da je število prašičev med letom znatno višje in da statistika zaradi termina 31. decembra vsakega leta ne podaja prav točne slike. Vendar pa je primerjava mogoča, ker se štetje vrši na isti dan vsako leto. Od leta 1924. na 1925. je število prašičev naraslo za 284.000 komadov ali za 11%, kar je razveseljiv pojav.

Stanje je bilo

leta 1923. 2.497.000 glav,
leta 1924. 2.518.000 glav,
leta 1925. 2.802.000 glav.

Tudi število ovč je zadnje leto naraslo in sicer za 288.000 komadov ali za 4%.

Ovc so našli

leta 1923. 7.639.000 glav,
leta 1924. 7.619.000 glav,
leta 1925. 7.907.000 glav.

Podobno je s kozami, kjer je njih število v zadnjem letu naraslo za 93.000 komadov ali za 5,4%.

Imeli smo v celi državi

leta 1923. 1.730.000 koz,
leta 1924. 1.718.000 koz,
leta 1925. 1.811.000 koz.

Število perutnine izkazuje stalno naraščanje; od leta 1923. na 1924. je naraslo za 736.000 komadov ali nekaj čez 5%, od leta 1924. na 1925. pa za 1.236.000 komadov ali za 8%.

Statistika izkazuje

leta 1923. 14.196.000 komadov,
leta 1924. 14.932.000 komadov,
leta 1925. 16.198.000 komadov.

Izredno narašča tudi število panjev v celi državi. Od leta 1923. na 1924. se je povečalo za 59.555 komadov ali za 12%; od leta 1924. na 1925. je bil prirastek slabši: 32.000 komadov ali samo za 6%.

Ugotovili so

leta 1923. 515.000 panjev,
leta 1924. 573.000 panjev,
leta 1925. 605.000 panjev.

V koliko so podatki ministristva točni, je težko ugotoviti, ker vodijo živinorejce pri dajanju podatkov o svoji živini tudi momenti, ki onemogočajo pravilno statistiko.

Za Slovenijo objavimo ob priliki podatke posebej.

Obupen boj za rešitev Trsta.

VPRAŠANJE PROSTE LUKE.

Trst, aprila.

»Piccolo — večerna izdaja — Trst prosta luka« so vpili tržaški kolporterji v torek zvečer. Tržačani so se za list trgali, »Piccolo« je naredil s to izdajo dobro kupčijo. Prijatelji, kava skoro zastoj, sladkor skoro zastoj, avtomobil za 6000 lir! Kdo ne bi vrgel za »Piccolo« 20 stotink? Na Bethlena, ki se je v Rimu pogajal, da vzame Trstu še tisto drobnico ogrskega prometa in ga usmeri na Reko, so Tržačani že v prvi navdušenosti pozabili. Malo jih je menda bilo, ki so ob tej vesti ohranili hladno kri.

Sreda. Jutranji listi pišejo o »dalekosežnem ukrepu, ki ga je mogla storiti le močna vlada, ki daje državnemu življenju vedno nove naloge veličine in na ta način dviga dušo Italijanov iz malenkostnih podeželskih zadev, tako da se prikaže globoka solidarnost med velikimi državnimi interesi, prosta vsake neplodne konkurenčne borbe«. Proč z neplodno konkurenco! Po sklepu ministrskega sveta se da tudi ostalim italijanskim lukam taka ureditev kakor jo ima Trst, t. j. tudi v teh pristaniščih se določeni pasovi proglasijo za »proste pasove« (zone franche); blago, ki prihaja iz inozemstva v te pasove, se ne zacarina. Industrijskim podjetjem vlada lahko dovoli, da v teh pasovih blago poljubno predelujejo, ne da bi plačala carino na uvoz iz inozemstva; enako dovoljenje lahko da vlada tudi industrijam izven prostih pasov. Vlada lahko razširi proste pasove, kjer že obstojijo, n. pr. v Trstu. Teh ugodnosti, ki stopijo v veljavo 1. jan. 1928, je deležnih 14 italijanskih pristanišč, vstevši Trst in Reko, za dobo 30 let.

Tržačani so kmalu razumeli, polagoma so se tudi domače gospodinjice dale prepričati, da ne bo nič s kavo poceni. Kajti ne gre morda

za proglasitev Trsta za prosto mesto, ampak samo za navadno razširjenje že obstoječega »prostega pasu«, ako bo to sploh potrebno. Dokler se bo blago nahajalo v »prostem pasu«, bo carine prosto; kakor hitro pa se nameni konsumu, bo treba plačati zanje carino. Kava bo stala še vedno 40 lir, sladkor 7.50, in čisto navaden avto 25.000 lir. Navdušenje je v Trstu kmalu pleglo.

Kljub temu, da sta se šla tržaška senatorja Pitacco in Segre zahvalit prometnemu ministru Ciano za novi ukrep, je zelo dvomljivo, da bi se mogel z njim Trst rešiti. Za tranzitni promet tržaška »prosta luka« (punto franco) s svojimi ogromnimi javnimi skladišči zadostuje v današnji velikosti. Tržačani bi bili srečni, ko bi se promet tako dvignil, da bi prišlo v porabo te ogromne naprave. Časi iz l. 1924., ko je bila tržaška luka radi nemira v Hamburgu preobložena in ni mogla zmagati dela, se menda ne povrnejo več. Za povečanje »proste cone« radi tranzitnega prometa samega na sebi Tržačani gotovo ne bodo nadlegovali vlade. Ostane še vprašanje industrije v »prostem pasu«.

V tem pogledu pa je gotovo težko dati določen, bodisi pozitiven ali negativen odgovor. Iz ministrovega poročila k novemu dekretu prav lahko razberemo, da je ital. vlada izdala ta ukrep prav z namenom, da bi dvignila ta pristanišča potom industrije, ki naj bi se razvila v pristaniščih. Italijanska industrija razpolaga s ceneno delavno močjo; saj je prav radi tega lahko dala življenja industrijam, za katere nima sicer nikake naravne podlage. Poskrbimo še in sicer s tem, da industrijam v 14 največjih pristaniščih dovolimo carine prost uvoz surovin, da dobi naša industrija še surovine poceni, pa bo dana možnost naši industriji, da bo producirala še ceneje in tako lažje konkurirala s tujo ter jo izpodrinila ne samo na italijanskih tleh, ampak tudi na tujih; tako se odprejo nove poti nacionalni ekspanziji skozi pristanišča, vplivna sfera italijanskih pristanišč se razširi in s tem tudi promet avtomatično dvigne. V svojem poročilu poudarja prometni minister, da je treba predvsem razviti eksportno industrijo in to v pristaniščih, ki pridejo v prvi vrsti v poštev za izvoz. Industrije, ki že obstojajo v drugih italijanskih mestih, ne bodo trpele radi konkurence industrijskih podjetij v »prostih pasovih«, ker bo moralo blago, producirano v »prostih pasovih«, plačati dopolnilno carino, kakor hitro pride v domači konsum. Tudi konkurenca v izvozu se izključi na ta način, da vlada ne bo dala dovoljenja za ustanovitev v »prostih pasovih« takih industrij, ki bi škodovala že obstoječim. Katere so te industrije? Prav to je najtežje vprašanje spriču industrijske krize v Italiji. Težke industrije ima Italija že preveč in jo morejo le visoke carine rešiti pred poginom; ladjedelnice, ki bi prišle tu v prvi vrsti v poštev, nimajo več naročil. Minister Ciano je rešil to vprašanje silno problematično; v svojem poročilu namreč navaja med novimi industrijami, ki naj bi se razvile v »prostih conah«, industrije kave, volne, bombaža, jute in kož.

Je-li dana možnost, da se v Trstu razvijejo te industrije in sicer do stopnje, da se tržaška luka dvigne na nekdanjo višino? Prometa s kavo novi vladni ukrep ne bo dvignil; kava se v tržaški prosti luki že danes carine prosto obdeluje (čisti in barva). Kdaj naj se v Trstu tekstilna industrija tako razvije, da bo mogla konkurirati lombardski? Kdaj naj bodoča tržaška tekstilna industrija izpodrine lombardsko in češko, ki sta osvojili tržaško zaledje? Tovarno jute Trst že ima, a ne uspeva prav sijajno.

Trst si od novega vladnega ukrepa ne more veliko obetati. Če eno ali drugo industrijsko podjetje dobi dovoljenje, da uvaža surovine carine prosto, se s tem usoda Trsta ne reši. Vladni ukrep je bil izdan pod pritiskom silne kampanje tržaških magnatov po italijanskem časopisu, a bo drugim pristani-

ščem — razen Genove, Benetk in še par drugih pristanišč italijanske luke nimajo prostih con (punti franchi), v katerih se sme tudi nezacarinjeno blago obdelovati — gotovo več koristil kakor Trstu. Priznati pa je treba, da Tržačani ne mirujejo in tudi fašistovska vlada se trudi, da bi rešila Trst. Človek dobi vtis, da išče fašizem rešitve, ki so sicer v skladu z njegovo ideologijo; fašizem hoče forsirati razvoj Trsta in Reke, pristanišč, ki jim je bila usoda zapečaten v trenutku, ko jih je Italija sama odrezala od naravnega ozadja. Se pod Avstrijo je Trst komaj konkuriral Hamburgu, kako naj konkurira danes? Romunija je vzela svoj kos, Poljska drugi. Jugoslavija tretji tržaškega in reškega ozadja. Poleg tega računajo Tržačani že na »Anschluß«, ki prinese Trstu nov udarec. In od svojega naravnega ozadja je Trst ločen s pravim kitajskim zidom, ki ga tvorijo naravnost drakonske odredbe glede potnih listov, v Trstu gospodari ultranacionalistični fašizem, »ki mu imena tujcev stonirajo«! — ski.

Carina na rotacijski papir. Na navedbo v večerajšnji številki našega lista, da je uživala naša domača papirna industrija doslej previsoko carinsko zaščito, nam sporočajo Združene papirnice Vevče, Gorčane in Medvode d. d. v Ljubljani, da je znala uvozna carina na rotacijski papir pred njeno ukinitvijo pri nas Din 1.32, odn. Din 0.66 na kilogram, dočim znaša v Češkoslovaški Din 1.42, v Avstriji pa Din 0.90 na kilogram. Obe slednji državi imata močno razvito papirno industrijo ter izvažata dve tretjini svoje produkcije v inozemstvo. Naša sedanja uvozna carina na rotacijski papir znaša 11 par na kilogram ter le maskira možnost svobodnega uvoza tujega izdelka, ker niti ne izenači za večji znesek nižjih prevoznih stroškov, ki jih imajo tuje inozemske tovarne po donavski vodni poti, od onih, ki jih mora plačati domača tovarna za prevoz po domači železnici.

Dobava mesa za vojaštvo. Včeraj se je zglasil v našem uredništvu načelnik Mešarske zadruge v Ljubljani g. Franc Lavtinar in nas opozoril na naden dobavo mesa za vojaštvo. Kakor n. pr. v Zagrebu tako so tudi v Ljubljani domači obrtniki od te dobave izključeni, kljub temu, da morejo nuditi meso po nižjih cenah kakor pa zunanji dobavitelji. Tako se je v Zagrebu dogodil slučaj, da je morala komisija zavreči veliko dobavljeno živino, ker ni odgovarjala dobavnim pogojem, ker so tuji izvenmesni dobavitelji hoteli dobavljati manj vredno meso. Ob tej priliki se je tudi v zagrebškem časopisu povdralo, da bi se morala dobava vršiti tako, da bi se je mogli udeležiti tudi mestni obrtniki. Naši obrtniki zahtevajo, da se tudi njih upošteva pri državnih dobavah, ko ima država z drugimi dobavitelji velike neprihke. Tozadevno bodo naši obrtniki šli do našega parlamentarnega zastopstva, da jim pomaga v njih upravičenih težnjah.

Mlinski trust v naši državi? Zagrebška in Vojvodinska Zveza mlinov sta pred nedavnim začeli akcije za ustanovitev mlinskega trusta cele države; momentano se vrše tozadevna poganjanja, o katerih pa nimamo še konkretnih podatkov.

Borza

Dne 15. aprila.

DENAR.

Zagreb. V današnjem prostem prometu so bili zabeleženi sledeči tečaji: Berlin 13.515 (13.50 do 13.58), Italija 282.5 (284.12—286.12), London 276.60 den. (276.20—277), New York 56.85 den. (56.75 do 56.95), Pariz 223—223.50 (222.40—224.40), Dunaj 8.015—8.07 (8.032—8.0332), Curih 10.955 (10.94 do 10.97).

Curih. (Prost promet) Belgrad 9.13 (9.13), Berlin 123.22 (123.20), Italija 25.65 (26.10), London 25.25 (25.25 bl.), New York 519.90 (519.875 bl.), Pariz 20.36 (20.55875), Praga 15.40 (15.40), Sofija 3.75 (3.76 den.), Dunaj 73.10 (73.12).

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. 7% invest. posojilo 86.50—87, vojna odškodnina 341—342, zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 195—197, Ljublj. kreditna 150 den., Merkantilna 99—100, Praštediona 850 den., Kred. zavod 160—170, Trbovlje 450 bl., Vevče 135 den., Stavbna 55—65, Šešir 104 den.

Zagreb. V današnjem prostem prometu so notirali: 7% invest. posoj. 86.75—87, vojna odškodnina 342.

Živinski in kramarski sejm
v SEMIČU se vrši 23. aprila
in ne 26. aprila 1927, ker je
26. aprila 1927 v Metliki.

Posebni oddelki za gospode

Klobuki
Perilo
Kravate
Modne
Potrebščine
Plekenine
Palice
Dežniki
i.t.d.

A. Šinkovec nait. **K. Soss**
Ljubljana Merlinski trg

Telički in prašički

se smejejo. Redite jih z dragoceno maščobo v mleku.

Podjeten gospodar kupi najmodernejši
POSNEMALNIK „Alfa Separator“

Teličke in prašičke redi s POSNETIM MLEKOM — iz SMETANE izdeluje PRESNO MASLO z visoko ceno. Tako doseže največji dohodek.

Naročite takoj posnemalnik pri generalnem zastopstvu „Alfa Separator“

A. PENIČ, ZAGREB, Gunduličeva ulica 63.

Zastopstvo za Slovenijo

MLEKARNA KRISTOF

Ljubljana, So. Petra cesta št. 60.

Živčno bolni in oslabei

od duševnega in telesnega dela izmučeni — rabite LECITHIN-kroglice z železom! Stekleničica 24 Din. Izdeluje in razpošilja v natančnim navodilom samo:

Lekarna Mr. STANKO HOCEVAR.

Vrhnika št. 23.

Kostanjev

taninski les

najtočnejše plačilo, običajne dimenzije, celoletne dobave — KUPI ZA NAJVIŠJE CENE:

FRANC KUPNIK - Podplat.

Ponudite hlode: orehove, brestove, javorjeve, hrastove in bukove.

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da je naš iskreno ljubljeni oče, ozir. stari oče in soprog, gospod

I. N. Potočnik

kroj. mojster in posestnik

danes dne 15. aprila ob 11 dopoldne, v starosti 77 let po daljšem bohotanju, previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega rajnega se bo vršil na Vel. nedeljo, dne 17. aprila ob 6. uri popoldne iz hiše žalosti, Klanec št. 61 na Zale.

Kamnik, 15. aprila 1927.

ŽALUJOČI OSTALI.

Zahvala

Za odkritosrčne izraze sožalja, za podarjeno cvetje in vence ter za spremstvo na zadnji poti ob priliki težke izgube preljube soproge in mamice, gospe

Julijane Rupnikove

izrekamo tem potom vsem najprisknejšo zahvalo. — Sv. maša zadušnica se bo darovala v torek po velikonoči, 19. aprila, ob 7 zjutraj v cerkvi svetega Jakoba.

Ljubljana, dne 12. aprila 1927.

Zalujoči ostali.

Na mrtvaškem odru leži naš ljubljani brat oziroma stric, gospod

LOVRO BERGANT

posestnik in gostilničar v Kamniku

katere je preminul danes v starosti 74 let ob 3. uri zjutraj, previden s svetimi zakramenti, pripravljen za sprejem pri Vsemogočem.

Pogreb dragega rajnega se bo vršil na velikonočno nedeljo ob 5. uri pop. iz hiše žalosti, Samostanska ulica št. 47.

Blag mu spomin!

V Kamniku, dne 15. aprila 1927.

Žalujoči ostali.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrsta 1-50 Din ali vsaka beseda 50 Din. Najmanjši oglaševalski račun 100 Din. Oglaševalci se morajo prijaviti pri redakciji »Slovenca« najpozneje 10 dni pred izidom. Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe iščejo

ZAGOVODIA

Išče stalnega mesta, zmožen vseh žagarskih opravil, kakor polnojarmanikov, vencijskih, krožnih žag, verz, v mehkih in trdem lesu in tudi v kalkulatorski stroki. Spridela na razpolago. Gre tudi izven Slovenije. — Naslov v upravi: št. 2833

Pošteno dekle

Išče mesta k mirni družini. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2918.

Stalno službo išče

mizar

pri kakšnem višjem gospodu ali podjetju za hišnega mizarja. — Naslov v upravi lista pod št. 2367.

Gošpodarji, gospodinjice!

Kadar potrebujete kakšnega POSLA za hišnogospodinjstva dela, obrnite se na »Poselsko zvezo« - Ljubljana, Stari trg 2/I. Za odgovor znamko!

Trgovcem, podjetjem itd.,

ki nimajo lastnega pisarniškega osebja, urejajo in vodi knjigovodstvo prvovrstnih strokovnjakov! Pride tudi na deželo! — Vprašanja pod: »Brez personala« št. 2785 na upravo lista.

GOSPODIČNA

z mnogoletno trg. prakso, z dobrih izprijčevali, poštena in zanesljiva, katera lahko dobi samost. obrtno pravico, želi mesto prodajalke ali b'ajničarke v trgovini. Gre tudi na deželo. — Cenj. ponudbe prosijo na upravo lista pod »Zanesljiv«.

Gospodična

majša moč, s trg. šolo, išče primerne službe — tudi na deželi. — Naslov Ptujška gora 19. 2928

Stavbeni polir

z večletno prakso, zelo trezen in zanesljiv, prosi službe. — Ponudbe na podružnico »Slovenca«, Celje, pod »Zanesljiv«.

Kuharica

dobra, išče službe k enemu ali več gospodom. — Cenj. dopise pod: »Poštena« na upravo lista.

STALNO SLUŽBO IŠČE

mizar

pri kakšnem višjem gospodu ali podjetju za hišnega mizarja. — Naslov v upravi lista pod št. 2987.

Kolar. pomočnik

išče službe. — JOŽE ZUPAN, Nomenj št. 28, p. Boh. Bistrica. 2964

PRODAJALKA

izurjena v vseh strokah, želi mesto v trgovini. — Naslov v upravi lista pod »Savinčanka« št. 3026.

Proste službe

HOTELSKO SOBARICO, izučb., z dobr. spridčevali, kavicje zmožno, sprejme hotel štrukelj. Predstaviti se je osebno. 2950

Mizar. vajenca

14—15 let starega sprejme Alojzij UDRI, mizar v Preddvoru, Gor. 2863

Iščemo agilne, zanesljive

ZASTOPNIKE predvsem trgov. potnike, ki so dobro vpeljani, v svrhu prodaje državnih srečk. — Resne ponudbe pod šifro: »Sigurne dohodek« 1402 na upravo.

KONTORISTA-

korespondenta in dva pisarniška PRAKTIKANTA sprejme industrijsko podjetje v Ljubljani. Ponudbe na Pošto predal 120.

MANJSE POSESTVO

vzajem v najem, katero naj bi bilo dobro ali vsaj deloma obdelano, z lepo stanovanjsko hišo in pritliklinami. Najraje v bližini mesta ali železnice na štajerskem. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod šifro »Takoj« št. 2935.

Posestva

Enodružin. hišo

z vrtom in električ. razsvetljavo. prodam. Kupcu stanovanje takoj na razpolago. — Poizve se v trgovini KUŠAR, Dravje, p. št. Vid nad Ljubljano.

Posestvo

preko 36 orolov veliko, z vsemi potrebnimi stavbami, nahajajoče se v Slov. goricah, se pod zelo ugodnimi pogoji prodaja. Informacije daje: Mestna hranilnica v Mariboru.

SODNA DRAŽBA

malega zemljišča z gostilno in pripravnimi hišami za obrt ali trgovino — v Topolah št. 18 p. Menčur bo pri okrajni sodnji v Kamniku dne 20. aprila t. l. ob pol 10 dopoldne. Pojasnila pri sodišču v Kamniku, pri Mestni hranilnici ljubljanski in pri dr. Ženkotu, odvetniku v Kranju. 2860

HIŠO ali VILO

z vrtom kupim v Ljubljani ali bližnjem predmestju, samo v zdravi solnčni leži. Ponudbe z navedbo skrajne cene na upravo »Slovenca« pod: »Plačam takoj« št. 2373.

Prodajam

lepo hišo

v sredini Ljubljane — s trgovskimi prostori in 2 večjimi stanovanji. — Dopise prosim pod »409.000« na upravo »Slovenca«.

Napredaj ali pa v najem

hiša in strojna v Mošenju, p. Moravče. — Franc Smrkolj. 2874

Trgovska HIŠA

na najboljši promet. kraju Rog. Slatine je napredaj. — Podrobnejša pojasnila daje Josip Simon. Strassmajerova 113 - Osijek 1.

Kupim enodruž. VILO

z vrtom v ljublj. predmestju. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod šifro »Dejnar takoj«. 3020

Kupim hišo

v Ljubljani ali okolici za 50—100.000 Din. — Naslov v upr. lista pod št. 3011.

DRUŽINSKO HIŠO

z vodovodom in električ. razsvetljavo, prodam. Zraven še eno poslopje, soba, perilnica in hlev. — Vrt, sadje ter vin. trta. — Radvanjska cesta št. 10, Maribor. 2961

KMETIJE

hiše, gostilne, trg. hiše, žage, mlins, vile prodaja na štajerskem posredov. Zagorski - Maribor, Tattenbachova ulica 19.

Dvostanovanjsko hišo

kupim: po 2 sobi, 2 kuhinji s pritliklinami, po možnosti hlevi in kleti in najmanj do 2000 m² zemlje v ravnam. Tudi okolica Ljubljane. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »R. Z. M.« 3018

HIŠA V LUČAH

z gostilno in trgovino. roprej podružnica trdnice Zanier, napredaj s hlevom, skladiščem, ledenikom, vrtom, mlino, travnikom in gozdom. Pojasnila daje g. Fran Roblek, žalec. 3025

2 dvonadstropni hiši

v predmestju Celja, ob glavni cesti in železnici, se skupaj ali posamezno cene in pod ugodnimi plačili. — Pogoji prodaja. V hiši je samo spodnja etaža za vsako podjetje, trgovino, obrt ali industrijo razpoložljiva prostora 2x200 m², dve vel. dvorišči, vodovod, elektrika in drugo. Natančnejša pojasnila daje: Ig. Toplak, Celje — Breč 14. 3027

6 panjev čebel

kranjskih, plemenjakov — prodam. — IGN. MARN, Šmartno p. Ljubli. št. 21.

Hišo v Ljubljani, eno-

nadstropno, prodam za 75.000 Din. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 2998.

Lepo posestvo

z dobro vpeljano gostilno v Gorjah na Gorenškem, se prodaja. Gostilna leži v kar najboljši promet. kraj ob izhodu iz Vintgarja in donaja lepe dohodeke. — Natančnejša pojasnila daje lastnik Anton Kržnik, Zg. Gorje pri Bledu.

Hišo novo, prodam ob

Dunajski cesti - pri Ljubljani Stozice. Kapital 50.000 Din. ostalo po dogovoru pri F. JERKO, Črnuče, p. Ježica. 2977

USNJARILJO s prodajalno

in trgu, 110.000 Din. in POSESTVICE, lepa poslopja, 55.000 Din. prodaja Zagorski - Maribor, Tattenbachova ulica 19.

Koloprodač

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah — erne, uvalit, Ljubljana Wolfova ulica št. 4

HLODE

hrastove in smrekove kupuje parna žaga V. SAGNETTI, Ljubljana

Kupim ca. 500 m rabljenih

tračnic

5—7 cm viš. Plačam takoj. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2795.

Kupim staro, tudi pokvarjeno ali razdrto

motorno kolo

ali pomožni MOTOR. Ponudbe na A. CEH — Kamnik, Šutna. 2819

Petelina

velike domače pasme, z barve spreminjajočim se perjem in košatim repom ter 2 kurti kupi takoj učni zavod za nagačenje. — Ponudbe z navedbo kraja in cene je poslati upravi »Slovenca« pod šifro: »Petelin 3«. 2899

Lepe hlode

suhe, večje množino, 4 do 6 m dolžine, za takojšnje dobavo, prodam. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 2830.

Razpisujemo

dobavo 120 m³

Jamskega lesa.

— Ponudbe je vložiti do 28. aprila 1927. — Direktor državnega rudnika ZABUKOVCA, p. Griže, dne 14. aprila 1927.

RAVNE PREKLJE

kupim: od 3 1/2 m naprej. Celje, Gaberje št. 21.

Kdo kupi?

Otroški voziček

ponikljan, za lež in sedenje, napredaj za 40 D. Mestri trg št. 9/L

LANDAVER

dobro ohranjen, se prodaja. Hotel Štrukelj, Ljubljana.

Več A. Z. panjev

s čebelami, močno založenimi, že v medišču nastavljenimi, in čebeljak za 36 Z. p. prodaja VAL. JAKELJ — Lahoviče, p. Komenda. 2509

KROMPIR

zdrav, prebran — nekaj vagonov, ima še za oddati »KMETIJSKA ZADRUGA« V PTUJU.

IABOLČNIK

iz prvovrstnih jabolk — preskrbi vsako množino po zmerni ceni Matija ARH, Svečina pri Mariboru, Slov. gorice.

KROMPIR

Oneida, semenski, nudim iz škofješke okolice. — Cena pri odjemu celega vagona Din 160.—, pri manjšem odjemu Din 165 franko škofja Loka. Ivan Augustin.

6 panjev čebel

kranjskih, plemenjakov — prodam. — IGN. MARN, Šmartno p. Ljubli. št. 21.

Oskrbništvo Fazine D. M.

v Polju odda dva para mladih konj

4 in 5 let — amerik. in pol angl. pasme. 2883

Brzjav. droge

smrekove, borove in jelove — nadalje hrastove podnice 280x53 in III. razred, hrastove pruge hrastove pilote — in hrastova drva prodaja M. OBRAN — Maribor, Tattenbachova ul. 2730

100.000 smrekovih sadik

se prodaja. — Naslov pove uprava lista pod št. 2971.

KLAVIR

dobro ohranjen, poceni prodam. — Naslov pove uprava lista pod št. 2976.

2 kontrabasa

1/2 zelo dobra, prodam za 1000 in 1500 Din. Grošelj, Černetova ulica 304 (16). Ljubljana VII. 2978

Nagelne

ameriške - velikocvetne, sadike za okno in vrt, 10 komadov 20 Din, razpošila v vsaki množini vrtnarstvo IVAN JEMEC — Maribor. 2036

Dobro ohranjen kovaško

orodje nov cilindar širok, napredaj. Ljubljana, Poljarska cesta 59.

Ugodno prodam

več odprtih lop iz zdravega lesa, pripravljenih za gospodar. poslopja in ostrejša novih hiš.

Ivan Ogrin,

stavbeno podjetje, Ljubljana, Gruberjevo n. 8.

JAJCA za valenje

od štajerskih in sulmdolških kokoši ter od velikih gosi, rac in puranov vedno pri Greiner, Maribor, Gosposka ul. 2.

VRTNICE

visoke in nizke, trajnice, lepotočno grmovje, gomolje, dalije, kane, gladijole, navadne in dvojnate begonije, amarilisi, tuberoze, različne rastline in cvetlice za okras vrtnih gredic, balkonov, dvoran itd. priporoča Ivan ŠIMENC, vrtnar, Ljubljana, Gradišče št. 12. 2715

SPALNICA

mehka, žimnati modroci, in otomane, vse novo, zaradi selitve poceni napredaj. — Sodarska steza št. 2, nad sv. Florijanom.

LANDAVER

v dobrem stanju prodam. Naslov v upravi: št. 2882

Napredaj je poceni nov

otroški voziček

Kolodvorska ulica št. 8.

SLADKA KRMA,

sušinka in PES-ČUVAJ, napredaj. Celje, Gaberje št. 21. 3025

STEDILNIK

močan, dobro ohranjen, s 3 luknjami, prodam takoj. — SKERJANEC, p. Radomlje. 2890

Franc Vrtačnik

polaganje parketnih desic in čiščenje starih parketnih tal. Ljubljana, Dunajska cesta 9. 2995

Nasa obrt

»RIMSKE TOPLICE« SLOVENIJA

radioaktivno termalno kopališče izbrano proti revmi, iščanju, ženskimi in živčnim boleznim. Penzija v pred sezoni 60, v glavni 80 Din. — Pojasnila daje ravnateljstvo. 2959

KOVTRI bombažna, vol-

neni in svilena VATA izdelovanje in popravila. Rožna ulica 19. 2993

Urejevanje GROBOV

Pavel Šimenc, pokopališki vrtnar, se priporoča za obhajanje in oskrbovanje grobov s cvetlicami, pozneje pa z lepimi tepihi različnih vzorcev, tudi pri prostih, po nizkih cenah. Vrtnice, nizke in visoke, vrtnice plezalke ter ciprese itd. CVETLIČARNA na Sv. Petra cesti št. 33 ima vedno sveže in suhe vence, trakove in šopke. Oskrbni cvetl. aranžmaje. Vsak dan sveže cvetie!

Pletilni stroji

patent »Ideal« do sedaj neprekinljivo šival. stroji za pletenine, navijalni in krtačni aparati, železne mizice in druge potrebščine vedno v zalogi. — Pouk s stanovanjem v hiši FRANK KOS, Ljubljana, Židovska ulica 5

Kemična pralnica

in barvanje oblek v najrazličnejših barvah in vrstje do 10 v najnižjih cenah pri najnižjih cenah

ANTON BOG

Selenburgova ulica 6/L. Tovarna Vič-Glince

Lekarna dr. G. PICCOLI

Ljubljana, Dunajska cesta 6. pripr. roča želodčno tinkturo, katera krepi želodec in učinkuje odvajalno. Naročila se točno izvršujejo

ŠTAMPILJE E

GRAVEUR

ANT. ČERNE

Ljubljana in

Kongresni trg 10

Žimnice

modroce, posteljne mreže,

želez postelje (zložljive),

otomane, divane in druge

tapetniste izdelke dobite

najceneje pri RUDOLFU

RADOVANU, (apetniko,

Kriev trg št. 7 (poleg

Mestnega doma).

GLASOVIRJE

IN HARMONIJE

uglasulcem, popravilam strokovno in ceno: Tudi potujem. Narocajte po dopisnici na G. JARJEK, Ljubljana Wolfova ulica 11

1 DINAR CENEJE

toči za praznike pristna dolenski, štajerski, dalmatinski vina v Bežigradski kleti ZALOKAR, Einspielerjeva ulica 15.

POHIŠTVO

Dve šperani spalnice, jesenovi, in dve jedilnici, hrastovi, črno politirani, po nizki ceni napredaj. — FRANC TOMŠIČ, mizarstvo — Zgornji Kečelj, Dev. Mar. v Polju.

100 D nagrade

je mogoče vsakemu dobiti dnevno. — Pišite s prilogo znamke 2 Din na: J. OTRIN, Rovte, Logatec.

Elektrotehnično podjetje

Jože Markež

JESENICE 54,

se priporoča za vsa v to

stroko spadajoča dela

Za POMLA-

DANSKO setev

dobite pri FRAN PO- GAČNIKU — Ljubljana, Dunajska cesta št. 36, ČESKI SEMENSKI OVES, grahor, CRNO

J. Stjepušin
Sisek
priročila, knjige,
pismenice, raz-
stave, stave,
cele in vse
potrebščine
za vsa
glasila
odlično
na pariski
razstavi
Desetki franko, razstavi

Stanovanje
SOSTANOVALEC
se sprejme k boljšemu go-
spodu, na željo tudi s
brano, z 20. aprilom ali
1. majem. - Naslov pove
uprava lista pod št. 2941.

Stanovanje
4 sob s vsemi pritlikalnimi
(kopalnica, jedilno, ahran-
bo itd.) - v središču mesta,
se laže in dobro plača za
mirno stranko (3 osebe) za
tako ali do 1. avgusta t. l.
Ponudbe pod »Komfortabilno
stanovanje« na upravo lista.

Dve STANOVANJI
oddam takoj. - Istotam
dam 3 gospodom sobo s
posteljami (100 Din za
osebo). - Naslov v upravi
pod: »Odrasli« št. 2914.

Zamenjam
svoje stanovanje v mestu,
2 sobi in kuhinji, ki stane
70 Din mesečno, za enako
ali večje. - Ponudbe pod
»Zamenjava« upravi lista.

SOSTANOVALEC
se sprejme k enemu go-
spodu v sobo s posebnim
vhodom. - Naslov pove
uprava lista pod št. 2980.

Ženitbe
Slaščičarski mojster
mlad, želi znanja z go-
spodično z nekaj premo-
ženja zaradi ženitve. -
Samo resne ponudbe pod
»Slaščičar« upravi »Slo-
venca« v Mariboru.

Poizvedbe
Pes se je izgubil, ovč-
je pasme. Sliši na
ime »Hajduke«. Proti do-
bri nagradi naj se odda
g. Mišiču, puškariju, Kranj.

Svarilo. Naznanjam
cenj. občin-
stvu, da nisem več plač-
nik za nastale dolgove,
bodisi v trgovinah ali go-
stilnah, od Pavla Kebra,
užitkar (preje Peroniki),
Sv. Anton na Pohorju. -
Franc Kremijak, posest-
nik, Sv. Anton n. Pohorju

VELIKONOČNO
darilo
tudi še lepše kot je
KOLO in ŠIVAL. STROJ
dobite pri TOMBOLI
»DOM UBOGIH«. -
Srečke samo po D 250.

POZOR! posestniki bencinmotorjev in tovornih avtomobilov. Glasom
odredbe gen. direkcije davkov z dne 31. marca 1927 dobijo
od dne 1. aprila 1927 naprej vsi posestniki motorjev za pogon obrtnih,
industrijskih in poljedelskih strojev

bencin trošarine prosto!
Priporočamo se za dobavo trošarine prostega bencina po Din 4.—
pri 1 kg ceneje od zatrošarinjenega!
Dravogradska rafinerija mineralnega olja,
d. z o. z., Dravograd. Edini dobavitelji trošarine prostega bencina Slovenije.

Trgovci, ki žele zadovoljiti svoje odjemalce
prodajajo samo kozarce in
aparate znamenite znamke **WECK**
Letos znatno znižane cene! Zahlevajte cenik
Tovarniška zaloga pri
FRUCTUS, LJUBLJANA, Krekov trg 10/1

Priporočajo se DELIKATESNA TRGOVINA
Maribor — Aleksandrova cesta 31 — v bližini glavnega kolodvora
Velika izbira vedno svežega delikatesnega blaga ter vedno svežega peciva
od prvostopne trgovine V. Bizjak in drug. Rogaska Slatina. Na drobno in
debelo po originalnih trgovinskih cenah! — Istotako se priporočajo
ZAJUTRKOVALNICA in VINARNA
s pristnimi domačimi in dalmatinskimi vini ter prvostopnim odprtim pivom
iz Maribora. — Z odličnim spoštovanjem
FRANC KURINČIČ — MARIBOR.

Avtomobilisti!
Posestniki motornih koles in biciklov!
V vašem interesu vas prosim za cenjeni obisk. — Strokovno in po
tovarniški ceni boste postreženi le pri trdkih
„MAGNETO“
KARL DADIEU — mehanik, MARIBOR, Dravska ulica št. 10.

Zaloga raznovrstnih »BOSCH« - predmetov, kakor: magnetov, strojnih
razsvetljav, starterjev, kakor tudi nadomestkov, kot: nažigalcev itd. —
»Dinamo razsvetljava za kolesa«. — Akumulatorji in nadomestki kakor tudi
popravila in napolnjenje. — Vsa v to stroko spadajoča popravila se izvr-
šujejo strokovno in vestno po specialni delavnici našo in solidno

Tovarniška zaloga pohištva
se priporoča za nakup in vabi na ogled
Andrej Kregar, St. Vid n. Ljubljano
nasproti kolodvora Vižmarje

Samo še danes
velikonočna prodaja čevljev
„DOKO“
po globoko znižanih cenah.
TRGOVINA „DOKO“
Prešernova ulica št. 9
dvoršče.

Prodamo
Dieselmotor 30 HP
Vojnovič & Cie — Ljubljana - Vič

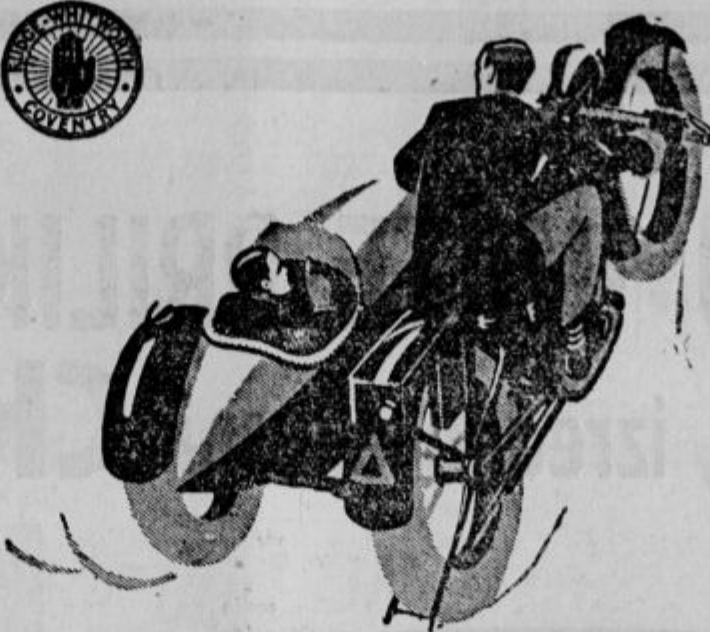
Vabilo
na XVIII. sejo uprav. odbora „Kranil-
nice kmečkih občin v Ljubljani“
ki se vrši

dne 4. maja 1927 ob 15. uri (3. uri) pop. v
sejni dvorani Zadržne gospodarske banke,
d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta.

- Dnevni red:**
1. Čitanje zapisnika XVII. seje uprav-
nega odbora.
2. Poročilo ravnateljstva o poslovanju
v XVI. upravnem letu.
3. Poročilo pregledovalnega odseka.
4. Odobritev računskega zaključka za
upravno leto 1926.
5. Slučajnosti.

JANEZ DEBELJAK I. r.,
t. ž. predsednik upravnega odbora.

Duco ličanje
avtomobilov
Avtogaraže
Josip Stupica,
Slomškova ul. 6.
Telefon št. 2826.

Angl. motorna kola RUDGE-WHITWORTH

4 O. H. V. ventili
automat. mazanje
zamenjalna kolesa
4 hitrosti
pat. spoj. zavora
balon pneu
Ocarinjeno, feo Ljubljana Din 17.500

GENERALNO ZASTOPSTVO AUTOZAVODI E. ROSA, LJUBLJANA

KLISARNA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
LJUBLJANA

IZVRŠUJE ENOBARVNE IN
VEČBARVNE FOTOTIPIJE,
ENOBARVNE, VEČBARVNE
AUTOTIPIJE, KOMBINI-
RANE KLISEJE ZA NAV-
DEN IN NAJFINEJSI PAPIR
KLISEJE PO PERORISIM,
SLIKAH IN RISBAH, RO-
KOPISIM IN FOTOGRA-
FIJAH ZA RAZGLEDNICE,
REKLAM. SLIKE, VINJETE

Prostovoljna dražba.
Frančiška Cirman razprodaja na veliki pone-
deljek dne 18. t. m. ob 9. uri dopoldne travnike ob
Glinšci nad Knezovo opekarno pri Kosezah, in opol-
dne svoje gozde pod Toškim čelom, zaraščene s ko-
stanjem in smrekovino. Nato se prodajajo še gozdi
od Toškega čela proti St. Vidu. 2983

Poravnajte
naročnino!

Da so naši proizvodi prvovrstni, je **DOKAZ** da so si osvojili v veliki meri sve-
tovni trg tako, da vidite danes kamor prihajate osebne, trgovske dvo-, štiri- in šest
sedežne in tovarne avtomobile od pol do pet tonske, ki vršijo na vseh cestah in
pod najtežjimi pogoji svojo službo v zadovoljstvo njih posestnikov.

Rezervni deli pri vseh zastopnikih vedno v zalogi. Radi tega se obrnite
pred nabavo kateregakoli avtomobila na ZASTOPSTVO

SOC. an. FIAT in SOC. an. SPA TORINO
TRIUMPH-AUTO, družba z o. z., LJUBLJANA
Pisarna in skladišče delov: Aleksandrova cesta št. 3.
Garaže, bencinska pumpa, olje: Celovška cesta 38.
Telefon int. 21—87.

Luksuzne
type:
509 A
503
507
512
519 B

Tovorne
type:
509 AF
503 F
507 F
25 C-10
30 in 31

Ceniki in ilustracije na razpolago. Priporočila so neštevil lastniki naših voz.

Vsem svojim cenjenim odjemalcem
želim
prav srečne
velikonočne
praznike
Ivan Čarman,
trgovina in tovarna „Doko čevljev“
Ljubljana,
Prešernova ulica št. 9 dvorišče.

Lutzove peči
in štedilniki

so najboljši, najtrpežnejši
in najcenejši!
Nič popravil! Nobenega dima!
Prihranek na kurivu ogromen!

Naša tovarna izdeluje originalne
Lutzove emajlne peči (okrogle in
štirioglate), kamne, emajlne in la-
kirane štedilnike naprave za segre-
vanje vode za kopalnice v zvezi
s štedilnikom in emajlne
tablice in napise

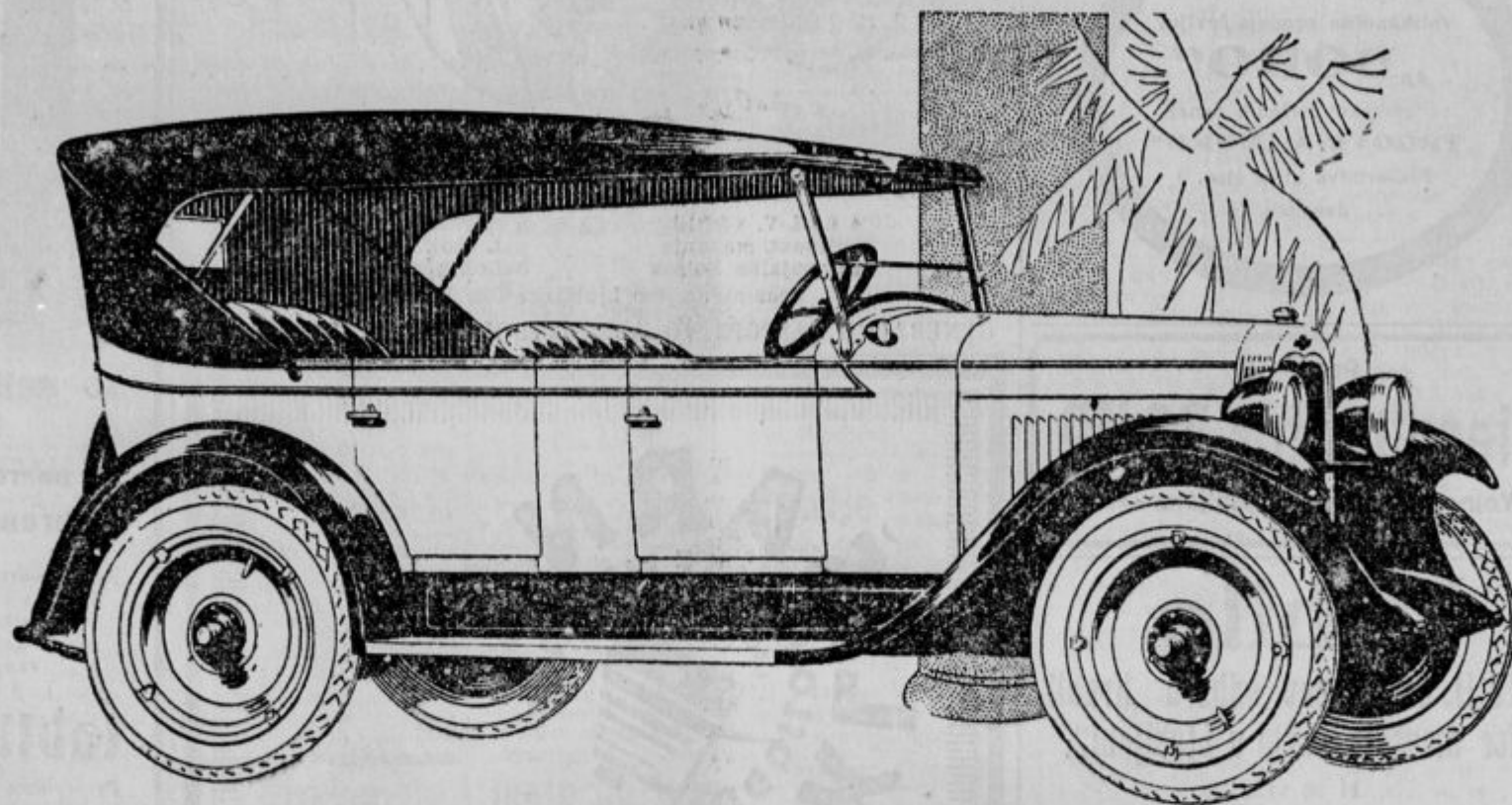
Priporočamo svetovno znane
proizvode, ki jih izdeluje naša
tovarna edina v Jugoslaviji, so-
lido, lepo in trpežno, in vabimo
cenj. interese, da osebno ogle-
dajo v tovarni našo veliko zalogo

Tvornica emajliranih peči LUTZ d. d.
Ljubljana,
Šiška, Frankopanska ulica št. 21
blizu Gorenjskega kolodvora

Trgovina
Marija Rogelj
Ljubljana, Sv. Petra cesta 26
(poleg Kolodvorske ulice)

ima za pomladansko sezono krasno izbiro
štofov, delenov, kambiakov in šifonov. Sirova
svila in plavina, belo in rjavo platno za
rjuhe. Izgotovljeni plašči, obleke in perilo.
Vse domači izdelek, po izredno nizkih cenah.

SEDAJ IMATE PRILIKO NABAVITI SI ta najnovejši, izredno okusni **CHEVROLET**

v najlepšem izvodu modela 1927
DOBAVA PROMPTNA

Sedaj Vam je omogočeno, da brez velikih izdatkov nabavite avtomobil, kateri ima vse znake lepote velikih in dragih vozov, v stilu, tmenosti in elegance pristopen samo onim, kateri so bili pripravljeni plačati mnogokratno večje svote. Danes prinašamo mi CHEVROLET model 1927 in to ne samo najlepši v zgodovini CHEVROLET-a, temveč v vrsti z drugimi avtomobili tako samosvoj v silhueti in tako krasni in trajni DUCO barvi, da smo sigurni, da proglasite CHEVROLET-a najelegantnejšim avtomobilom svoje kategorije.

Samo nedosežni porast popularnosti CHEVROLET-a in racionalizacija dosežena ogromnim obsegom produkcije — omogočila je prodajo teh dovršenih avtomobilov po tako nizkih cenah. Nove linije karoserije in blatnikov dajo našemu vozu vnanjost, katere je izvala povsod, kjer se je pokazal, iskren entuziazem.

SIGURNO DELO MOTORJA:

Dovršen je vedno siguren motor CHEVROLET-a z od zgoraj krmarenimi ventili, s svojim sigurnim sistemom hlajenja in elastični prenos moči potom menjanja na 3 brzine.

Dodan je najnovejši A. C. čistilec za zrak in A. C. filter za olje, kateri zagotavlja dolgotrajnost

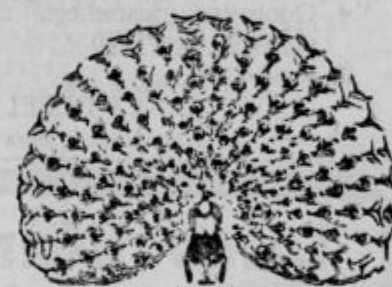
motorja, boljše obratovanje in večjo ekonomičnost, ker te naprave izključujejo dohod nečistoče v notranjost motorja, katere povzroča razne defekte.

CELA VRSTA NADALJNIH IZPOPOLNITEV V OBLIKI SE OPAZI TAKOJ. Povdarjamo nekoliko teh novih naprav: Novi, masivni okvir hladilnika, kateri ni podvržen rji — novi blatniki iz enega komada — novi, rekonstruirani reflektorji in svetilke ob strani — nova in težka stopa na deska — novi nosači za rezervno pnevmatiko — nova, popolna naprava instrumentov na armaturni deski — ključavnica za volan — Stop signal — nova naprava na tanku za merjenje benzina — etc.

Zahtevajte vse te nove naprave na drugih fabrikatih, pa jih najdete samo na veliko dražjih avtomobilih. — Nekatere od teh naprav so znaki kvalitete najdražjih avtomobilov na svetu. Poselite še danes našega CHEVROLET zastopnika in oglejte si novi CHEVROLET model.

IZDELEK GENERAL MOTORS LTD. NEW-YORK

Preizkusite vse te nove naprave na samem vozu. Prekrasno grajen, ekonomičen, tih in miren v pogonu. Vi boste ponosni, da posedujete tak avtomobil in morete ga tudi posedovati.

VRLO ZMERNI STROŠKI POGONA IN CENE!

Obratovalni stroški CHEVROLET-a so najnižji od vseh vozov njegovega razreda na svetu. Cene so mnogo nižje, kot bi Vi smatrali za tako dovršen avto, kot je n. pr. naš prvovrsten TOURING. — **KATERI STANE SAMO DIN 56.000—**, za 1½ tonski TRUCK CHASSIS, ROADSTER, COACH, COUPE, SPORT-CABRIOLET, SEDAN & LANDAU SEDAN. Izvolite zahtevati ponudbe od našega zastopnika.

CHEVROLET

»AUTO-OMNIA«, Beograd, Kr. Aleksandra 11-13.
Sarajevo, Aleksandrova 68.
Podzastopniki: Skoplje, Bitolj,
Niš, Mostar, Gruž in Peč.

V. & M. Barešić & Co.
Centrala in glavno skladišče rezervnih delov:
Zagreb: Kukuvičeva ulica 30.
Podružnica: Ljubljana, Dunajska cesta 12.

»VEL-AUTO«, Dušan Zečević, Novi Sad, Aleksandrova 6.
Podzastopstvo: Subotica.

Vsi rezervni deli stalno na skladišču našega zastopnika

➡ Najbolja kvaliteta po najnižji ceni ➡

GENERAL MOTORS NEAR EAST S. A., ALEXANDRIA

Ivan Pregelj:

„Pulver und Blei“

(Velikonočna črta s Tolminskega.)

Tisto že veste, kdo pa kaj je bil gospod Tomaž. Tomaž Rutar, fajmošter na Mostu pri Sveti Luciji, Čiginjec po rodu, duša tolminska, dedec srdit in grčav, kakor da je skozi soldaške šibe šel, Pulver und Blei! Za veliki petek je pridigal, pa je tako povedal, da je vsa cerkev vekdla in tulila v usmiljenju do krščanskega Boga, mlada štota in čeče, pobje, dedci in babe, Pulver und Blei, le Zlatoper iz Modreja ne, ki je menil, da je gluh na eno uho, pa je bil na obe, Pulver und Blei. To o gospodu Tomažu veste. Pa čujte še, kako je gospod Tomaž pridigal za velikonočni torek, ko je pri Sveti Luciji na Mostu »štmaver« ali eden sedmerih letnih sejmov, ki jih Volčani Mostarjem priznati nočejo, četudi so prav radi gospoda Tomaža v pravdi proti tem »štmaverom« prepadli, Pulver und Blei, kar pa je že druga povest...

Na velikonočni torek torej. Cerkev svete Lucije ob desetih se napolnila domačini pa še sejmarji od Slapu in Trebuše, od Ponikev in iz Grape, od Rutov na volčansko in na baško stran. Gospod Tomaž sam je imel tri goste: vikarja idrijskega, kurata iz Roč in gospoda iz Melcev. Mašo je prepustil idrijskemu, pridigati pa je hotel sam — Pulver und Blei. Bidek in nič več podobni sebi, kakor je bil za veliki petek, je stopil na leco, pokleknil, molil, bral iz apostolskega dejanja v trinajstem in iz evangelija po svetem Luki v štirindvajsetem poglavju od šestintridesete do sedemintridesete vrste. Potem pa je začel:

»Aleluja, aleluja — po tolminsko bi rekel — juhujuj!« »Kaj pa vriskajo, kaj pa vpijejo? Surrexit, aleluja! vstal je od smrti, juhujuj! Kaj, kaj? Tomaž! Fajmošter Tomaž! Ali si spal ali si pa bil pijan? Da nič ne veš pa se čudiš, zakaj vpijejo in vriskajo! Lej, vsi tvoji farani, Mostarji, Modrečani, Ložani, Kozmeričarji in Bačarji, vsi Trebušarji, vsi Idričani, vsi Graparji in Rutarji vedo in vriskajo: surrexit, aleluja — vstal je — juhujuj! Tomaž, fajmošter Tomaž! Saj nisi spal in, hvala Bogu, tudi napil se ga nisi — le nič ne majaj z glavo, Lovre, nisi se ga! Zakaj pa ne vriskaš? Surrexit, aleluja — vstal je, juhujuj!«

»Ne vriskam,« je pribil gospod Tomaž kakor z betom, »ne vriskam, pa če je Gospod stokrat surrexit, aleluja — juhujuj; ne vriskam, ker sem Tomaž, ker sem prav po besedi neverni Tomaž, za ta velikonočni torek, Bog mi odpusti — trikrat neverni fajmošter Tomaž.«

Srepa je preletel pridigar s pogledom vso srenjo v cerkvi, od mlade štote na stopnicah pred obhajilnikom, mimo čeh in bab pod seboj do pobov in dedcev zadaj na koru in pod korom ob kropilnikih. Še po stopnicah v zakristijo je pogledal. Potem je nadaljeval:

»Neverni Tomaž, sem rekel, in moj Gospod Bog tu na križu ob meni, On me razume, kaj hočem reči. Boste takoj slišali tudi vi vsi brez Zlatoperja, Pulver — Bog pomagaj in sveti križ, da je gluh, sem hotel reči... Neverni fajmošter Tomaž.«

Z veliko modrikasto ruto si je obrisal čelo, ki se mu je bilo orosilo.

»Neverni Tomaž zaradi vas,« je nadaljeval, »en sam ajdovski človek v vsej cerkvi pri sveti maši, oblevni fajmošter Tomaž. Res je. En sam, kakor zadnjič za veliki petek en sam, ki se mu Kristus smilil ni in se jokal ni, Zlatoper, ki je gluh. Pa kako je gluh? Na obe! Pa kako sem neveren? Na eno stran. Za tega svetega tu na križu ob sebi nisem neveren. Za vse druge pa gluh kakor buka, neveren ko hudir, za vse vas, za vse kralje sveta, za vse galjote in biriče, za kmeta, gospodo in za malharje, ki jih žro uši, neveren, še sam zase, pa vriskajmo, če smemo, če moremo: aleluja — juhujuj! Neveren,« je udaril s pestjo, »da je res, kar vpijejo, da je res, kako smo vstali prav za stanovilno z Gospodom našim križanim, Pulver — aleluja — ojejeje!«

Umiril se je za trenutek in dejal uče:

»Resurrexi et adhuc tecum sum, aleluja, — vstal sem in sem še s teboj, juhujuj! Takole slišim svetega pevca, pa ne slišim prav. Resurrexi et adhuc non tecum sum — vstal sem, pa že nisem več s teboj, ojejeje! Tole slišim, ubogi neverni mostarski fajmošter Tomaž!«

Pogledal je po cerkvi, kakor da išče. Pokazal je med otroke.

»Vstal je in je še z menoj! Ti, Pucarjeva Mičca, povej! Ali je res vstal? Saj si vesela! Pa usta polna pogače imaš? Pa v cerkvi? Povej no, če veš, če moreš, ki si še precej nedolžna stvar! Pulver — ha! Ne moreš! Polna usta imaš! Pa vriskajmo: resurrexit, aleluja — vstal je, juhujuj!«

Med fanti je iskal propovednik.

»Ti močni, Sirkov Tone, ala! Vstal je, videl si, povej! Molčiš? Si že pozabil? Mar ti je še kaj, ali spi v grobu ali pa že za sodbo živi. Oklice si plačal, zato ti gre na vrisk, pa Lucija tam na levi ti je mar. Le čaj! Je boš še sit, zaradi Boga, ki je vstal, pa nisi vstal z njim, aleluja — ojejeje!«

Gospod Tomaž je zopet iskal nove žrtve svoji sveti jezi. Potem je vzkliknil:

»Kaj bi vas še preizkušal. Saj vse vidim, kako se skrivate prednjim za pleča. Nisem birič. Pa imejte svoj mir. Jaz vem svoje. Poglejmo, povprašajmo, če živi nič ne reste, še mrtve, ki zaradi posvetnega več vriskati ne morejo! K svetemu Mavru z menoj! Govorite grobovi! Vstal je in vi živite z Njim! Zivijo, slišim. Ojeje! Pa kaj godrnjajo? Da bi radi vstali pa jim pokora ne da. Ljudje! Čujte vaše mrtve. Po svetih mašah vpijejo, ki jih jim, pilakarji brezsrčni, utrgujete, kakor plačo botegarju na sejmu. Lepo vstajenje, zares! Vriskajmo! Resurrexi et adhuc nobiscum est — vstal je in je še z nami, juhujuj!«

Gospod Tomaž si je moral zopet obrisati potno čelo. Vsa cerkev je koprnela v tišini in trpela zaradi vernih duš, ki pomoči kličejo. Ne ene žale misli glede sebe jim ni prebudil gospod Tomaž.

»Vstal je Gospod, v nas, v naših dušah pa ni vstal!« je klical in tožil: »Duša nesrečna! Kaj pa ti pomaga eno vstajenje za veliki četrtek, če se še za velikonočni ponedeljek dvakrat nazaj v greh obališ. Kaj ti pomaga ena solza zaradi križanega Kristusa, če ga pa koj nato zopet z gajlo užgeš in na Golgota podiš! Arna! Snoči si bil spet pijan! Tev! Danes zjutraj ob šestih sem te slišal, da si spet kravo in babo klel! Baba! Kakor pred spovedjo jeziš svojega dedca! Kakor pred velikim četrtkom jo tepeš, siroto neumno, galjot modrejski! Pa otrokom, lep zgled jim dajete vi, starši, lepo jih učite, Pulver — in še mene dražite, da je moja velika noč puhla, Bog mi odpusti pravični žold, aleluja — juhujuj!«

Globoko se je oddahnil propovednik. Nato mu je šla beseda v zadnji pogon.

»Mimo je velika noč, Gospod je vstal. Mi pa ne stojimo z njim. Še ob palici ne, ne hodimo, nismo vstali! Niso vstali mali niso vstali veliki! Mali zato ne, ker so neumni, veliki zato ne, ker so hudobni. Moji mali so še čuli, kar jim gre. Zdaj poslušajte še mogočnjaki, vi, kralji, vi, oblastniki, vi, sodniki, rihtarji in regirarji! Bog je vstal! Zato je vstal, da bi vsi vstali z njim. Kralji, rihtarji in regirarji! Lepo stojite z Njim, kar brez palice hodite za Njim! Ha! Ne hodite. Ležite! Leni kot mežgi, umazani kot prasci, zvijačni kot lisjaki, kakor volcje požrešni! Ležite! Aleluja — juhujuj! Hudič vriska za vas! Kakor pa kozlu smrdi greh od vas, fej pa juhujuj! Surrexit, aleluja — vstal je, juhujuj! Tako vriskate in se veselite. O, saj vas razumem, galjoti. Zato ste vsi iz sebe od veselja, da Gospod spet živi, da Ga boste še enkrat gnali na križ! Surrexit — juhujuj! Vkup, vsa gmajna, vkup tatje, vkup ravbarji, vkup prešuštni prasci, križajmo, križajmo!«

Zahripel je utihnil propovednik. V onemogli jezi mu je šla sapa, ko se je zdajci zgrudil na klečalnik pod razpelom in rotil v molitvi:

»Gospod, križani Jezus! Vsaj teh mojih ljudi se usmilil! Naj vstanejo s Teboj! Vsaj na vse štiri naj zlezejo, kakor pijanec, vsaj toliko, da bodo ob palici mogli v zveličanje za Teboj! Gospod Jezus, za Teboj, vsaj ob palici, ob molitvi zjutraj, opoldne in zvečer!«

Tako je molil gospod Tomaž. Potem pa je še enkrat planil živo:

»Slišali ste. Po meni nevernem Tomažu ste slišali besedo Gospoda našega, ki je za strašno sodbo od mrtvih vstal. Ovedite se! Poslušajte Njegov zadnji opomin. Otroci, posluš! Če ne bo šiba zapela, božja šiba, kuga, lakota in vojska, Pulver und Blei!«

»Vstanimo!«

»Resurrexi, aleluja, et usque ad mortem nobiscum sit — vstal je — do smrti naj bo z nami, aleluja — juhujuj!« — — —

Tako je pridigal za velikonočni torek gospod fajmošter Tomaž in vsem je bilo všeč in prav. Le zaradi maše in vernih duš je rekel vikar idrijski gospodu Tomažu:

»V tem enem te ne hvalim! Obleven si bil!«

»Obleven. Pulver und Blei, pa po gobcu se bom drugič užgal,« je spoznal gospod Tomaž. Zekaj bil je moder mož, ki je govoril v pravo smer in v dve bisagi nikoli ni povedal ni. Tudi tistega o črnih mašah, sebi v bisago ne, — Bog mu nebesa daj!...

Liković Joža:

Trideset srebrnikov.

Cvetni teden na barju! Pajčevinasta plesen se leskeče v solčni prigravici kakor srebrna predenina, dražljiva svilca je razlita v razorih, nad mlakužno vodo se pode mičja-joči roji mušic. Pisane hlače sv. Jurija se suše na grabljastih brežinah, ki jih je razoral jesenska povodenj. Ob jaskih so se razvrstile kronice z zlatimi venčnim robom, tulpe širokokrilke s sladkimi jezički in zapoznel, dremav podlesk. Na posekanem borovem parobku se krega kobilar, star samček: Si bil, pri spovedi, si bil — če ne te bo hudič lovil... Gori nad zapuščenim kamenolomom pa se mu roga mladič jesenček: Boga bom ubil, Boga bom ubil — Cvetni petek! Pri Zalostni na gori udarjajo zvonovi in objokujejo sedmero njenih žalosti. Barski kmet se odkrije in zre za sivimi megami, ki so se potuhnile med rakiške in preserske laze. Krimske gore pa so so bele in čiste, ko bi bile pogrnjene z velikonočnim prtom...

Ohoški fantje in dekleta so se namenili prikazati vaščanom bridko pasijonsko igr. Anžutov stric, ki sicer plete zibelke, zbija pol ob'esane krste za kočarje in beraške gostače, ter rahlja prst na božji njivi vsem, pa če so že trpeči ali nasičeni bogatini, je zrisal gavo rpečega Kristusa, vso razbičano in grozno blede v upala lica. Pod kaplje krvi je pripizal: Pridite h pasijonu! Rdeče obrobjeno podobo so fantje obesili na križ poti, za večera pa so prižgale žene drobno oljčno luč, ki je vso noč umirala s trpečim Kristusom na sliki.

Tiho nedeljo je razdelil Ljubčev študent glavne uloge, odbral krdelo fantov za vojščake, zbral dvanajst apostolov in uredil zbor, ki so ga zastavili cerkveni pevci. Vsa vas je zaživela v tajnih razgovorih, čar velikega petka je navdal vse, še osamel, gluho Jero, ki je imela občinski kot za vasjo. Fantje so znašali staro železnino, ubite kose, prerjavele verige, zlomljene srpe; kovač Urh je vse to predelal in zvaril v sulice in krive meče. Ves tihi teden je razbijal, pilil in meharil, da so sršele in pihale iskre kakor v kvaterni noči. Kmalu je bilo oboroženih cel legijon vojščakov, srepogledih in divjih, kot da so prihrumeli tam iz afriških puščav. Dekleta pa so šivala, rezala in skrtno premerjala obleke in srajce, bele, modre, rdeče, vse kot se bere o tistih časih in ljudeh. Že pri prvi poskušnji se je razlila na vse navzoče milost in sladkobna zavest, da so bližje pretresljivi skrivnosti. Le eden ni občutil vsega tega, Jerom, bogati starvec pod goro, skopuh, ki bi ga ne našel v deveterih dolinah. Preje je bil žandar v Bosni, sedaj pa ždi v svoji koči, pravijo, da ima vedro zlatnikov, s katerimi se igračka in jih kotalica iz kota v kot. Malokdaj prileze na vas, a še tedaj je čemerikav in oduren kot njegove rdečkaste, naježene brke...

Cvetni petek so poslednjič poskusili. Vsi so bili malce vznemirjeni. Meči so žvenketali, tu pa tam so tleskile osti sulic, da je grozeče zažvenketalo. Z naporom je spravil Ljubčev študent vso pisano družbo v red za nastop. Golonože vojščake in sulicarje je strnil v četrto kot. V polkrog je postavil zbor sivobradih pismarjev in preroških starcev v raševih nastih, rjavih haljah, ki so se živeli od temp-

lja. Nato je razvrstil jeruzalemske žene z polzastriimi obrabi, angelijski kor v sneženobelih tunikah, svetovalstvo velikega duhovna v razkošnih oblačilih in mehkužni rimski dvor s Pilatom. Tem nasproti je postavil Marijo in Magdalena z ostalimi ženami. Vse je šlo od rok, vsi so se čutili kot eno družino, nad katero se zgrinja čar dopolnjene obljube. Le apostoli se še niso razporedili lepo po dva in dva, kot bi imeli iti za svojim Učenikom, z visoko romarsko palico in torbo za pasom. Judež se je namreč ustavljal, da ne bo mogel skloniti uloge, ker nima tridesetih srebrnikov. Pod pazduho je tiščal konopljasto vrvo, a okoli stoječim je molel zaguljeno, pravo mošnjico. Kot strupen dih je šlo skozi vse: trideset srebrnikov! Ves mik se je razgubil ob teh besedah, da je treba dobiti Judežu trideset srebrnikov, svetlih in zvenkljajočih, ki bodo zabrnili sladko, pa vendar očitajoče, prazno in suho kot pravo srebro... Pa kje jih najti? Tedaj se je pa dostojanstveno dvignil sredi duhovskega svetovalstva Stalični Janez, veliki duhoven Kaifa in poregljivo pogledal po zbranih apostoli. Sklonil se je med nje in svetoval: »Ha! Kaj neki čakamo. Jerom pod goro pa ima kadi polne srebra. Stopimo k njemu...« »Saj res, kajne, saj res,« je zašumljalo odrešilo med ženami. In potem so šli, Juda in še par pismarjev, zasilo precblečeni in pokriti...

Mrakovi so že zrasli do slemen, nad Pokojiščem se je zabrisaval poslednji pramen rožne zore, tajen odsev, ki ga je morje vrglo s svoje bele in mrtve gladine preko kraških goličav. Nad rakiškimi grapami in skalnimi stenami pa se je vtiril modrikav blesk pomla-

anske mesečine... Jernejčka, ki je predstavljal Judeža, je zaskrbelo: »Bogve, če se nam bo oglašil?« »Mora se,« je odločil Stekalov Lojz, ki je bil v igri eden izmed pismarjev. Molče so se vrgli v zdrti reber. Pred njimi se je širil gozd, ves pošasten in črn. Včasih je v lozi vzdihnilo, močna ptica je pretresljivo skoviknila, v vrhah je zajokal veter. Obstali so pred nizko hišo, s kamenitimi vogali in zadelnimi okni. Tu je samotari Jerom, zaprt in skrit kakor strupen pajek; še na kresni večer ni oddrnil oknic. Lojz je stopil tesno k vratnim podbojem in pflisluhnil; nato so se oglašili, včasih eden za tri, potem pa zopet vsi bolj polahno: »Jerom, hoj, Jerom; odprite in pomagajte nam! V zadregi smo radi pasijona...« Prazna noč je zaživela, v lozi se je oglašil odmev in rezko jeknil. V gozdu je vzdihnilo, težko in žalobno. Koča pa se je pogreznila še v globlji molk. Judež je pobral na škarpni kamen in udaril po vratih: »Jerom, čujte, Jerom!« Nekje za mrzlim ozidjem je zaškrebalo, morda je odnehal težak zapah. Renčav glas je zarohnel v koči: »Nisem birič, da bi ponočnjake spravljali na varno. Če pa trpiš da duši, nimam blagoslova, na fari je gospod! Proč, sicer...« »Čakajte no, Jeromov gospod,« je poskušal priliznjeno pismar. »Za pasijon rabimo trideset srebrnikov. Posodite nam jih, Judež jih rabi v shodnici pred velikim duhovnom.« Starec pa se je razhudil: »Proč, pravim! Pasijon je župnikova reč, ga bo prebral tudi brez srebrnikov. Kaj mislite, da obiram srebrnike kakor brinje na gmajni.« — »Ej, ne boste vlekli kadi s srebrom v grob, ne, bo komaj za vas prostora,« je vzrastel Stekal. Tedaj je pa grozeče zarohnel oni v

koči: »Poberite se, sicer vas pometem z brega kot burja listje!« — Odšli so nazaj v vas, potrti in sklonjeni; mehka mesečina je za-blestela v solzi Jernejčka, ki je bil pri pasi-jonu Judež iz Kerioti. Vse je znesel skupaj, belo konopljasto vrv, zaguljen možnjček, le srebrnikov ne premore. Skrivaj se je ozrl na-zaj, visoko v rebri je ostala Jeromova koč, neizprosno tiha, brez luči...

Cvetno soboto so prvič nastopili. Ko so pevci odpeli žalostinke preroka Jeremije, se je tajinstveno dvignil zastor, boleča, rdeča luč je pala v temo med slušalce. Kri in trpljenje! Skrivnost zadnje večerje, pomračni vrt v Ge-zemani, luna, puščobna in krvava. Oder je zaživel, vojaki so prihrumeli preko pozorišča, za njimi se je vsul roj hujškajočih ljudskih sta-rejšin. Jeruzalemske žene so milo jokale ob molčetič tempeljskih zidinah; visoki sveto-valstveni zbor v bleščetih duhovskih oblaci-ljih, z zlatimi naramnicami in srebrnimi kra-guljčki, je nastopal dostojanstveno. Od jeze prepadeni farizeji in razdraženi pismarji so zagrnilli mrkega deželnega poglavarja Pi'ata, sicer pretkanega pravdarja, a to noč je zgubil vso razsodnost in moštost... Učiteljeva hči Manca je bila mati Marija, nežna in deviška, v beli obleki preprosta kot lilijski cvet. Z njo je bila Magdalena, spokorjena grešnica, lopa in bolestna kakor roža po mali maši. Vsi so igrali, peli in jokali, se pripravili in besedovali, z ljubeznijo in sovraštvom, kot se bere v evan-geliju. Še petelin je zjutraj zapel, bridko in očitajoče, da se je brbravi Peter zjokal od dna duše. V svoji gorečnosti se je že spoprijel z vojaškimi hlapci in mahnil z mečem po glavi Malha. S koli in sulicami so se ruvali in pre-riivali, da so skoraj pozabili na žalostnega Boga s krvavečim čelom. Le Juda re ni mogel živeti v vlogi izdajalca; mahnjalo mu je tri-deset srebrnikov... Vso noč je visela nad so-sesko grozotna podoba bičanega Boga, zasra-movanega, s trnjem kronanega in v sramotni škrlatasti plašč zagrnjenega. Tudi Jerom je bil pri pasijonski igri; v kotu med očanci je stal, se stiskal v dve gube in trepetal. Prav pri koreninju srca ga je zbolelo, ko je videl Boga v stiski...

Cvetno nedeljo popoldan so pasijon po-navljali. Vsi so bili zbrani in pripravljeni. V kotu ob odru je zbral Kristus apostole; za njimi so se gnetli vojaki in hlapci z meči, kolmi in ubitimi svetilnicami. Veliki duhovni so se bahavo razgovarjali in si popravljali svečen-ške tunike s svetlordečimi, sinjimi in rume-nimi pasicami; zlate preveze na pokrivalih so dajale stariškavim obrazom strog, neizprosni izraz. Po dve in dve so se zbirale jeruzalemske žene, plahe in ponižne kakor golobice... Tedaj je zamolklo potrkalo po vratih, ki vo-dijo na odršče. Med podboji je obvisel sam Jerom, bled in solzan. Opetekel se je med igralce, omoten in zmeden od neznanih obra-zov. V tresočih pesti je tiščal svilen možnjček in ga nerodno molel proti zboru apostolov: »Judež, tu jih imaš, trideset srebrnikov, okro-glih in svetlih. Le vrzi jih po templju, da bodo sladko zacingljali in žvenkljali v tvojih ušesih, ko boš visel pod vejo.« Zadihan je dodal s hropetjem glasom: »Samo Boga ne sujte in ne mučite kot bariške duše!« — Pekoča tišina je legla na igralce. Le Jernejček se je znašel v mučnem položaju in pocveljkal z Jeromovimi srebrniki: »Če bi me Jerom kamen mesto srca, pa bi ga morali spreobrniti! Sedaj pa igraymo...« In zopet so igrali in peli, se pre-pirali in suvali, vse radi trpečega Boga. In v shodnici pred velikimi duhovni je Juda ob-žaloval svoje izdajstvo: »Grešil sem, ko sem izdal nedolžno kri.« Oni pa so se zaničljivo obrnili proč: »Kaj nam mar. Ti glej!« In za-gnal je Jeromove srebrnike po templju, da so zabrnili vabljivo, zapeljujoče. Okrenil se je sredi dvorane, bela konopljasta vrv se je od-pletala za njim izdajalcem...

Aleluja! Na velikonočni ponedeljek so šli fantje in dekleta z Jeromom na Zalostno goro; v krčmi jim je kupil vina in kruha. Je-rom se je omehčal, pasijonska igra ga je ga-nila... Aleluja! Na gori vdarjajo zvonovi, po-

časí pojo, enakomerno in svečano. Barje se topi v zlati solnčni pripek, preko planjave tihotapi veter in ropa rožicam cvetni prah ter ga brezskrbno razsipa v mlačnem zraku. Nad kraškimi gorami pa se je dvignila velika črna ptica, nemirno plahuta in se zaletava; morda bi rada kljuvala sladko meso plašljive golobice...

Velika noč v Moskvi leta 1926.

(Po zapiski škola M. d'Herbigny.)

Na mejni postaji iz Latvije (glavno me-sto Latvije je Riga) v Rusijo so potniki do-živeli prijetno presenečenje. Leta 1925. je potnike ob meji pozdravljali deček, ki je po-nujal bogokletni časopis »Brezbožnik«. To je napravljalo na tujce jako neugoden vtis. Le-ta 1926. je to vsiljivo ponujanje brezbožnosti prenehalo.

Na veliki četrtak zjutraj (dne 1. aprila) je M. d'Herbigny dospel v Moskvo. Odšel je v francosko cerkev sv. Ludovika, da tam op-ra-vi sveto mašo in druge obrede. Moskva je še vsa v ledu in snegu. Na solnčni strani so led in sneg že taja, v senci pa je še več stopinj mraza, ponoči kaže toplomer okoli deset do dvanajst stopinj pod ničlo. V cerkvah je gla-raj ves mesec april še do tri stopinje mraza. Mašno vino in voda v vrčih še zamrzujeta; prav tako tudi blagoslovljena voda. Kljub mrezu so se verniki zbrali v velikem številu, da bi opravili velikonočno spoved in se očis-ležili obredov velikega četrtka.

V bližnji poljski cerkvi sv. Petra in Pavla je udeležba še večja. Prostorna cerkev je pol-na pobožnih vernikov. Ljudje so vztrajali ce-lo dopoldne in so v tolikem številu pristopali k svetemu obhajilu, da je bila obhajilna mi-za od dveh popoldnih pohna. Pri božjem grebu je izpostavljeno sv. kešnje Telo; verniki mo-lijo dan in noč do sobote o polnoči, ko so začne velikonočna maša in procesija vstaje-nja. Posebno goreče, guženo in vznemirjeno so molili v soboto zjutraj, ko so zvedeli, da so njihovega župnika Lupinoviča ob dveh po-noči odpeljali v ječo. Njegov mladi kaplan, posvečen še v novembru prejšnjega leta, je opravil obrede velike sobote in vernikom pri-poročal mir: »Molite nam bo našega žup-nika rešila bolj gotovo kakor kakšna brez-plodna agitacija. Kakor je bil sv. Peter re-šen po molitvah prve krščanske občine, tako molimo tudi mi za našega župnika, da bi nam mogel opraviti sv. mašo in voditi procesijo vstajenja.« Župnikova spovednica je bila prazna, a verniki so se ves dan zbirali okoli nje. Molili so in upali. In res, ob sedmih zve-čer se je župnik vrnil v cerkev, pomolil, šel v spovednico, spovedoval do polnoči, potem maševal, vodil velikonočno procesijo, in se zopet vrnil v spovednico. Ljudstvo je bilo gi-njeno; verniki so jokali od veselja.

Boljševiška policija je vse natančno pre-iskala in prebrskala, a ni mogla odkriti no-bene podlage za zapor. Župnika so morali zvečer izpustiti. Tako boljševiki prizadevajo sitnosti in vznemirjenje ob največjih katoli-ških praznikih!

V francoski cerkvi sv. Ludovika so vse dni velikega tedna prihajali k spovedi katoli-čani raznih narodnosti: Francozi, Nemci, Ita-lijani in celo nekateri ruski katoličani. Po-slaništva so obvestila svoje rojake. Na veliko nedeljo se je služba božje udeležila francosko in italijansko poslaništvo. Maša in procesija je bila zelo slovesna. Verniki so ginjeni po-slušali pridigo, ki je med drugim omenjala, da se v zahodni Evropi po vseh deželah zbu-ja verska prenovitev in vstajenje krščanske misli. Rusija je odrezana od sveta in nič ne ve o krščanski obnovi zapadne Evrope. Ljudje so z začudenjem poslušali govornika. To je bilo zanje nepričakovana novica. Mislili so, da se ves svet potaplja v brezbožnosti. V cerkev je iz radovednosti prišlo tudi ne-koliko pravoslavnih Rusov; tako tudi nasled-nje nedelje. Imeli so priliko občutiti, kako katoličani ljubijo Ruse in kako isti Kristus kraljuje med različnimi narodi in obredi.

V Rusiji, ki je vajena dolgih vzhodnih obredov, se tudi katoličani radi dolgo mu-de v cerkvi; prihajajo v cerkev že pred službo božjo in molijo še po maši. V slabi, obnošeni obleki morajo prenesti mnogo mraza, a na to niti ne mislijo.

Velika noč je bila za mnoge katoličane v Moskvi čas nebeškega veselja. Do 22. aprila, to je skupno tri tedne, je bilo vedno dosti dela v cerkvi, v spovednici. Mnoge bolnike je bilo treba obiskati v stanovanju ali v boljševiških bolnišnicah, nesti sv. popotnico in deliti sv. poslednje olje; vse to se je moglo vršiti brez ovire, a seveda na tihem, brez zu-nanjo slovesnosti. Tako se je praznovala ka-toliška velika noč v Moskvi.

Vreme je bilo vse tri tedne neprijetno. Vedno mraz in sneg; večkrat je snežilo. Ob toplejšem vremenu pa se je tajal led in sneg, da so po ulicah in cestah nastajali celi po-toki in slapovi; v več krajih je bila cesta globoko razorana, hodniki (trotoarji) poško-dovani in razpokani. S streh je padal led in sneg ter se nakopičil ob hišah po štiri metre na visoko. Otroci se igrajo. Promet je oviran

Poljaki v Rusiji imajo velikonočno proce-sijo po vzhodnem običaju o polnoči.

in združen s težavami. A nihče se ne prito-žuje. Občinstvo se obnaša ljubeznivo, krotko, boječe.

M. d'Herbigny je hotel dobiti dovoljenje, da bi mogel obiskati katoličane še v drugih krajih. Treba je bilo dolgo čakati. Med tem časom si je ogledal nekatere muzeje. V Mo-skvi je veliko muzejev. Ljudstvo jih rado obiskuje; tudi delavci in kmetje so zelo ve-doželjni. V muzeju je mnogo novih slik in umetnin, v katerih se še vedno razodeva umetniški dar ruskega naroda. Povsod je ve-liko doprsnih kipov Ljenina in drugih komu-nistov. Pač znamenje časa!

Najlepša ruska umetnost pa je v cerkvah.

Dr. Jos. Rogali:

Slovenska akademija znanosti in umetnosti velika slovenska „Narodna galerija“.

(Fomen in namen.)

1.

Ogenj sv. Duha gori v temi,

pravi filozof Keyserling, ko piše o sedanji Ev-ro-pi; razsvetljena ni, vse življenje gre žival-sko svojo pot. Ko se je vrnil angleški pisatelj Bernard Shaw s potovanja po Ameriki, je na-pisal uničujočo sodbo o današnji Ameriki re-koč, da je plutokratska ameriška civilizacija najstrašnejša, najkrutejša in najbolj odbijajoča izmed vseh civilizacij, kar jih je kdaj bilo. Shaw pravi Amerikancem: »Če bi Vi (Ameri-kanci) mogli obuditi Nebukadnezarja od mr-tvih in ga postaviti za svojega vladarja, bi bil to velikanski napredek.« Posledica ameriške civilizacije, da je pomanjkljiva zakonodaja glede dela otrok, Ku-Klux-Klan, zakon o lynchu, naraščanje zločinov, izkoriščanje žens-kih delavskih moči in prirojeno pomanjkanje fantazije. Pravilno je ugotovil pariški profesor S. Franti, da se Evropa »boljševizira« počasi brez katastrof, da propada klasična vzgoja, ki je temelj vseevropske kulture; sport v najbolj sirovih oblikah, je postal glavno za-nimanje javnosti; nemi kinematograf je pre-magal gledališče in oživil preprosto pantomimo starih časov; hrepenenje po prazgodovinski sirovosti je posebno jasno v novi godbi, hre-ščečem jazz-bandu. Pojavi novega barbarstva kažejo propadanje in nazadovanje stare mo-gočne kulture. Napreduje utilitarna znanost, nazaduje pa zanimanje za teoretično znanost.

Značilno je gibanje med člani pruske »Akademije«, ki so se združili v »Bundu«, v katerem je predaval predsednik pesniške sekcije pruske »Akademije« W. Scholz v začetku januarja t. l. o »Pomenu akademije za nemško duševno življenje« ter povdarjal, da je nujno, da si pridobi »Akademija« splošno avtoriteto v vseh vprašanjih, ki se tičejo duševnega življenja naroda, da požene »Akade-mija« korenine v čisto duhovnost nad vsako gospodarsko in zakonodajavsko nižino ter se ima ozirati vedno le na stvarnost in nič na osebe.

Abstraktna znanost in čista umetnost je potrebna današnji dobi, če naj ne utone v ni-žavah in naj ne propadejo kulturne vrednote. Gojitev abstraktnih znanosti je naloga »Aka-demije znanosti«, kakor je umetnostna gale-rija ogledalo čiste umetnosti. Pri ustanovitvi »Slovenske akademije znanosti« in velike slovenske »Narodne galerije« gre torej tudi za splošno človečansko stremiljenja in naloge.

2.

Slovenska kultura.

Beseda »kultura« je postala plehka fraza; s to frazo otepajo vsak dan šarlatani okoli sebe.

Pojem slovenske kulture ozir. nje vse-bino razlagajo napačno. Nepravilno je iskanje začetkov slovenske kulture šele v dobi, ko so postali stvarjalci duševnih dobrin pri nas »slovensko« zavedni. Omejeno in stvarno neutemeljeno je stališče, da je nastalo n. pr. slovensko slikarstvo šele z Langusom, ki se je gibal v Prešernovem krogu in čutil »slo-vensko«. Po ti napačni metodi bi slovensko znanost mogli začeti ustvarjati šele z ustanovitvijo lastnega vseučilišča. Resnica pa je, da je nastajala slovenska kultura bodisi umet-nostna, bodisi znanstvena že takrat, ko so slovenski ljudje začeli stvarjati dela samo-stojno in ne le kompilatorsko. Duševni orga-nizem, ki se je razvil vsled medsebojnih sti-kov ustvarjalcev duševnih dobrin sloven-skega pokolenja, je slovenska kultura in je poseben tip, ki se razlikuje in se mora razli-kovati od drugih duševnih organizmov, ki so nastali v sosedstvu. Nele, kar so ustvarili naši ljudje doma, ampak tudi dela Slovencev, ki so živeli in delovali izven slovenskega oze-mljstva.

V začetku maja t. l. se bo pričela po celi Sloveniji velika propaganda za nabiranje sredstev za ustanovitev »Slov. akad. znan. in umetn.« in velike slovenske »Nar. galerije« v Ljubljani. Uvod bo slavnostni večer 9. maja t. l. v ljublj. Unionu.

Razne ruske cerkvene stranke se sicer pre-pirajo med seboj. A ljudstvo še veruje in molí. Cerkve so dobro obiskane.

Ruska velika noč je bila lansko leto šele 2. maja. Takrat je bil M. d'Herbigny že v Kijevu. Zvečer 1. maja so boljševiki prirejali shode in obhode delavskega praznika. Verno ljudstvo pa je s svečami hitelo v cerkve k no-či službi božji in k vstajenju. Nihče si ni upal motiti velikonočnih obredov in navad Cerkve so bile polne. Po ulicah in cestah so ljudje pozdravljali z velikonočnim pozdra-vom: »Kristus je vstal.« — Zares je vstal!

Iz časopisa »Kraljestvo božje«, ki izhaj-a kot glasilo Apostolstva sv. Cirila in Metoda.

SVETLA GLAVA

PEČE LE Z

Dr. OETKER

JEVIM

BACKINOM

Najbolje preizkušene recepte pošlje na željo brez-plaćno in prosto poštne Dr. Oetker, d. s. r. Maribor.

KDOR SKRBI ZA SVOJE CEVLJE
ta jih čisti
z
Indian
Pasto

Slovenska akademija znanosti in umet-nosti« je tretja ljubljanska akademija. Prva »Academia operosorum (od l. 1693. do l. 1720. je dala pogon celemu bodočemu stoletju in bi brez nje ne bilo našega baroka; nje člani so zanesli naše ime v Rim in v Anglijo, v Bo-logno in Benetke. »Slovenska akademija znan-

nosti in umetnosti ima po statutu namen raziskavati samostojno na polju znanosti, dajati pobudo in podporo za te raziskavanja, podpirati razvoj znanosti ter izdajati znanstvena dela, oziraje se pri tem še posebno na slovensko ozemlje. Akademija bo podpirala javna občinstva pri nalogah in vprašanjih znanosti in umetnosti. V svojih publikacijah (razpravah, gradivih, vestnikih, drugih samostojnih delih) bo objavljala plodove svojega dela. Imela bo štiri razrede: 1. filozofsko-filološko-historičnega, 2. juridičnega, 3. matematično-prirodoslovnega, 4. umetniškega. Posamezni razredi se bodo delili v sekcije, ki bodo nosile ime po svoji glavni stroki. Akademija bo imela prave, dopisne in častne člane; pravih članov največ 30, dopisnih članov največ 60, število častnih članov ni omejeno. Prave in dopisne člane bo imenovala celokupna Akademija na osnovi stroge presoje kandidatovih del, ki morajo pričati o njegovi samostojnosti in resnosti; za častne člane bo imenovala celokupna Akademija osebe, ki so posebno zaslužne za znanost ali umetnost ali pa za Akademijo samo. Celokupni akademiji načeljuje predsednik. Nobeno delo ne sme biti objavljeno v akad. publikacijah, preden ni bilo na redni seji odobreno in na poslovnem zboru sprejeto za tisk. Na svečanem zboru Akademije se poroča o celnem letnem delovanju celokupne akademije in se uvajajo novi člani, ki se jim izda akademjska diploma; svečani zbor se zaključuje s svečanim predavanjem.

Posamezni naši znanstveniki so dali svetu nedosežna dela (Kopitar, Miklošič itd.). Bili pa niso naši znanstveni krogi v medsebojnem stiku in so še danes brez organizacije. Znanstvene panoge izdajajo še danes svoja dela posamič (Znanstveno društvo za human. vede, Časopis za slov. jezik in zgodovino, Zbornik znanst. razprav jurid. fakultete itd.). Da se znanstveno delo poglobi, je treba središča, iz katerega se bo delo organiziralo, treba je sredstev za raziskavanje in medsebojnega stika znanstvenih delavcev. Treba je omogočiti da se polnovredna znanstvena dela tudi v resnici izdajo ter dobe dostop tudi v tuji znanstveni svet. Da so morali in še danes morajo naši znanstveniki svoja najboljša dela izdajati v tujini, je krivo to, da nimamo organizirane znanstvene produkcije. S »Slovensko akademijo znanosti in umetnosti« se bo poglobilo in razširilo pri nas znanstveno stvarjanje. Slovenstvo bo postalo tudi v mednarodnem znanstvenem svetu uvažen faktor; naša akademija bo izmenjavala z drugimi akademijami svoje publikacije in stala z njimi v stalnem stiku. Slovenski znanstveniki bodo dobili zveze z velikimi znanstvenimi središči in pridobili s tem na ugledu tudi slovensko vseučilišče. V prihodnosti bodo gotovo še bolj kot že sedaj, odločevali v najodločilnejših trenutkih usodo naroda znanstveniki s svojimi zvezami in svojo avtoriteto v tujini. Že l. 1901. je bila osnovana v Berlinu »Mednarodna zveza akademij«.

Velika slovenska »Narodna galerija« bo spomenik umetnostne moči slovenskega rodu od srednjega veka do današnjih dni. Slovenski narod ima nedvomno izredne težnje za umetn. oblikovanje. Menda nobeno ljudstvo v Evropi ni sezidalo relativno toliko cerkva na grških in hribov ter po ravninah kot Slovenci. Na ozemlju okoli 25.000 kvadratnih kilometrov sezidali so tekom stoletij okroglo 3000 cerkva in cerkvice na najmonumentalnejših legah in to priprosto ljudstvo. Ni to le dokaz religioznosti, ampak predvsem silnega nagona do stavbarstva, kajti religiozni čut bi se v drugi obliki vse lažje udeleževal. V prejšnjih stoletjih se je izživljala oblikujoča umetnost predvsem v cerkvah in Slovenci, ki niso imeli velikih mest, sploh niso mogli zidati znamenitih palač, ampak so kazali svoj smisel za arhitekturo ravno v cerkvenih stavbah, ki so dostikrat čudovito spojene s krajino. Kakor so se lužnjski Slovani udeleževali v narodnih venetinah, ki pa imajo le dekorativni pomen, so se Slovenci udeleževali v arhitekturi, ki je mati in osnova vse oblikujoče umetnosti. Velika »Narodna galerija« bo zbrala vsa kvaliteta dela umetnikov slov. pokolenja in pa listih umetnikov, ki so delovali pri nas ter vplivali na naš umet. razvoj. Bo torej odkrila posebni tip umetnostnega ustvarjanja, ki bo važen za splošno umet. zgodovino in odkritje za tujece. V oblikujoči umetnosti so se slovenski ljudje vsled zemljepisne lege in vplivov udeleževali enakovredno sicer kulturno mnogo višje stoječim sosedom in to v časih, ko slovenske književnosti sploh še ni bilo. Oblikujoča umetnost je bila panoga duševnega dela, kjer se je slovenski talent najprej in najmočnejše povdalil. Zbrati bo treba umetnine starih czir. petih stoletij, zlasti dela naših umetnikov, ki so živeli v tujih, velikih umetnostnih središčih in ki jih pozna naša javnost komaj po imenih, tuji jih pa dostikrat prištevajo med svoje. V slov. »Narodni galeriji« bo postala očita slov. gotika (freske, ki se bodo snele, kiparstvo), ki je danes javnosti in tujece še skrita. Mnoga dela Schiavonov, med katerimi so bili tudi Slovenci, štejejo k beneški umetnosti. Major [roj. konec 17. stoletja] je bil slaven na Češkem, kjer so ga primerjali z Brandlom, France Lindar (rojca 1738. v Celovcu, študiral najprej v Ljubljani) je bil slovit portretist nadvojvod in nemških knezov, Kavperca (oče in sin), rodod iz Spod. Štajerskega, sta bila znamenita bakroreza 18. stol. in sta umrla oba v Gradcu. Segal in Hri-

bernik sta med prvimi cizlerji 18. stoletja; Lovro in Val. Janša pa izmed najznamenitejših bakrorezov dunajske šole 18. stoletja. France Kavčič, osebn. znanec Goethejev, ki ga Goethe v »Winkelman u. sein Jahrhundert« (dunajska izdaja l. 1821.) omenja kot slikarja velikega talenta in izrednega znanja — izmed najslavnejših klasistov — je slikal velike histor. slike Kobenzla, Czernina, Schönborna, Turna, Auersperga itd. in celo Melniko. Jožefa Tomince slavili so Italijani na beneški histor. portretni razstavi pred par leti. Naš domači herok (Mencinger, Čebelj, Bergant, Jelovšek) je raztresen in deloma še skrit. Sijajni Strojci portreti niso še vsi znani itd. Stefan Dolinar iz Škofje Loke, ki je razstavljal na Dunaju in v Pešti v 40. letih 19. stol. in so bile njegove slike v dunajskem Belvederu ter Ferd. Malič iz Maribora, ki je razstavljal v 50. letih 19. stol. z velikim uspehom v Parizu in na Dunaju, sta pri nas neznanca. Tudi največja dela Subicev so v tujini. Celo dela novejših umetnikov niso zbrana.

Velika slovenska »Narodna galerija« bo dokaz starosti in višine slovenske kulture, ki stoji v umetnosti vtrite zapadnim kulturam in pa spomenik malega naroda, ki bo neposredno razumljiv tudi tujcem iz velikega sveta. Kakor jim ni naša književnost. Bo oživljena v nji duhovna Slovenija, ki se razteza od Gospe Svete do Kvarnera, daleč čez Koper in preko Soče, ki je danes zatenila na zunanjsled politične konstelacije, ki pa živi v duhu in bo ostala. Bo dokument vsega Slovenstva in protest kulturnemu svetu.

Resnične umetnine izražajo vsebino življenjskega bivanja doletne dobe, so izraz razuma in zemlje. Podajajo abstrakt zgodovinskega razvoja in zakone duševnih gibal. So pot globljega spoznanja stvari, ki daje sedanjosti harmonijo duha. Harmonija duha in življenjskega nazora je pogoj za plemenit poet, ki edini rodi nove notranje vrednote, ravnovesnost in smotrenost napredka in v dušah dobroto in humaniteto. Tajinstvenost uspehov, ki jih ima angleški narod povsodi, je v njegovih duševnih lastnostih, ki so zrastle in se izobrazujejo v tradiciji.

3.

Misel Afrodit z Melosa.

Meseca februarja 1920 je našel kmet Jorgos na malem grškem otoku Melosu, ko je okopal vrt na pobočju hriba, na katerem stoji mestece Kastros, v zasuti duplini kip Afrodit. Istega meseca prihodnjega leta izbruhal je grška osvobodilna vojska.

O prebivalcih otoka Melosa pripoveduje pravljica, da so obdelovali v starem veku 700 let svojo kamenito zemljo, a niso nikdar vklonili tilnika pred sovražnikom. Ko je prihrul perzijski naval iz vzhoda nad Helado, se je vklonil cel grški arhipel, ker se je zdel vsak odpor brezupen; edini mali, skalni otok Melos je vztrajal ter je poslal svoje ladje pred Salaminom, čeprav so bili prebivalci Melosa prepričani o neuspehu odpora kot ostali Grki: bili pa so odločeni umreti kot svobodni močje, ker so živeli njih očetje v svobodi.

Otokič Melos je rodil Afrodit, ki je najznamenitejši umotvor stare grške umetnosti. Ta Afrodit nima ničesar skupnega z Afroditami, ki stoje po muzejih z ogledali v roki in ki so se zanimale za gladijatorje. Cela antika nima ženske podobe, ki bi izražala plemenitejšo in ponosnejšo čistost in devštvo. Ne ogleduje se v ščitu Aresa kot Venera z Capue. Glava ji je obrnjena naprej, pogled vpri v daljavo. Melosa strogonravni in junaški duh je podan v zanosnem izrazu lica te Afrodit; tragična usoda Melosa je razlita v tugi, ki obseva njene poteze in ob enem združuje v svežim zdravjem duše tako kot se staplja lepota boginje z preprostim čarom Morske žene.

Afrodit z Melosa je Afrodit harmonije, zdravja in moči ter žrtvovanja. Afrodit z Melosa oznanja resnico, da ni življenja, življenja vrednega, razen v veselem prepričanju, da je treba umreti za tisto, kar je boljše kot smo mi, če se pokaže potreba.

V Afroditi z Melosa je vtelesena helenška misel, da se narodi nikdar ne smejo vdati ne usodi ne sili in da najmanjši narod lahko kljubuje vsaki premoči in da more vstvariti najmanjši narod največje stvari, če ima resnično voljo za to.

S to mislijo je navdihovala Afrodit otokane z Melosa, ki je imel le par tisoč prebivalcev in meri le nekaj štirjaskih milj, v perzijskih vojskah. Dela svojih rojakov je imela zapisana boginja na svojem ščitu.

Ko je vstala Afrodit z Melosa zopet iz zemlje očetov, ni imela več ne rok ne ščita. Toda njena misel je oživela po tisočletjih, ko je grško otokje premagalo l. 1821. turško ladijeve pri Mitilenah.

Slovenec bi imel oznaniti to misel in duh bron velikega zvona pri Svetem Joštu, vlitiga iz topov, ki so končali pri Navarinu l. 1827. turško gospodstvo nad Helado in ki mu je sestavil napis France Prešeren sam.

Naznanilo!

Kdor želi letos imeti prvovrstno in najmodernejšo slikarstvo, naj naroči le pri trdku

Ivan Martinc, slikar in pliskar, Ljubljana, Poljanska c. 20
cene konkurenčne in solidne.

J. Solar:

Naša doba in naša šola.

Šola so toplomer narodne kulture. Zato je »naša« zdravja, če se pri nas toliko razpravlja o šoli. Vendar pa se mi zdi, da so pri iskanju zdravil naši pogledi preveč uprti v preteklost. Zdi se mi namreč zgrešeno, če modrujemo o lepih uspehih, ki jih je dosegala pretekla doba z učnim načrtom, ki se je v bistvu kril z onim na današnjih humanističnih srednjih šolah. Klic po onih starih lepih časih je brez moči, je sentimentalno modrovanje starosti. Šola mora graditi sedobnost iz svojih moči in mora gledati v bodočnost ne v preteklost.

Vsa doba, da traja ne uspeva v visoki gori klimi, a pravilno ne planika v solnčnih vrtovih. Naj je še tako malo »moder« govoriti o duhovnem svetu z naravoslovnimi podobami, ali celo »našati« zakonitost mrtve narave v pojave duhovnega sveta, so mi zdi, da podoba vendar dobro ponazarja naše početje pri reševanju krize naše srednje šole. V današnji obliki tiči srednja šola še globoko v pozitivistično-materialistični dobi. Dočim živimo danes že v najslabši fazi duhovnega preroča, ki ga nekateri označujejo z novo romantiko. Duševni klimi teh dveh dob sta si tako različni, da ni mogoče, da bi pozitivistična šola mogla uspevati v klimi današnje idealistične dobe. Ker z ene strani v zvezi s šolo pri nas še ni nihče izpregovoril, sem mislil, da je prav, če vsaj opozorim na iskanje v to smer.

POSTANEK IN RAZVOJ NOVE MISELNOSTI.

Odpor proti pozitivističnemu pojmovanju življenja in njegovih javljanj sera sicer že v prodvojn dobo v svojih koreninah, a je šele po vojni zrastle v sistematsko gradeč evropski pokret, ki je zajel v večji ali manjši meri že vse narode in vse panoge duševnega izživljanja. Dozorela je ta miselnost že tako daleč, da jo je nemogoče še nadalje prezirati. Celo nespametno pa je misliti, da so vse to le muhe par ljudi, par nezadovoljstev, ki jim je grajavost življenjski poklic. Komaj bi našel lepšo sliko za tako odklanjanje, kakor je ona, ki nam jo je naslikal Ivan Cankar v vdovi Mariševki, ki ji je bil hrup »tako zoprni, da je zbolela in da je ležala časih ves dan z obvezano glavo, če je nenadoma zabučala ali zasumelo v bližini... In kakor nenaden šum, tako ji je bila zoprna nenadna svetloba; okna so bila zmerom zagrnjena... celo okence v hlevu je bilo z desko zabito« (Na Klancu, 20).

Ni in ne more biti namen teh vrstic, da podajo genezo nove miselnosti, ki sega v sedemdeseta leta preteklega stoletja. V političnem življenju je tej novi miselnosti pripravil ugodna tla francoski polom 1870, ki je pomenil poraz materialistično pozitivistične Francije z ideologoma Taineom in Renanom ter posli-naturalistom Zolaem. Brunetiere, Vague in Bourget so začeli iskati v novo smer; Bergson je začel graditi svoj sistem v duhovno smer. »Aeterni Patrice« dalekovidnega L. ona XIII. bi ne mogla priti bolj o pravem času. Naša je ugodna tla in kakor daleč je snoval Bergson od vpliva papeške enciklike, je vendar povedal marsikaj, kar bi moglo sijajno obogatiti tomizem. »M. Bergson ne perrira point, et j'estime qu'en une foule de questions, son étude attentive peut procurer au thomisme un magnifique enrichissement«, pravi dobesedno eden najboljših sedobnih francoskih tomistov (P. Sertillanges O. P. in član francoskega inštituta; prim. »Les Nouvelles litteraires«, 22. I. 1927, no. 223). Kakor skrajno je bilo spočetka Bergsonovo priznanje duha proti izključni tvari, je mladina že ob tem prvem žarku zadala svobodneje in šla drzno naprej. Omenjam le J. Maritaina, ki se je preko Bergsona razvil v katoličanstvo in je danes eden najbistrejših graditeljev živega tomizma na katoliškem vseučilišču v Parizu. (Prim. obširneje o tej evoluciji Fonsegrive, L'Evolution des idées, Paris 1921; J. Chevalier, Bergson, Paris, 1926.)

Drugače, a v isti smeri se je vršil razvoj v Nemčiji, kjer je Dilthey vzdrževal tajne zveze z romantičnim idealizmom tudi v dobi najhujšega pozitivističnega razmaha. Zavele so nove sape in njegova dela so začela ter vne-mala. Kantov sestav je začel propuščati, njegove šole se rušili; Natorp, Liebert z mnogimi drugimi sta doživela Damask, na slovitih stolicah Kantove filozofije se oglašala metafizika, Aristoteles če že ne Tomaž (Nikolaj Hartmann), Keyré porazno odklanja dosedanje filozofije, vse išče v objektivno filozofijo srednjega veka in išče v globine človekove duše. Katolištvo je zidihalo novo globoko življenje v tem ozračju, ki ga je v znatni meri samo ustvarjalo in cvete danes na vseh poljih. (Pr. Pe'er Wust. Die Rückkehr aus dem Exil, Düsseldorf 1926.) Protestantstvo se je zavedelo svoje ra-umarske brezdušnosti in začelo iskati novih sil v verski obnovi. (Prim. o tem zelo poučen članek Fuchs, urednik »Hoehlanda«: »Quelques tendances actuelles du protestantisme allemand« v Revue des Jeunes 10. in 25. I. 1927.)

Kakor bi bilo zanimivo podrobneje pregledovati filozofske temelje te nove dobe, se hočem omejiti le na nekatere značilne poteze, ki jih je vtisnila mladina. V označevanju nove romantike, kakor imenuje to dobo, loči sloviti romanist Viet. Klemperer tri razvojne stopnje: 1. nekakšen estetski simbolizem, ki še korenini v dekadenci pozitivizma in estaja le bolj pri zahtevi po osvoboditvi in bolj

navidezni ko resnični svobodni individualnega duha; 2. neka polnost, popolno prepuščanje samega sebe močnemu življenjskemu čuvstvu; 3. silovita volja po duhovnem in čistom oblikovanju življenja. (Jahrb. für Philol. II, 163, München 1927.) Iz tega življenjskega čuvstva izhaja tudi ono v naši mladini prekopavajoče hotenje in brepenenje, odtod njena globoka vera v preroč iz duševnih globin. »Gläubig wie den Messias erwartet die junge Generation eine innerste Wiedergeburt«, pravi znani Spranger (Der gegenwärtige Stand der Geisteswissenschaften 1925, str. 1). Po anatomičnem razkrajanju vsega življenja v materialistični dobi je z vso silo zdravega organizma začela nova doba novo rasti, ki bo prodrila: »Und der Tag wird kommen, wo es im Sturmwind herausschlägt und über die erstaunte Welt dahin braust.« (Spranger l. c. 2.)

V nasprotju s prejšnjo dobo, ki je predvsem zbirala gradivo in ga anatomično urejala, je bistvena poteza nove dobe, da išče vso to snov oživljajočega duha, da skuša dobiti iz njega življenjsko pomembnost in važnost; išče predvsem življenjskih vrednot, pojave gleda kot emanacijo človeškega duha, ki mu odpirajo pot v poznanje človeka, in ne kot mrtvo stvar, ki je sama sebi namen. Živega organizma išče in ne več anatomične razkosnosti. »Der junge Mensch atmet und lebt heut mehr als zu allen Zeiten durch die Totalität seiner geistigen Organe.« (Spranger l. c. 2.) Da so v takem ozračju zlasti živi idejni, estetični in verski elementi, bo menda razumljivo. Panoge humanističnih ved so ob taki miselnosti krenile seveda na čisto nova pota, ki si jih mora osvoboditi tudi naša šola, če naj ne postane popolnoma nepotrebna mučilnica, ki ne oblikuje ljudi, ampak dresira uradnike. »Man kann nicht um eine neue Weltepöche herumgehen.« (Spranger l. c. 2.) Ne morem podajati podrobneje izživljanja te miselnosti v posameznih panogah. Za ilustracijo samo o jezikoslovju in slovstvu nekaj besed.

NOVI DUH V JEZIKOSLOVJU, SLOVSTVU, ZGODOVINI IN DRUGO.

V jezikoslovju je nova doba odklonila tako zvane »glasoslovne zakone«, ki naj bi bili nekatere analogni naravoslovnim zakonom. Do kakšnih čudnih pojmov lahko zapelje pozitivistično pojmovanje teh zakonov, naj osvetli naslednji resnični dogodek: govoril sem s priznanim lingvistom o pojavi consul = cosul v latinščini in mu predstavil prehod n v s kot zanimiv še neobdelan problem; on me debelo pogleda, mar res ne vem, da je to glasoslovni zakon, da v latinščini n pred s izpada. Tako se je neka ugotovitev postavila v vrsto delujočega vzroka, jezikoslovnega zakona. Kaj mi pojasnjujejo taki jezikoslovni zakoni? Nič. To so ugotovitve, ki še čakajo razlage. Gilléron je pri delu za svoj veliki »Atlas linguistique de France« po intenzivnem poglobljanju v te zakone izgubil vsako vero vanje in razočaran obrnil hrbet pozitivističnemu jezikoslovju; iz atlasa pa, ki naj bi bil višek dosledno izpolnjenih glasoslovnih zakonov, je nastal atlas, ki mu je predvsem namen, kazati življenje besed. V Nemčiji je pozitivizem v jezikoslovju veliko radikalnejši, zato pa tudi borba proti njemu trda. Schuchardt je pripravil tla Vosslerju, ki s svojo šolo prebija led; v »Frankreichs Kultur im Spiegel seiner Sprachentwicklung« (1921) je ustvaril lepo delo, ki nam kaže razvoj jezika v živem snovanju človekovega duha in nanj delujočih činiteljev. Zelo poučna za idealistično in pozitivistično pojmovanje jezikoslovja je Lercheva Historische französische Syntax I. (1925), zlasti še, če jo primerjajmo n. pr. s prvim delom sintakse Nyropove Grammaire historique de la langue française V. (1926). Giulio Bertoni pa je v »Programma di filologia romanza come scienza idealistica« (1923) izdelal kar celoten načrt nove šole, ki se giblje popolnoma v smislu omenjenih načel.

Prav kakor na jezikoslovnem je tudi na slovstvenem polju. V dobi romantike, ko so poglnele prve idealistične korenine zgodovini, so iskali duha posameznih dob in krajev; a naturalistična smer je segla po naravoslovnih metodah pozitivnih zakonov in jih uveljavljala v duhovnih vedah; Taine: človek je produkt svoje okolice (milieu), Scherer: pri vsakem pisatelju nam je ločiti doživeto, priučeno in podedovano. Odtod podrobno razsekavanje del, oseb in dob, da si izgubili izpred oči celotno sliko umetnine, osebnosti in dobe. Razvile so se v tej dobi monografije, bio- in bibliografije, kritične izdaje tekstov, podrobne zbirke ogromnega gradiva do pisem in rodnikov. V vseh teh skladiščih je nakopičeno ne merno bogastvo, a nobeno skladišče ne more biti samo sebi namen. Zato se je novi dobi zahotelo, da iz teh zbirk poišče življenjske vrednote, da poskuša zaslediti v umetniški živega duha, da si ustvarja duhovne obraze osebnosti in dob. Odtod tako vrenje v literarni kritiki in vedi, odtod toliko metodičnega iskanja v najrazličnejše smeri, odtod čuden pojav, da kritično-metodično delo danes skoro prevladuje ustvarjajoče. (Prim. o tem zlasti Mahrholz, Literargeschichte u. Literarwissenschaft, 1925.) Francoska pozitivistična struja tudi v literarni vedi ni zašla tako daleč kakor nemška; zdrav umetniški čut, ki ostaja instinktivno blizu življenja, jo je obvaroval skrajnosti.

Enako je ta miselnost zajela vse druge duhovne vede zgodovinske, socialne in ekonomske, tudi zemljepis je začel iskati odnosov med človekom, njegovo kulturo in zemljo, na kateri prebiva (géographie humaine — Jean Bruhne). Da se je ob tem smer psihologije in pedagogike znatno oddaljila od eksaktnega eksperimentiranja, mi ni treba posebej poudarjati. (Prim. o tem zelo poučno delo: Spranger, Der gegenwärtige Stand der Geisteswissenschaften, 1925 in na mesto predgovora dodan močan poziv filologiji »Aufruf an die Philologen«.)

Dodam naj v razumevanje še to, da kljub opozicijskemu razmerju naše dobe s prejšnjo ne smemo melati slepo kamenja nanjo, ker nam je z neizmerno pridnostjo, naravnost s samopovedjo gradila temelje, na katerih je mogoče graditi današnjo sintezo.

Ceprav je ta slika dobe nujno le zelo nepopolna, je, mislim, vendarle razvidna globoka razlika med obema, ki ni nič manjša kakor razlika med duhom in stvarjo. Zato bo tudi jasno, da je pozitivistična šola v taki idealistični klimi kakor trta na planini.

DANAŠNJA SREDNJA ŠOLA POZITIVISTIČNO-MATERIALISTIČNA.

Današnje srednje šole pozitivistične? Da, pozitivistične načelno v svojih načrtih, pozitivistične dejansko. Pa humanistične gimnazije? Tudi te so pozitivistične in materialistične v svojih metodah, zato daleč od pravega humanizma. Pozitivistične so naše srednje šole, v učnih načrtih, ki poudarjajo povsod in predpisujejo samo strogo podajanje pozitivnih dejstev, naj bo to v zgodovini ali zemljepisu (ali si moreš predstavljati večji nesmisel kakor je zemljepisni učni načrt za prvo šolo!), v slovnici ali v slovstvu, v latinščini in grščini ali slovenščini in nemščini. Pozitivistična so učni načrti, ker dopuščajo le materialno časovno in krajevno zaporedno nizevanje dejstev brez zveze z njih dušo, z živim človekovim duhom. Ne verjameš? Poglej n. pr. učni načrt za slovenščino, kjer je za VI. in nast. razreda dobesedno rečeno o pouku slovstvene zgodovine: »Ob pomoči knjigi, ki naj je napisana zgolj z zgodovinskega stališča«.

Ce je taka brezdušnost naravnost uzakonjena in če pomislimo, da je neprimerno težje podajati duha kakor snov, ne bo težko verjeti, da je tudi dejansko srednja šola globoko v pozitivističnih kolovozih. Poglej le učne knjige, ki so po vrsti tako brezdušne, da se mora dijakov živ duh zadaviti ob njih. In vendar: »Es erfüllt heut unsere Jugend die studierende wie die der Oberklassen ein Hunger nach Verständnis des Menschentums, der Befriedigung verlangt.« (Napisal in podčrtal Spranger, l. c. 32.) In če se mi ne zmenimo za vse duševne dispozicije v dijaku? »Daher als charakteristische Erscheinung der heutigen Jugendbewegung, wenn man sie nur von ihrer negativen Seite betrachtet, das Nichteineinwollen in diesen Mechanismus.« (Spranger, l. c. 32.) Če je dejansko boljše kakor načelno, je izjemoma in per nefas, ter zavis pač od tega, kako učitelj bolj ali manj soodobno diha. A »dozdaj so vrh snežnikov redke rožce« in se še niti ni začel tajati led. Vem, da je včasih težko reči, to je pozitivistično, ono idealistično (primeri o tem odprto pismo Vict. Klempererja na K. Vosslerja »Positivismus und Idealismus des Literaturhistorikers« v Jahrb. f. Phil. I. 245 sl., ko sta vendar oba izrazito idealistično usmerjena), a o naši šoli je vsako prerekanje odveč.

HUMANISTIČNA IN REALISTIČNA SMER — ENO.

V današnji borbi za sred. šolo sta si stopili nasproti dve struji; ena se bori za humanistično smer, druga v nasprotju z njo za modernost sred. šole. Zanimivo je, da sta si ti dve struji, ki bi pri pravilnem razumevanju humanizma in modernosti šole morali uvideti, da se borita za eno in isto stvar, nasprotni. Temu se ne bomo čudili, če doženemo, da se je borba za humanistično šolo izrodila v borbo za latinščino in grščino kot učna »predmeta« v neokrnjenem dosedanjem obsegu brez izpremembe metode. Ta smer borbe se mi zdi docela zgrešena in ne more rešiti niti humanizma niti naše srednje šole. Osnovna napaka pri vsem razpravljanju o sred. šoli je v tem, da vidijo nekateri rešitev humanizma v snovi in ne v metodi, v tem, kaj in ne v tem kako naj se podajajo snovi. Vsaka stroka, ne izvemši verouk ali celo latinščino in grščino, se lahko podaja pozitivistično kot snov, ki jo naložim v dijakovo skladišče spomina, a taka snov ne oblikuje duha, je mrtva in preje mori kakor razvija duha; snov učenec srečno hitro pozabi in je prazen kakor prej. Človekov duh se oblikuje ob življenjskih vrednotah, ob življenju človekovega snovanja; dijak sam nima dovolj moči, da bi sam ukresal iskre življenjske vrednote iz brezdušne grmade dejstev. Delo take šole se mi zdi kakor kurjač, ki mu ni na tem, da plamen lepo gori in da se peč dobro segreje, marveč mirno nalaga drva v peč, naj potem gori ali ne; čim več drv je preložil, tem bolje je opravil svojo nalogo. Če s tega stališča pregledujemo naše »predmete« po humanističnih gimnazijah, moramo z žalostjo ugotoviti, da sta tudi nekdanji najizrazitejši zastopniki humanizma, latinščina in grščina, zašli globoko v pozitivistične vode.

ANTIKA IN ROMANTIKA.

Priznam vso globoko vrednost latinske in grške kulture, saj sta korenini vse evropske; priznam vso potrebnost, da ju izobražen sodobnik pozna čim bolje; a ene stvari ne priznam, da bi današnja oblika pouka v teh dveh strokah ustrezala zgoraj označenemu namenu. Kakor je kočljivo pisati in govoriti o tej razboljeni točki naše humanistične gimnazije, bom vendar iz ljubezni do antike izpregovoril iskreno, kakor mislim. Antika je zame dvojje do neverjetne vsestranske pojavnosti razvitih kultur, ki sta zaključeni z izrazitim prehodom v srednji vek. To spoznanje je tokom stoletij vodilo človeškega duha zopet in zopet v Atene in Rim v šolo. V dobi renesanse in humanizma so odkrivali vrednote grške in rimske kulture in se oplajali ob njih; jasno, da so jim te vrednote postale temelj njih vzgoje, kar so neoporečno ostale vse do romantike in ustvarile velike svetovne književnosti: Dante in Petrarca, Shakespeare, Cervantes in Lope de Vega, Corneille, Molière in Racine, Goethe in Schiller. Romantika pa je našla srednji vek, zavedela se je pravkar omenjenih vrhov, kakršnih prejšnja stoletja še niso poznala, deloma ker jih niso imela, deloma ker so jim bila še preblizu. Tako se je antiki pridružila nova neovržna veličina, ki je bila po času in misli bližja. Kakor so prejšnja stoletja izoblikovala antiko iz zgodovinske pozabe, tako je romantika izoblikovala srednji vek, renesanso in humanizem z njih veličino in njih vrednotami.

S tem je predstavila romantika svetu nove vrednote, ki so oblikovale njeno in vse naslednje dobe. S tem osveščenjem in s tem odkritjem novih oblikujočih vrednot, ki so šle vzporedno z narodno zavednostjo, se je oplojila tudi šola, ki je hočeš, nočeš, moraš leta 1848. začela gojiti v dotlej domala izključno latinski in grški šoli tudi narodno zgodovino in narodni jezik ter s tem od romantike izoblikovano narodno kulturo. S tem se je pridružil klasičnima jezikoma tekmeč, ki je nujno posegal v njuno območje. Dolej se je ves človek oblikoval izključno ob antiki, vse emanacije človeškega duha je spoznaval ob njej. Antika je bila zdaleka glavni oblikujoči element. V dobi narodnih bojev je materialistično pojmovanje nacionalizem razbil duhovno enoto naše šole in ustvaril »predmetec«, ki se jih dijak mora učiti, a preganjal iz šole oblikujočega duha. Tudi antika se je umaknila latinščini in grščini, ki sta postali »predmeta«; tako boš danes zastojal iskal po naših srednjih šolah antike. Današnja doba je zopet začela zbirati kosce razbitega kristala in graditi enoto. Zato je meni vprašanje latinščine in grščine vprašanje antike, vprašanje, ali bodo prijatelji humanistične gimnazije znali uvesti v okvir svojega načrta tisto antiko, ki je in ostane neoporečno nujen pogoj za dobro in globoko pojmovanje vse evropske kulture. Da tega ne dosega danes, ko učni načrt ne predvideva niti sistematičnega poznanja obeh slovstev, ko se omejuje na čitanje — in še to največkrat le prevajanje — nekaterih jezikovno »klasičnih« avtorjev izpred krščanske dobe, kakor da ima to čitanje predvsem jezikovni pomen, bo menda jasno. Vsa literarna izobrazba se je svoj čas vršila ob antiki, vsa estetska in filozofska vzgoja ob njej — danes sta latinščina in grščina v tem pogledu prepogosta, da ne rečem vedno, mrtvi. Pri zrelostnem izpitu mora dijak pokazati, da razume in pozna jezik — ali pozna antiko, po tem nihče ne vpraša.

TRETJA DOBA.

S koncem 19. stol. — ali recimo kar s svetovno vojsko — se je zaključila zopet bogata in duševno zanimiva doba, ki nam je sicer še blizu, a se njeni obrisi bolj in bolj jasne. K prošlim dvema dobama antike in recimo kar srednjega veka (vse do romantike), moramo pridružiti tretjo najnovejšo in ne najrevnejšo dobo, iz katere nam je neposredno organično graditi naprej. Mislim, da ni nikogar, ki bi hotel danes zmanjševati in tajiti pomembnost in važnost teh dveh novih kulturnih dob spričo antike. Imeli bi torej tam, kjer so pred 19. st. imeli eno, pred 50 leti samo še dve, danes že tri kulturne dobe. Vsaka ima svoje posebne, samo njej lastne dobrine in vrednote, vsaka je po svoje oblikujoča, zato je na najboljšem tisti, ki se okoristi z vsemi tremi. a gotovo bi bilo pomanjkanje katerekoli zadnjih dveh vsaj tako občutljivo kakor pomanjkanje prve.

Antika ima torej danes že dva mogočna tekmeča, s katerima si mora deliti čas. Zame je teh troje dob troje sestra, ki so v enaki meri poklicane, da vrše nalogo, ki jo je vršila svoj čas le najstarejša. Zgodovina kaže duha v političnih in socialnih tvorbah, jezikovni pouk pa podajaj estetske, idejne in kulturne vrednote; metode bi za uspešno in enotno oblikovanje na podlagi te enote, dasi neprestano se razvijajoče kulturne celote ne smele biti tako zelo različne, kakor so danes metode klasične in moderne filologije, pri čemer mislim seveda predvsem na višjo stopnjo pouka.

»REFORME«.

V borbi za modernost današnje šole je značilno, da se tudi tu vse suče okrog »predmetov« in ur; še zanimiveje pa, da se v dobi izrazito idealističnega stremljenja tako grobo pozablja pravi humanizem, ki mu je središče vsega zanimanja človek in njegov stvarivni duh. Ker se je antični humanizem pokazal v danes izrazito nesodobni obliki, zato mu je doba tako neprijazna, zato rodi tako malo sadu. Nobene reforme pa, ki bi danes zavračala humanizem v širšem pomenu (als geschichtlich vertiefte Forschung an dem Problem, was der Mensch im Totalgefüge seinen je erreichten Gipfeln — Spranger 1. Möglichkeiten, seinen Wirklichkeiten und seinen je erreichten Gipfeln — Spranger 1. c. 4) ne moremo imenovati moderne. Reforme so lahko bolj ali manj praktične, a so brez upoštevanja vrhovne zahteve časa po oblikovanju duha za pravo vzgojo novega rodu dosti brezpomembne. K prekomernemu poudarjanju koristi, ki jo nudila latinščina in grščina kot jezikovni pouk, z vso mišnoslovno dostavljam, da sta uspeh in korist časa in trudu tako nesorazmerna, da ju samo s tega vidika ni mogoče zagovarjati in obdržati na srednji šoli. Kakor hitro latinščina in grščina nimata namena, da posredujeta antiko, tako hitro sta izgubili svoje nekdanje bistvo oblikujoče vrednote, tako hitro postanejo samo nepraktična jezika, ki jima je prej ali slej pisana smrt v srednji šoli. To naj bi pravočasno uvideli merodajni činitelji in hiteli iskati času primerne in potrebne oblike, da se bomo mogli še naprej oplajati s sadovi antike.

Kako materialistično še vedno pojmujejo šolo, nam dokazuje tudi osnutek predmetnika za srednjo šolo g. Westra. Tam so predmeti, ki so za oblikovanje duha gotovo najvažnejši, prav očitno zapostavljeni. V VII. in VIII. razredu naj se n. pr. tako važna duhovna veda, kakor je verouk, skrči do 1 ure, »naj bi se omejil (nauk o dogmah) na najelegantnejše brez globljih teoloških razmotiranj« (Križa naše sr. šole, str. 48 op. 56). Dočim smo v starih avstr. šolah začeli z nemško literaturo v V. razr. in to z onimi, dijaku jezikovno tako tujimi, staro- in visokonemškimi deli, se stavljaja sedaj začetek slovenskega slovstva v zadnje trimesečje VI. razreda. Pri treh tedenskih urah moreš dati presneto malo pojma o treh stoletjih, ki so si med seboj kaj malo slični; o analizi del in dob ali celo domačega čtiva, kar bi bilo nujno, niti ne govorim. Skratka: če prav vesno porabiš čas, komaj zmečeš grobo snov pred dijaka, kar je osnovna napaka.

V V. in VI. šoli obdeluj teorijo književnosti v območju slovenščine, kakor da je to nekaj pristno in samo-slovenskega, kakor da ni kos obče književnosti, ki spada prav tako k latinščini. In vendar se mora vršiti v času, določenem za slovenščino. Vem: povsod je tako, tudi pri Francozih in Nemcih. Kdaj bomo vendar nehali kopirati tuje šole! Mi imamo svoje čisto posebne potrebe, ki jih nimajo ne Francozi ne Nemci. Pomislimo, da Francozi začnejo svoje slovstvo z 9. st., da imajo v vsakem pogledu lepo in bogato dobo srednjega veka: svojo državo, svoje slovstvo, svojo umetnost, da imajo lepo renesanso in še lepšo dobo humanizma; vse to je organično zvezano s poukom francoščine. Če pomislimo, da je vsa njih kultura v tesni organski zvezi z rimsko (prim. Vict. Klemperer. Die Literatur der Romania v »Vom Altertum zur Gegenwart 2 1921«), da je bila z izjemo par kratkih preledkov kulturno prav Francija vodilna za vso Evropo skozi ves srednji vek do romantike, da je kulturno še danes eden najvažnejših evropskih činiteljev, ne bo težko razumeti, da Francozi ni potreba poleg domačega gojiti še posebej svetovno slovstvo, ker ga v tistih velikih vrhovih, ki so posegali v svetovno in s tem nujno tudi v francosko, lahko vzorno uvršča ob enotno zgradbo svojega lastnega slovstva. Slično, dasi manj vzorno velja to za Italijo in Španijo; manj za Anglijo in Nemčijo, kjer so svoje povsem neodvisno in svetovno pomembno literarno življenje začeli šele pod kraj 18. stol.; vendar pa ima tudi Nemčija ohranjeno kontinuiteto skozi ves srednji vek, pri čemer je dana prilika, da ob svojem proučava svetovno slovstvo.

Kaj pa mi, ki imamo do 16. stol. sploh le nekaj jezikovno dragocenih, a literarno brezpomembnih fragmentov, ki so nam še naslednja tri stoletja domala samo saturiranje pismenstvenega repertoarja cerkve v narodnem jeziku (Kidrič)? Mar naj nam vse bogastvo te kulturne dobe, ob kateri smo neaktivno živeli tudi mi in prejeli od nje svojo rast, ostane zaprto in brezplodno? Odkod naj spoznam človekovo miselnost srednjega veka renesanse in humanizma? Da bi bil to v oblikovanju duha občuten primanjkljaj, vsaj tako občuten kakor primanjkljaj antike, mi ni treba dokazovati. To vprašanje se nam stavlja nujno, kadar vzporejamo slovenščino z nemščino ali francoščino.

NEKAJ OSNOVNIH MISLI K REFORMI.

Vzporedno s tem vprašanjem se nam javlja vprašanje tujih modernih jezikov na gimnaziji. Vzorno bi bilo, ko bi mogel dijak spoznavati svetovno slovstvo v enem svetovnih jezikov, ki je literarno važen. Kakor imajo prav tisti, ki mislijo, da antiko moreta vzorno podajati le latinščina in grščina, tako je tudi res, da bi najvzorneje mogla posredovati evropsko kulturo in slovstvo vsaj do romantike

RIPS in OTOMAN-SVILA

za plašče zopet došla. Cene izvanredno nizke.

F. in I. GORIČAR — Ljubljana

Sv. Petra cesta 29.

francoščina iz že zgoraj navedenih razlogov; praktičnih razlogov pri idealističnem tipu ne vpoštevam, saj so enako usodni in še bolj za latinščino in grščino. Dejansko pa se razmere danes take, da se pri množini jezikov dijak ne nauči nobenega jezika do tiste mere, da bi mogel v njem spoznavati duševnost tujih kultur raznih dob. Zato je potrebno, da se temu namenu posveti posebej pouk, ki naj se vrši v materinščini in na vsaj nekoliko nadomešča, kar bi se sicer v nobi moglo vršiti v dotičnih jezikih. Konkretno teorija književnosti in svetovno slovstvo srednjega in novega veka naj tvorita samostojno stroko. Antika naj se podaja v okviru latinščine in grščine v nalašč tem posvečenih urah ter naj se ne omejuje samo na klasično dobo, marveč obravnava tudi krščansko dobo, da dobi dijak organsko zvezo s srednjim vekom. Tudi je povsem krivično, če pozna velike svetovne misli kakor so sv. Avgustin, sv. Gregor, sv. Bazilij itd. samo iz cerkvene zgodovine in ne tudi iz zgodovine človeške misli.

Z izločitvijo teorije književnosti v samostojen predmet ob svetovnem slovstvu, bi dobili potrebnega časa za slovenščino, ki je v sedanjem učnem načrtu preobložena in preutesnjena. Stara cerkvena slovenščina je po sedanjem učnem načrtu omejena na dva meseca, pri čemer je nemogoče podati kaj drugega kakor par sto oblik brez zveze z življenjem današnjih jezikov, brez zveze z njeno dobo. Taka za šolo nima pomena ni se mora priskutiti. Nasprotno temu se mi zdi, da za V. razred predpisana slovnica visi v zraku, ker dijak nima dotlej nikakih zgodovinskih razvojnih pojmov o slovenskem jeziku in zato nima kam nasloniti pojmov o indoevropski sorodnosti in skupnosti ali o postanku jezika. Vsa ta poglavja bi se dala organično obdelati pri pouku staroslovenščine, ki naj se prične s peto šolo. Če se tako rada poudarja latinščina kot podlaga romanskih jezikov, se, mislim, na slovenskih šolah pač sme vsaj s skromnem obsegom gojiti slovenski temelj. Ker so slovenski literarni odlomki izpred 16. stoletja predvsem jezikovno pomembni, naj bi se pregledali še v V. razredu, tako da bi na slednje leto lahko pregledali slovensko književnost od 16. stoletja dalje do Čopa in Prešerna, ki bi v VII. razredu lahko prišla do zasluženega razmaha. Če naj dobi dijak prav pojem o Prešernovi veličini, ga mora brati ob razlagi, ker tiči za sicer slovenskim beseda mi dijaku prepogosto neviden jezik duha, ki mu ga je treba odkriti. Da slovenski dijak mora poznati vsaj toliko Prešerna kakor Horaca, bo, mislim, jasno. Tako bi mogla slovenščina priti še do druge važne točke pri svojem pouku: do analize del, ki so predpisana kot domače čtivo.

V višjih razredih bi torej sistematično gojili slovstveni pouk: 1. latinščina in grščina za antiko; 2. glavni obrisi evropske književnosti s teorijo književnosti; 3. slovenščina s slovenskim slovstvom. S tem bi, mislim, najlažje izpolnili vrzel, ki je zazijala na naših srednjih šolah po polomu; s tem bi bila dana neka celota v nastajanju današnje miselnosti v Evropi.

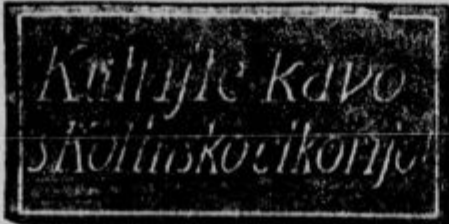
Povsem jasno je, da tega ne bi bilo mogoče podajati pozitivistično. Saj kulturna zgodovina ni vsota dejstev, marveč so dejstva le funkcija velikih pokretov in idej, ki so našli odmeva v velikih duhovih raznih časov. In na in podrobnosti so do neke meje potrebne ne smejo pa nikoli ogrožati celote. Take sinteze so potrebne, potrebne bodo vedno bolj. Po današnjem tempu dogodkov sojeno bodo zgodovinske snovi v 30. stoletju zrasle v materialističnem zmislu na dvakraten današnji obseg; mar se bo tudi kapaciteta ljudi podvojila? Mar nam je 30. stoletje! — Aprés nous le déluge je pač izrazito materialistična evanĝelija. Kdor gleda v preteklost, bo okamenel; kdor živi za trenutek, so mu šteti dnevi, le kdor gleda naprej, ima bodočnost. Zdrav človek mladine stremi vedno v bodočnost in se dolgočasni ob sedanjosti. »Wir sollen nicht fürder im Monographischen und Spezialistischen versinken... jetzt heisst es zusammenfassen.« (Spranger, l. c. 10.)

Nisem povedal tega, ker bi mislil, da se tak prevrat da uresničiti čez noč; tudi si ne domišljam, da bo taka šola dijakom in učiteljem raj; predobro se zavedam, kako intenzivnega dela duha bi bilo treba z ene in druge strani. Povedal sem to le zato, ker se zdi tako šolo moramo pripravljati, ker tako šola metodnično stopnjama moremo graditi le tedaj, če se ob intenzivnem delu živimo v novotokove miselnosti. Taka šola nam mora biti vsaj vzor, po katerem stremimo.

F. PERC

Maribor - Gosposka ulica 34

Izdelovanje in razpošiljatev vseh muzikalnih instrumentov po konkurenčnih cenah.

Cenjenim trgovcem,
obrtnikom in industrijalcem
se priporoča trdka

„Grom“

carinsko-posredniški
in spedijski biro
LJUBLJANA

Ing. Ovidon Gulič:

Parni stroj in parna turbina.

Navodila za strojnike in obratovodje parnih
obratov. — Vezana knjiga stane 80 Din.
Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

JOS. HÖFER, Maribor

Ulica 10. oktobra

Muzikalije — Gramofone

20% ceneje

vsa naročila po meri in popravila pri

Franc Szantner, Ljubljana

Šelenburgova ulica 1

prvovrstna specialna izdelovalnica čevljev za
občutljive in bolne noge.

FRANC KORMANN

galanterija, pletenina, igrače in
drobnine na debelo in drobno

MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 3

SAMOPRODAJA

najboljšega pisalnega stroja

IVAN LEGAT, mehanik

Maribor, Vetrinjska ulica št. 30

Telef. 434

Telef. 434

Krapinske toplice

blizu Zagreba, Hrvatska, 43°C termalna voda in blato,
zdravi reumo, protin, išias, ženske bolezni itd. V pred-
in posezoni znatni popusti od rednih sezonskih cen,
osebito specialni aranžmani za 20 dnevno bivanje za
pavilno ceno Din 1280.— (stan, kopeli, oskrba, vse
pristojbine in zdravila). Začetek sezone 15. aprila.
Podrobna pojasnila in prospekte daje kopališ. uprava.

Ako hočete biti lepi

Ako se hočete veseliti nad svojim dobro negovanim
licem, svojimi rokami in svojimi vedno lepše posta-
jajočimi lasmi, uporabljajte tudi Vi kot mi:

Fellerjeva mila zdravja in lepote z marko „Elsa“ naj-
plemenitejša kakovost, vsebujejo medicinsko proiz-
kušene dobro delujoče sestavine, ki se vpijejo v kožo
in jo oplemenjujejo. Poizkusite enkrat:
Elsa-milijino mlečno milo, Elsa-ružmarinkovo milo,
Elsa-glicerinsko milo, Elsa-boraksovo milo, Elsa-ka-
trano milo, Elsa-milo za britje in nikdar ne boste
hoteli uporabljati drugega mila. — Za poizkus 3 kom.
Elsa mila se z zavojinico in poštino vred Din 52.—.
Fellerjeva kavaška pomada za oči, razčisti in zadrži
„Elsa“, ona vam ohrani mladost in lepoto, gladki gube
na koži in jo dela gibko in baržunasto mehko. Strmeli
toste, kako hitro vam ginejo pege, mozolji, sojedci,
razpokana in rdeča mesa.
Fellerjeva močna „Elsa“ pomada za rast las zabra-
njuje izpadanje las, prerano osivelost, odstranjuje
prhljaj, dela kriške las mehke, gibke in pospešuje
rast las.
Za poizkus 2 lončka ene ali po 1 lonček od obeh po-
mad z zavojinico in poštino vred Din 38.—.
Te cene se razumejo le, če se pošlje denar vnaprej, ker
se proti povzetju zviša poština za 10.— Din.
Naročila naslovite točno takole:

EUGEN V. FELLER, lekarnar
Dolnja Stubica, Elsatrg 134, Hrvatska

**Doa lepa lokala
na Bledu**

Eden za manufakturno in modno, drugi za špe-
cerijsko in delikatesno trgovino, na najpro-
metnejšem kraju v sredini letovišča za oddati.

Pojasnila pri

A. Wölfling, Bled.

**Najboljše in najcenejše
nogavice**

kakor tudi vse druge PLETENINE izdeluje

E. GOSTINČAR, stroj. pletenje

Ljubljana,

Šmarca

Kette Murnova cesta 16.

pri Kamniku.

Podpirajte naše dijake!

TOVARNA VATE

Inž. S. Eškenazi i Co.

BEOGRAD

Banatska 8—10 Tel. Vatafabrika Telefon 37—71

♦

Tovarna

izdeluje vse vrste

navadne in fine vate za

kovrte, tkanine in itd.,

za krojače in konfekcijo gumirane vate

v tablah in rolah v vseh kakovostih —

Hidrofilne (medicinske)

vate za drogerije, apo-

teke, bolnice in

tako dalje

♦

VZORCI NA ZAHTEVO BREZPLAČNO

MARKO ROSNER

manufakturna trgovina na debelo

Telef. inter. 232

MARIBOR

Slovenska ulica št. 13

Ford

Znatno znižane cene!

	Stara cena:	Nova cena:
Runabout, 2 sedežni, odprt	Din 39.500.—	Din 36.000.—
Touring, 5 sedežni, odprt	„ 39.500.—	„ 37.500.—
Coupe, 2 sedežni, zaprt	„ 53.000.—	„ 48.000.—
Tudor, 5 sedežni, 2 vrata, zaprt . .	„ 56.500.—	„ 50.000.—
Fordor, 3 sedežni, 4 vrata, zaprt . .	„ 61.000.—	„ 53.000.—

V pet različnih barvah! — Vsi vozovi s kompletno elektr. napravo. Ballon
pnevmatike. Novi karburator. 10 litrov bencina na 100 km. — Cene franko
Ljubljana na podlagi današnjega kurza in carine.

Amerikan Motors Ltd. — Ljubljana

Telegr.: „Amot“

Dunajska cesta 9

Telefon: 2477

JOSIP HUTTER

manufakturna trgovina na debelo

MARIBOR

Rotovski trg št. 8

Ključavničarstvo

Jos. Weibl

Ljubljana, Copova ulica št. 10

se priporoča za vsa v ključav-
ničarsko stroko spadajoča dela
kakor stopniške, vrtna in na-
grobne ograje, nagrobne sve-
tiljke, vrtna mizice, železna okna,
vrata, stopnjice strehe, napisne
table, cerkveni nabiralniki itd.
Solne platte.

Vsak čas avtogeno varjenje in lotanje

15 letno jamstvo

svetovno znani na-
boljši šivalni stroj je
edino le **Stoewer**
za rodbinsko in obrtno
rabo.

ZALOGA

L. BARAGA, Ljubljana

Šelenburgova ulica 6/1

Telefon številka 980.

Važno!

Pouk v krojnem risanju in prirobovanju damskih

oblek daje edina oblast. strok. izprašana učiteljica

Roza Medved

Ljubljana Mestni trg 24 (pred rotovžem)

Kroj je najnovelji, za vsakega lahko razumljiv in po-
polnoma zanesljiv. Izdelava modnih krojev po naj-
noveljših vsakovrstnih modnih listih. — Ker ima last-
nica krojnega učilišča tudi modni salon, je učenkam
dara prilika po lastno izdelanem kroju izvršiti razne
plašč., kostume, obleke in dr., obenem pa se vaditi
odnosno se spopolnjevati v šivanju. — Uprah. ajamčen.
Zunanjim učenkam se preskrbi hrana in stanovanje
po ugodni ceni.

SVETOVNO ZNANO IN PREIZKUŠENO

»STYRIA-KOLO«

na 12 mesečne obroke
samo pri generalnem
zastopstvu

Alojz Ussar,

trgovina s šivalnimi

stroji in kolesi

MARIBOR

Gosposka ul. 20-I

M. DRENIK

Ljubljana, Kongresni trg 7

Nalvečje zaloga ženskih ročnih del pri-
padaločega materiala in drobnarije.
Prediskarja. Vezanje naroko in stroj
Pliisanje Muširanje
Entianje AZuriranje
Zunanja naročila se vestno in točno izvršijo.

Izredno ugoden nakup.

Dne 27. aprila 1927 ob pol 10 je pri okr. so-
dišču v Kamniku, soba št. 6, javna dražba za obrt
ali manjše podjetje zelo prikladnega posloja z
vrtom in večjo parcelo v Domžalah. Ugodni pla-
čilni pogoji. Najmanjši ponudek 98.200 Din, var-
ščina 18.495 Din. — Informacije pri dr. EMILU
STARETU, odvetniku, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 4.

VAŠA OBLEKA

bode izgledala zopet kakor nova, ako
jo pustite kemično čistiti v tovarni

JOS. REICH

LJUBLJANA

Tovarna: Poljanski nasip 4—6

Podružnica: Šelenburgova ul. 3.

Pliisanje v najmodernejših vzorcih

tekmo 24 ur.

Barvanje oblek v različnih barvah.

Česelo Veliko noč

Vam bo napravil samo

naš pravi **angleški**

gramofon znamke

„His Master's Voice“

Kolosalna, naravnost

očarljiva jakost in či-

stost glasu naših apa-

ratov je nedosegljiva

A. Rasberger, Ljubljana

Tavčarjeva ulica št. 5.

Pokvarjeni strelovodi

lahko povzročijo nesodno nesrečo.
Samo pogosta preizkušnja strelovo-
dov z **specialnim aparatom**
sistema prof. **Arnold Chri-**
stensen, Berlin daje garancijo
za njih pravilnost.

Obratujte se tozadevno le na

STAVBENO KLEPARSTVO
FRANC TASKER, CELJE
PRED GROFIMO

Za potovalno sezono

priporoča kovčke, kasete, torbe, nahrbtnike itd.
v veliki izbiri, vseh vrst in tudi v vseh cenah

IVAN KRAVOS — MARIBOR.

Specialni kovčki in torbice za potnike in vzorce
se izdelujejo v lastni torbarski delavnici na
Slomškovem trgu številka 6.

Predno gradite

vodno kolo

ali

vodno moč

zahtevajte ponudbe za

turbine

pri

G. F. SCHNEITER, Skofja Loka
podjetje za gradbo vodnih turbin.

ORIGINALNE

BARVE, MATRICE (KOŽE), VOŠČENI PAPIR, ZA GESTE TNER-CYKLOSTIL, SPECIJALNI PAPIR ZA RAZMNOŽEVANJE, SE DOBI
VEDNO IN NAJCENEJE PRI **LUD. BARAGA, LJUBLJANA** SELENBURGOVA UL. 6/I. TELEFON št. 980

Pri vsakem obedu naj bodo na mizi testenine:

Prvovrstno delo,
Zmerne cene,
To je naše geslo!

KNJIGOVEZNIKA K. T. D.
čitalnica in tvornica
poslovnih knjig
v Ljubljani, Kopitarjeva ul. 6/II

Znižane cene in največje skladišče dvokoles
motorjev, šivalnih strojev, otroških vozičkov,
vsakovrstnih domačinskih delov, pnevmatik.
Posebni oddelek za popolno popravilo emajli-
ranje in ponikanje dvokoles, otroških vozičkov
šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke.
Ceniki franko.

TRIBUNA* F. D. L., tovarna dvokoles in otroš. vozičkov. Ljubljana, Karlovska 4.

Priporoča se Vam,
da si pri nakupu **pohištva**
ogledate prvovrstne spalnice, jedilnice, kuhinje in dr. pohi-
štvo. Cene konkurenčne. Točna postrežba. Zahtevajte cenik.

ANDREJ KREGAR tovarniška zaloga
pohištva
ŠT. VID nad Ljubljano (nasproti kolodvoru Vižmarje)

Priporoča se **MAST**

znamke J. P.

lastni izdelek trdke

Evald Popovič, Ljubljana

Cena nizka, blago izbrano.
Razpošilja se v sodih po 50, 100 in 200 kg.

PREKAJENO MESO

vedno v zalogi, po izvanredno nizki ceni.

**LOKOMOBILI
MOTORJI DIZEL IN
GATERJI PINI&KAY
KOMPL. ŽAGE**

Ugodni plačilni pogoji

Braća Fischer d. d.

Zagreb, Pantovčak 1b

Lesna trgovina na deželi išče
žensko pisarniško moč.

Prednost imajo one, ki so zmožne več jezikov
v govoru in pisavi. Ponudbe pod šifro »Takoje«
na Aloma Company, Ljubljana. 2898

Najcenejši slamnik

kupite, za pomlad in poletje, pri »Slamnikarski
in klobučarski zadrugi v Mengšu«, katera
ima vedno na zalogi bogato izbiro najnovjših
vsakovrstnih damskih, moških in otroških sla-
mnikov po konkurenčni ceni. — Pridite in prepi-
čajte se. Vsakovrstna popravila se izvrše v 8 dneh.

Cenejši kot pri

RAZPRODAJAH

se dobi vsakovrstno manufakturno blago samo pri

J. TRPIN, MARIBOR, Glavni trg št. 17.

Dobi se povsod, koder cenijo
dobro in zdravo pijačo, kjer ga
še ni, naj se ga takoj naroči
pri trdki

Lovro Sebenik
zdravilna in resilijska
destilacija
Ljubljana 7

NAZNANILO.

P. n. občinstvu iz Ljubljane in okolice vljudo
naznanjam, da otvorim poleg že staroznane gostilne
»PRI FLORIJANČKU« na Ježici na veliki pone-
deljek nov, prostoren in

moderno urejen salon

kjer se točijo najboljša vsakovrstna vina, po-
streglo se bo tudi vedno p. n. goste z dobrimi
mrzlimi in gorkimi jedili po zmernih cenah.

Pri otvoritvi sodeluje koncertni orkester.
Za obilen obisk in solidno postrežbo jamči in
se vljudo priporoča

Anton Štirn in Marija Kahne.

Pomlad!

Noravice, kravate, srajce, rokavice,
naramnice, zvonci roke, nakit za obče-
le, otroške majice, nahrbtniki, nalice, de-
žniki, kiti v vseh barvah, stioni. Soling-
škarje, noži, potrebščine za krokarje,
čevljarje, tapetnike, šivile in sedlarje.
Razna dišeča mila — samo pri

Josip Petelin

blizu Prešernovega spomenika, ob vodi

LJUBLJANA

Najnižje cene! Točna posrežba!

Najboljši in najekonomičnejši

Elektromotorji

iz znanih čeških tvornic

Škodovih Zavodov v Plzinju

se nahajajo v velikosti 1/4 KS do 30 KS
stalno v naši zalogi v Ljubljani. Obrnite se na

Civ. inž. M. A. Štebi, Ljubljana
Selenburgova 7 Telefon 2966

Mednarodni velesejem v Budimpešti
od 30. aprila do 9. maja 1927

ki ga priredi

Trgovski in obrtni zbornici v Budimpešti

50 % popust pri vožnji v Budimpešto in nazaj, tako na

Jugoslovanov, kakor tudi na drugi parobrodni in železniški pragi

Prestopa moza z likom s sejem legitim. brez vizuma.

Mad. vizum se more dobiti na nadno za polovico, ceno v

Budimpešti. Potreben je samo zakleni potni list SHS, ki

velja tudi za Madjarsko. Prehod meje brez vizuma in 50 %

pop. valja je dovoljen sami lastni, sem. legitim. — Cene sejem. legitimacije

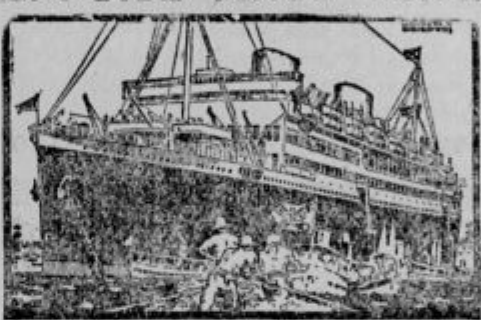
Din 40. — Pojasnila daje in izdaja sejem. legitimacije

V Beogradu: Jugoslov. centr. inštit. zastopnik Dr. Galja

Szilagy, Mailžarski trgovaški Opano-
mošnik v Beogradu, palača Axa lemitje.

V LJUBLJANI: Pisarna »Puinika«.

ROYAL MAIL LINE

Kr. angleška poštno-parobrodna linija,
Generalno zastopstvo za kraljevino SHS.
Zagreb, Trg l. št. 17

(Kedaj potniški promet)

Hamburg—Cherbourg—Southampton v

Novi York in Kanado

Cherbourg—Liverpool—Southampton v

Južno Ameriko

Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos

Aires, San Paolo

Odprava potnikov 1., 2. 3. razreda. — Kabine 3. razreda

z 2 in 4 posteljami. — Udobnost. — Sigurnost. — Brzina.

rodzastopstva:

Beograd, Karagiorgjeva ulica 91. — Ljubljana,

Kolodvorska ul. 26. — Metković, Ivo Vera a. —

Split, Dioklecijanova obala 8. — Vel. Bečkerek,

Princese Jelene obala št. 7. — Sombor,

Kosta Dodić, Kraljevića Gjordža št. 3.

Brzi, naslov na vsa gornja podzastopstva »ROYALMAILPAC«

Za Bosno, Hercegovino, Dalmacijo in Črno goro:

Srpska Prometna banka v Sarajevu in Gružu.

Naslov za orožarstvo: Prometna banka.

Najuspešnejše sredstvo za pokončavanje črvi
in mrčesa je pravi

»DALMATINSKI BUHAČ«

Proizvaja na debelo:

V. A. BRACA MADIRAZZA, Trogir, Dalmacija
Trvdka ustanovljena 1837.

Inserirajte v
»Slovenca«

TRSTJE ZA STROPE

naročajte le pri: **JOS. R. PUH, LJUBLJANA,**
tvornici Gradaska ulica

katera edina izdeluje isto iz najboljšega materiala, močno ple-
teno s pobakreno žico. — Dobavlja vsako množino najceneje.

Stara tovarna nogavic in pletenin

M. FRANZL SIN

priporoča svoje prvovrstne izdelke
po znatno znižanih cenah.

Sprejema se tudi bombaž in volna v pletenje.

Ivan Zakotnik

mesni tesarski
mojster

Ljubljana, Dunajska cesta 46.

Tel. 379.

Vsakovrstna tesarska dela kakor moderne lesene stavbe, ostrejša hiš, vile,
tovarne, cerkve in zvoniki, stropi, razna tla, stopajice, ledenice, paviljoni,
verande, lesene ograje itd. Gradba lesenih mostov, jezov, mlinov

PARNA ŽAGA

TOVARNA FURNIRJA

Gasilna društva, pozor!

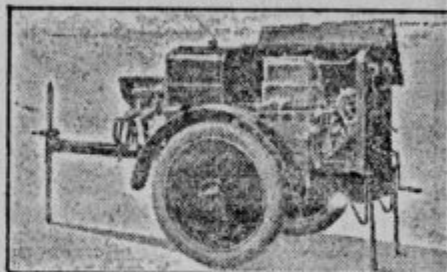
Motorna brizgalna 60 m³
na uro do 60 m visokine.

Motor: 4 cilindre z 22/36 HP.

Vse auto-brizgalne 30-40%, ce-
neje kot konkurenčni izdelki

dobavlja zastopstvo Renault

A. Lampret, Dunajska c. 22

Kadar nujno rabite

lepo pregledno, po lastni želji črtano

POSLOVNO KNJIGO

Vam najboljše postreže:

A. JANEŽIČ, Ljubljana

Florjanska ul. 14.

knjigovoznica in čitalnica

poslovnih knjig

BREZ KONKURENCE

so naši lastni izdelki pomladanskih oblek
in površnikov!

Jos. Rojina, Aleksandrova c. 3.

Dol

obvezo in spregle-
dajte vendar enkrat,

da je samo Vaš do-
biček, ako se danes

kupite dopisnico za

50 para in pišete

takoj po vzorce od

sukna in kamgarna za moške obleke, razne

volne za damske obleke, belega in pisanega

platna, celira, kretona in sploh vse manufak-
ture na veletrgovino

R. Siermecki, Celje št. 18

kjer je izbira velikanska, kvaliteta izborna

in cene čudovito nizke. Narčila brez Din 500

poštne prosto.

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d., LJUBLJANA

prodaja po najugodnejših cenah in samo na debelo

domači in inozemski za domačo

kurjavo in industrijske svrhe.

Prémog vseh vrst.

Kovaški prémog

Koks litarški, plavžarski in plinski.

Brikete.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva 15/1.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 30 (v lastnem poslopiju)

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja tra-
govinskih vrednostnih papirjev, deviz in valut,
brazna naročila, preduem in krediti vsake
vrste, es ompt in inkaso menic ter nakazila
v tu- in inozemstvo, safe-depositi itd. itd.

Brzotavke: Kredit Ljubljana

Tel. 40, 457, 548, 805, 806

Singer šivalni stroji

so znani po vsem svetu kot najboljši

Podružnice:
LJUBLJANA, Šelenburgeova 3
Novo mesto, Kranj, Kočevje

Samo nemoderni ljudje

hodijo peš po svojih vsakdanjih opravkih; praktičen človek sedanosti pa si bo nabavil kolo in sicer res dobro blago.

Najstarejše in največje tvornice Evrope

Peugeot

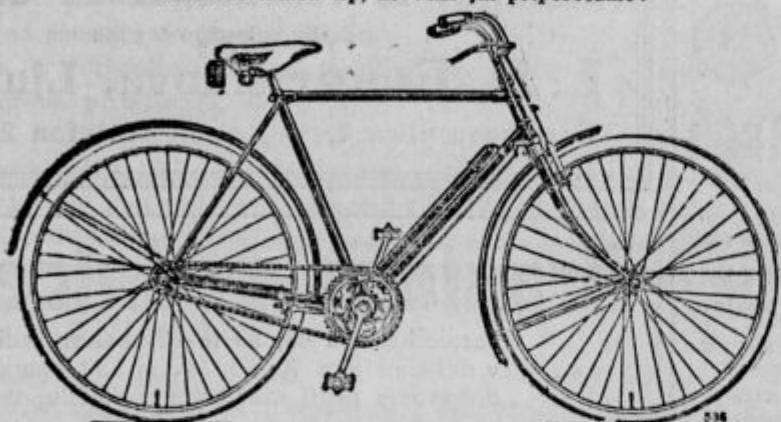
(letna produkcija 250.000 komadov)

vam nudijo kolo po vašem okusu, najmodernejše in najpreizkušenejše izdelano v kakovosti materiala nenadkranjivo in to po tako nizkih cenah, da si ga lahko vsakdo nabavi. — Izberite si eno izmed mnogostevilnih tip, vi boste zadovoljni in nam boste hvaležni.

Glavna zaloga in samoprodaja biciklov in motociklov „PEUGEOT“ za celo Jugoslavijo

ERIK BREUIL, CELJE št. 51

Nekatere izmed tip, ki Vam jih priporočamo:

P 3 „PEUGEOTURIST“: Črn okvir z zlatimi traki, obroči v sredi črno emaillirani, ob straneh poniklani; blatniki črni, jekleni; „Peugeot prosti tek“; dve luksuzni masivni zavori; Dunlop-pnevmatika; zračna sesaljška in usnjata torbica s kompletnim priborom Din 1726 — franco Vaša železn. postaja.

P 12 „PEUGEOTURIST“, delavski model. Isti opis kot pri P 3, samo z razliko: Dve žični zavori, sedlo ojačeno in na tri vzmete, Dunlop-pnevmatika pojačena, blatniki daljši in širši Din 1741 —, franco Vaša železn. postaja.

P 13 „PEUGEOT MODEL SREDNJE-EVROPSKI“: Isti opis, kot pri P 3, samo da so obroči črno-rumeni, s „Torpedo prostim tekom“ in na sprednjem kolesu masivna zavora.

Vsa kolesa z enoletno garancijo.

Vse vrste biciklov, motociklov, njih nadomestni deli ter oprema vedno v zalogi. Ceniki gratis franko.

Naša zastopstva:

LJUBLJANA: Tehn. komerc. družba, Tavčarjeva ulica 6
KRANJ: Ign. Majnik, mehanikna delavnica
KAMNIK: Kregar & Fajdiga
BLED: Frano Satori

NOVO MESTO: Alojz Skedelj, meh. delavn.
MARIBOR: Divjak & Gustinčič, Glavni trg
PTUJ: Jos. Prosnik
SLOV. GRADEC: Jakob Tišlar
VRANSKO: Stefan Lamut, Čepičje

Semenski krompir

„ALMA“ iz Tirolskega

ki je v minulem letu dal šestnajstkratni pridelek, se dobiva pri

Kmetijski družbi v Ljubljani
Turjaški trg 3

in v njenem skladišču v
Mariboru, Meljska cesta št. 12.

Ustanovljeno leta 1960.

Kamnoseška industrija
Alojzij Vodnik
Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 23—34

Ustanovljeno leta 1960.

Za pomladne in poletne čevlje

dobite

boks, ševro in drugo usnje ter vse čevljarske potrebščine in uzorce za čevlje po zmernih cenah pri trdki

FRAN ERJAVEC, LJUBLJANA

Stari trg št. 11a

V sedanji stavbni seziji

priporočamo za nakup vsakovrstnega stavbenega materiala, kakor nosilnik (traverz), prila portland cementa, štukaturja, žične mreže, žičnikov, okovja in druge železnine znano domačo tvrdko

SCHNEIDER & VEROVŠEK
v Ljubljani, Dunajska cesta 16

z največjo zalogo
po najnižjih konkurenčnih cenah
na veliko in na malo.

Načrtovanje kupite
olinate in suhe barve, lake, firnež, terpentini, prašno olje ter vse slikarske in pleskarske potrebščine pri trdki
ORIENT D. Z.
LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA 14
poleg trgovine Schneider & Verovšek

Najboljši šivalni in pletilni stroj

Je edino te GRITZER in ADLER za dom, obrt in industrijo v vseh opremljenih. Istotam švicarski pletilni stroj DUBIED

Naročajte „Slovenca“!

TVRDKA
J. KOSTEVČ
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 4

Priporočila za nakup svoje izredno bogato zalogo **manufakturnega blaga** iz prvih čeških in angleških tovarn, ki je priznano dobro.

Posebej opozarja na veliko zalogo **raznih preprog** iz domačih in inozemskih tovarn, sprejeto se tudi naročila po lastnem načrtu, ki se dobavljajo v najkrajšem času.

Proda se mnogo predmetov po znatno znižanih cenah.

Naročila po pošti nad 1000 Din se pošljejo poštne prosto.

Postrežba točna.

Sven Elvestad:

11

Mož, ki je oropal merto.

Asbjörn Krag je pojnil prav dobro, da je njihova jeza naraščala. Gospodje se niso srdili samo zaradi drznega rop, ki so mu zapadli; še bolj so bili razjarjeni zaradi sramote, ki se je zbirala nad njihovimi glavami. Odtod osupel molk, ki je nastal naenkrat med njimi. Vse se jim je zdelo tako pustolovsko, da se še vedno niso mogli prav odločiti, ali so žrtve tajne spletke, ali se je pa v resnici dogodila nesreča. In Kragu, ki je bil sam popolnoma zmeden, ni ušla ta negotovost; želel je samo, da bi pridobil na času. Nekaj minut, pol ure morda, da bi mogel najti pravo nit. Zato je hotel zadrževati družbo z vsem tem govorjenjem. Toda sedaj je uvidel, da ne gre več dalje tako, in da jim mora povedati nekaj za pojasnilo.

Začel je:

»Gospodje, že nekaj mesecev nas pesti izredno drzen in prekanjen tat. Porodil se mi je sum, gospodje, kar odkrito priznam, da se bo prikazal zločinec tudi v družbi, ki se je zbrala tu danes zvečer, kakor že večkrat prej.«

Odgovorilo mu je nevšečno mrmranje.

»Ne razumevajte me napačno,« je hitel Krag, »detektiv ne sme poznati nobenega obzira; ako se mu kakšna reč zdi spočetka zagonetna, mora sumiti vse in vsakega. Priznam, da tat ne more biti kdo izmed prisotnih. (Ropot in jezni vzkliki.) Dopisnica, ki sem jo dobil, me je prepričala, da se je tat že izmuznil iz hiše. Osem nas je bilo, ko smo prišli in vedno nas je še osem. Videli smo se med seboj ves čas, nihče ni zapustil stanovanja; ako se torej plen ne bo našel pri nobenemu izmed navzočih, potem je jasno, da mora iskati zločinca drugod, bodisi pri poslih — ali.« Tu je Krag premolknil.

»Ali?« je vprašal konzul.

»Ali pa je zločinec mož, ki se zna delati nevidnega — in, gospodje, mirno lahko ugotovimo: nekaj, kar ni možno, se ne more dogoditi.«

Sedaj je nevoljno mrmranje naraslo do srditosti.

»Moj površnik!« je klical ta. »Moj klobuk!« oni.

»Moj voz!« tretji. In od vseh strani: »Kakšna nesramnost! Preiskovat nas hoče! Saj je znorel!«

Tedaj je posegel vmes gospodar. Bil je bled in odločen.

»Tega ne trpim,« je rekel. »Žalite moje goste!«

Krag se je vsedel mirno na bližnji stol.

»Ne morem pomagati,« je dejal, »toda tako sem moral že dostikrat žaliti ljudi.«

Krenil je z glavo proti svojemu prijatelju konzulu, in pristavil:

»Vrata so zaklenjena, kaj ne?«

»Da.«

»Dobro, Potem ni nobene ovire, da ne bi dosegel, kar hočem. Zagotovim vas, dragi gospodje, da v te mhipu ne vem ničesar. Toda želim nekaj zvedeti, in ne vdam se, dokler ni izpolnjena moja volja.«

Konzul je stopil k njemu.

»In tvoja obljuba? Mar se je ne spominjaš več? Obljubil si mi, da ne bo prišlo do hrupa!«

»Obljubil sem, da ga ne bom sam izzval,« je odvrnil Krag, »toda priznati mi moraš, da me je naključje prehitelo. In seraj ne mislim popustiti, dokler ne bi nov slučaj prišel gospodom na pomoč.«

»Mar misliš v resnici,« je vprašal konzul rdeč od jeze, »mar mislite v resnici, da ima kateri izmed mojih gostov ukradeni denar pri sebi?«

»Ničesar ne mislim,« je odvrnil Krag.

»To je žalitev.«

»Naj bo. Toda hoditi hočem varno. In da bi jim olajšal preiskavo, bom začel s posli. Opazil sem dva služabnika, starega in mladega. Pokličite oba! Zaslíhal bom najprej starega. Ako bi bil na vašem me-

stu, gospodje, bi z veseljem ostal tukaj in bil priča tega prizora. Je precej zanimivo.«

Nekoliko gospodov se je vsedlo. Vsi so se smejali.

Konzul se je obrnil k svojim gostom, kakor bi jih hotel nekaj vprašati.

»Pustite mu njegovo voljo!« je rekel profesor.

»Dečko ima popolnoma prav. Ta reč bo bržkone prav tako zanimiva, ko naš poker.«

Nekoliko nevoljen je konzul pozvonil. Poznal je Kraga in vedel, da detektiv ne odneha od tega, kar si je vbil v glavo. Ni popustil, če tudi je izzval najbolj divji hrup in najhujše sovraštvo.

Majši sluga je stopil v sobo.

»Pokliči Jeana!« mu je ukazal gospodar. Konzul je imel svoje muhe. Svojega starega slugo je klical za Jeana, četudi je bilo njegovo pravo ime Lars Petersen. Sluga je odšel. Gospodje so molče čakali.

Po petih minutah se je sluga vrnil. Na obrazu se mu je poznalo, da je malo osupel.

»Jeana ne morem nikjer najti,« je rekel. »Ne vem, kaj je. Preiskal sem vso hišo. Ni ga nikjer, moral je zbežati.«

Konzul je vzrojil:

»Stari dečko, ki služi pri meni že nad dvajset let? ... To ni mogoče! Razentega mora priti vendar on, ako dvakrat pozvonim.«

Konzul je spet pozvonil, divje. Gospodje so si prišepetavali: »Izginil ... Potem mora biti on ...«

»Nemogoče,« je zatrjeval konzul in spet pozvonil.

Tedaj so začuli zunaj močan ropot. In predno so se zavedli, je nekdo vdrl vrata, in v sobo se je prikazala čudna postava.

Bil je stari sluga Jean.

Zdela se je, da se je z nekom pretepal. Njegova obleka je bila vsa v neredu, ovratnik odpet, drugače tako lepi beli lasje so mu viseli z glave v zmrušenih kosmih, in oči so strmele srepo izpod košatih obrvi.

Priporočamo LUDSKO KNJIŽNICO (Jugoslovanska knjižnica v Ljubljani): 19. zv. J. O. Curwood, Kazan, volji pes. Kanadski roman 18 Din. vezan 30 Din. — 20. zv. Ed. About, Kralj kota. 18 Din. vezan 30 Din. — 21. zv. H. R. Haggard, Jutranja zvezda. 30 Din. vez. 40 Din. — 22. zv. Otrka kapitana Granta. Popolnoma okoli sveta. Roman v treh delih. 48 Din. vez. 58 Din.

Tovarniška zaloga traverz, cementa, betonskega železa

Mreže za ograje in pesek. Bodeča žica. Vrtno in polj. orodje. Plug: leseni, železni za okopavanje itd. Plužne glave, lemeži itd. ~

Branje: travniške in poljske. Samoprodaja najmodernejših in najnovejših travniških bran »ARA«.

Kose - srpi - brusni kamni - klepala. Škarje za obrezovanje dreves in trt. Jeklene krtače za čiščenje drevja. ~

Poljedelski stroji. Gonilni jermeni. Posnemalniki za mleko. Kosišča za žito. ~ Gnojne in senene vile. ~

Vodovodne cevi, črpalke, škobilke, armature, svinčene cevi. Zidarsko in tesarsko orodje. ~

Tehnice. Žični vložki za postelje. Železne blagajne. Prodaja razstreljiv. Nakup starega železa in kovin. Postrežba točna. Nizke cene.

Trgovina z železnino **FR. STUPICA, Ljubljana, Gosposvetska c. 1**

Nikake posredovalne prodaje! Iz tovarne naravnost k Vam!

Vabimo Vas, da si ogledate našo zalogo **pomladne moške konfekcije** kakor tudi oblek za dijake in otroke. **Ne dajemo na obroke!**

Pač pa smo posejano ceni in solidni!

Mehanična tovarna oblek d. d.

podružnica Ljubljana, Mesini trg št. 5

Z vsakim dnem

se lahko naročite na **»SLOVENC«** Zadostuje depisnica z natančnim naslovom

EM. FISCHER ZAGREB

Suduleka ulica 3/10

dobavlja dvokolesa, dele za dvokolesa, pneumatike, šivalne stroje, gramofone, gramofonske plošče ter nogometne žoge po najnižji ceni. Mehaniki določijo popust.

Zahtevate veliki ilustrirani brezplačni katalog ter pošljite marko za Din 5- za poštino.

Priporočajte

naš list ob vsaki dani priliki. Priporočajte tudi njegov oglašni del.

Ako si želite nabaviti po ceni solidno pohištvo, obrnite se na tvrdko:

„LIPA“ tovarniška zaloga pohištva v Št. Vidu nad Ljubljano

Cena konkurenčna. Zahtevajte cenik!

Izdeluje se tudi po naročilu in načrtih.

Postrežba točna. Delo z jamčeno.

ki ima stalno v zalogi vse vrste pohištva iz mehkega in trdega lesa kakor spalnice, jedilnice, kuhinje i. t. d.

Sprejema tudi vse vrste stavbeno-mizarska dela, opreme hotelov, pisarn i. t. d.

Centralne kurjave, ventilacijske naprave, izvršitev vodovodnih napeljav in vsa kleparska dela

oskrbi kulantno tvrdka

L. M. Ecker sinova, Ljubljana

Slomškova ulica 4.

Telefon 2933 inter

Hrastove podnice

paralelke mm 43, 53 in 63, kakor tudi neobrobjene v debelini mm 70, 90, 110 in 130 kupuje za celoletno dobavo in proti takojšnjemu plačilu, tvrdka

IVO BRKOVIC, CELJE, Cankarjeva ulica št. 7.

Na srcu, ledvicah in mehurju bolni najdejo v

Zdravilišću Slatina Radenci

olajšanje njihovih bolečin in ozdravljenje.

Najmočnejše, naravne, ogljikovo-kisle kopelji. Zdravljenje s pitjem.

Sezona se začne 15. maja.

Pred in po glavni sezoni 40% popusta pri sobah!

Najnižje cene!

Zahtevajte prospekt!

R. WILLMANN

strojno podjetje

Ljubljana, Slomškova 3

Izdeluje različne vrste strojev za lesno industrijo, transmisijske naprave, tovarna dvigala vseh vrst, rebraste cevi iz kovanega železa, prevzema projektiranje in opremo različnih mehaničnih naprav, ter izvršuje vsa v strojno stroko spadajoča dela in popravila točno, solidno in po možnosti najhitreje.

A. Božič, manufaktura, Kranj

OPOMENILO!

Vsled velike zaloge odprodajam vse **manufakturno blago** do preklica po **izredno nizkih cenah!**

Vsako naj se pred nakupom prepriča o resničnosti teh navedb!

Bogata izbira! Nizke cene! Dobro blago!

Za obilen obisk se priporoča **Anton Božič.**

Bučno olje

najboljše kakovosti in prično — priporoča I. HOCHMÖLLER, tovarna bučnega olja v Mariboru, Pod mostom 7.

ZAMENJAVA JEDERC ZA OLJE.

Razglas.

Dne 27. aprila 1927 ob 10. uri dopoldne se vrši dražba popravil podružne cerkve v Velenju na licu mesta. Tozadevni proračun leži na vpogled pri občinskem uradu v Velenju.

Cerkveno skladni odbor, Velenje.

Najboljši in najekonomičnejši

Elektromotorji

iz znanih čeških tvornic

Škodovih Zavodov v Plzinju

se nahajajo v velikosti 1/4 KS do 30 KS stalno v naši zalogi v Ljubljani. Obrnite se na

Civ. inž. M. A. Štebi, Ljubljana

Selenburgova 7

Telefon 2966

Najboljša reklama so oglasi v „Slovenču“!

Zadružna gospodarska banka d. d.

Brzo' av. nas' ov: Gospobanka

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 2057, 2470 in 2979

Račun poštino ček. urada št. 11.945

Podružnice: Celje, Džakovo, Maribor, Novisad, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik.

Ekspozitura: Bled

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000.—, vloge nad Din 250.000.000.—

Trgovski krediti, eskompt menic, lombard vrednostnih papirjev, Safes deposits, nakup in prodaja valut in deviz, vloge na tekoči račun in vložne knjižice. Direktno zveze z vsemi svetovnimi bankami.

Izvršuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. — Prodaja srečk Državne razredne loterije.